

Universiteit Utrecht

Werken aan
een betere
wereld

JAARVERSLAG 2018

Voorwoord van het College van Bestuur

“Utrecht plots new way to tackle societal challenges.” Dat was de kop op een internationaal onderwijsblog medio februari 2018 boven een artikel over de lancering van onze veertien hubs. In deze hubs werken Utrechtse onderzoekers over de grenzen van hun vakgebied samen met partners om maatschappelijke sleutelvraagstukken op te lossen. Vragen zoals: hoe bereiken we een industrie met negatieve emissies? Of: hoe vinden we in een tijd van toenemende dreiging de juiste balans tussen veiligheidsmaatregelen en behoud van het open karakter van onze samenleving?

Juist als brede universiteit die het hele maatschappelijke spectrum van geestes- tot bètawetenschappen bestrijkt, kunnen we bijdragen aan de oplossing van dit soort vraagstukken. Het is prachtig om te zien dat wetenschappers die op heel verschillende vakgebieden tot de wereldtop behoren elkaar opzoeken. Dat is ook waar we in ons Strategisch Plan op hebben ingezet. Dat zorgt immers voor de impact die we fervent nastreven. Het is een schitterende opsteker dat de allereerste Stevinpremie voor maatschappelijke impact in september 2018 nu juist naar een Utrechtse onderzoeker ging.

Beatrice de Graaf gaf aan de premie samen met haar team op twee sporen in te willen zetten, te weten dat van het historisch onderzoek “om de karrensporen onder het asfalt van het heden bloot te leggen op het vlak van veiligheid, conflict en geweld.” Daarnaast wil ze inzetten op het spoor van de directe toepassing, “op scholen, in gesprek met kinderen en als advies en handelingskaders voor beleidsmakers op het vlak van terrorisme en radicalisering.”

Wat een schitterende samenvatting en illustratie van hoe we graag willen werken: teamwork om kennis te vergaren en met anderen toe te passen voor een betere wereld. En ja, daar hoort nadrukkelijk ook fundamenteel onderzoek bij waarvan de toepassing verder weg ligt. Als College van Bestuur waren we in 2018 bijvoorbeeld op werkbezoek bij Spinozapremiëwinnares Anna Akhmanova. Zij liet ons door de microscoop kijken tot in de kern van levende cellen en gaf aan dat haar werk cruciale informatie op kan gaan leveren die op termijn een grote rol kan spelen bij de behandeling van kanker. Op de vraag of er een andere plek op de wereld is waar zo ingezoomd kan worden op levende cellen, was het antwoord: nee. We keken letterlijk naar de grenzen van wat we als mensheid weten.

Naast Anna stonden verschillende jonge onderzoekers en studenten in labjassen te glunderen. Ze waren overduidelijk erg trots. Het sterkte ons in de overtuiging dat kruisbestuiving van toponderzoek en onderwijs cruciaal is en energie geeft. Als universiteit kiezen we hierbij, conform ons Strategisch Plan, voor investeringen in kleinschalig en innovatief onderwijs. In 2018 is bijvoorbeeld het UU Honours College officieel geopend. Dit

Het is prachtig om te zien dat wetenschappers die op heel verschillende vakgebieden tot de wereldtop behoren elkaar opzoeken. Dat is ook waar we in ons Strategisch Plan op hebben ingezet.

biedt gemotiveerde studenten de kans om naast hun reguliere opleiding extra uitdagend interdisciplinair en interfacultair onderwijs te volgen. Afgelopen jaar is uitgebreid met de medezeggenschap gesproken over de kwaliteitsafspraken, waar we als universiteit extra middelen voor vrij maken. Dankzij de inspanningen van onze docenten zijn we volgens Elsevier opnieuw de beste brede universiteit qua onderwijsaanbod. In april bleek dat de universiteit – onder de inspirerende leiding van Bert van der Zwaan, die in maart 2018 afscheid nam als rector – met vlag en wimpel is geslaagd voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK). We kennen volgens de commissie een uitstekende kwaliteitscultuur en timmeren op tal van gebieden goed aan de weg, zoals met Educate-it waarbij blended learning (mix van online en face-to-face onderwijs) gestimuleerd wordt, of het Centre for Academic Teaching waarbij geïnvesteerd wordt in de kwaliteit van docenten.

De context waarin onze medewerkers en studenten hun mooie prestaties leveren, is niet altijd gemakkelijk. De financiële ruimte is beperkt, de werkdruk is hoog en er zijn verschillende maatschappelijke ontwikkelingen die grote inzet vragen, zoals de transitie naar *open science* en de bijdrage die we als universiteiten willen leveren aan Leven Lang Leren.

Het aantal studenten dat voor onze universiteit kiest, is in 2018 licht gegroeid. De samenstelling wordt internationaler. Het streven uit het vigerend Strategisch Plan van 10% internationale studenten is bijna behaald. Dat is belangrijk, want we zijn een instituut dat opereert in een globaal krachtenveld. Willen we in de toekomst een rol blijven spelen bij het oplossen van de vragen van onze tijd, dan zullen we het juiste internationale talent aan ons moeten weten te verbinden – zowel studenten als personeel. Dit stelt ons voor forse uitdagingen, bijvoorbeeld op het terrein van huisvesting, en vraagt om een uitgebalanceerd taal- en personeelsbeleid. We willen een cultuur waarin mensen met verschillende nationaliteiten en achtergronden zich welkom voelen en kunnen excelleren. In 2018

zijn fikse stappen gezet om dit te ondersteunen, bijvoorbeeld met nieuwe leiderschapsprogramma's en de introductie van taalcursussen.

Daarnaast is afgelopen jaar veel aandacht besteed in het HR-beleid aan werkdruk. Als CvB hebben we zelf werkdruk lunches gehouden om te horen wat er leeft onder het personeel. Er is een uitgebreid plan van aanpak opgesteld en onder meer gekozen voor de introductie van vierjarige aanstellingen voor junior docenten. In 2019 zetten we onze inspanningen door. We willen hier wel aantekenen dat we het niet alleen kunnen. Er is ook een aantal maatregelen van de overheid nodig, inclusief financiering die past bij de toegenomen taken van de universiteit. Hierover zijn we in VSNU-verband met de minister in gesprek.

Vanwege de druk op de financiën en om volop in te kunnen zetten op onderwijs en onderzoek zullen we op het terrein van huisvesting in de komende jaren scherpe keuzes moeten maken. In 2017 is hiervoor een solide basis gelegd in het Strategisch Huisvestingsplan. In 2018 zijn we gestart met de implementatie. We moeten de ruimte die er is meer dan ooit efficiënt benutten. Hierbij doen we bij nieuwbouw en renovaties trouwens geen concessies op het gebied van toekomstbestendigheid. Want we willen in 2030 CO₂-neutraal zijn, met een energie-efficiënte en duurzame campus. Ook zo kunnen we – naast onze inspanningen op het gebied van onderwijs en onderzoek – een wezenlijke maatschappelijk bijdrage leveren. En de duurzame, inspirerende omgeving creëren waarin onze studenten en medewerkers kunnen excelleren. Daar gaan we in 2019 graag mee door.

Prof. dr. Anton Pijpers
Prof. dr. Annetje Ottow
Prof. dr. Henk Kummeling

Inhoud

Jaarverslag 2018

Voorwoord van het College van Bestuur	2
Inhoud	4
Bericht van de Raad van Toezicht	6
Kerncijfers	9
Hoofdstuk 1 Onderwijs dat recht doet aan ambities en talenten	12
Hoofdstuk 2 Onderzoekend werken aan een betere wereld	20
Hoofdstuk 3 Op weg naar een duurzame Universiteit Utrecht	30
Hoofdstuk 4 Diversiteit en inclusie	34
Hoofdstuk 5 Gewaardeerd talent en leiderschap op elk niveau	38
Hoofdstuk 6 Financiën	42
Hoofdstuk 7 De Universiteit Utrecht	62

Jaarrekening 2018

Jaarrekening 2018	69
Overige gegevens	126

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoekers/Laureaten 2018	138
Bijlage 2 Medezeggenschap	141
Bijlage 3 Overzicht nevenwerkzaamheden	142
Bijlage 4 Jaarrapportage bezwaren, beroepen en klachten 2018	144
Bijlage 5 Statistieken	152
Bijlage 6 Verbonden partijen	159

*Een van de universitaire panden in
de historische binnenstad.*

Bericht van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht constateert dat de Universiteit Utrecht in 2018 flinke stappen voorwaarts heeft gezet met de implementatie van het Strategisch Plan 2016–2020 en de realisatie van haar ambities. Op het terrein van onderzoek wordt bijvoorbeeld – in de strategische onderzoeksthema's – steeds meer multi- en zelfs transdisciplinair samengewerkt door topwetenschappers rond maatschappelijke vraagstukken. Ook qua onderwijs heeft de universiteit belangrijke stappen gezet. Het Centre for Academic Teaching heeft een centrale plaats veroverd binnen de universiteit waar docenten terecht kunnen voor verdere professionalisering. Daarnaast groeit het aantal internationale studenten op beheerste wijze conform de ambities. Hierdoor krijgt de in het Strategisch Plan geuite aspiratie van een internationaal en divers samengestelde academische gemeenschap steeds meer vorm.

Het jaar 2018 stond voor de Raad van Toezicht ook in het teken van de vernieuwing van het College van Bestuur. Per 1 januari 2018 is prof. dr. Annetje Ottow benoemd tot vicevoorzitter van het College van Bestuur. Zij volgt prof. dr. Anton Pijpers op die eind 2017 voorzitter van het College van Bestuur geworden is. Eind maart heeft de universiteit afscheid genomen van rector magnificus prof. dr. Bert van der Zwaan. De Raad van Toezicht is hem veel dank verschuldigd voor de belangrijke bijdrage die hij geleverd heeft aan het versterken van het onderwijs- en onderzoeksprofiel van de Universiteit Utrecht. Na het doorlopen van de daarbij behorende procedures heeft de Raad van Toezicht in nauw overleg met de medezeggenschap per 1 juni 2018 prof. dr. Henk Kummeling benoemd tot rector magnificus.

De Raad van Toezicht hield zich in 2018 in zijn vijf vergaderingen op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen en aangelegenheden van de universiteit. De diverse financiële stukken, zoals de jaarrekening en het jaarverslag 2017 samen met de accountantsrapportage, de kadernota 2019 en de begroting 2019, zijn aan de orde geweest en zijn door de Raad goedgekeurd.

De Raad van Toezicht sprak uitgebreid met het College over de stand van zaken en de uitdagingen rondom het huisvestingsprogramma van de universiteit. Hiervoor heeft het College in 2017 een Strategisch Huisvestingsplan 2017–2027 opgesteld met een heldere richting en kader voor de toekomstige investeringen. Op basis hiervan hebben College en Raad in 2018 gesproken over de keuzes en prioriteringen in de huisvestingsopgaven. Hieraan gerelateerd heeft de Raad van Toezicht in zijn vergaderingen ook input geleverd op het ambitiedocument campusvisie, dat in afstemming met de partners in de regio ontwikkeld is.

Een ander belangrijk onderwerp in de besprekingen van de Raad van Toezicht was de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport van de Algemene Rekenkamer over het vastgoedmanagement bij een zestal universiteiten waaronder de Universiteit Utrecht. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek is een plan opgesteld waarin staat hoe de

Universiteit Utrecht de aanbevelingen en aangereikte basisprincipes uit dit rapport zal gaan implementeren. De Raad heeft naar aanleiding van het rapport besloten het maximumbedrag waar het College zonder toestemming van de Raad over kan besluiten, te verlagen van M€ 20 naar M€ 10, zodat dit meer in lijn is met de andere universiteiten in Nederland.

Om de voortgang van de uitvoering van het Strategisch Plan 2016–2020 te kunnen volgen, is door het College van Bestuur in afstemming met de Raad van Toezicht een monitor opgesteld met de indicatoren en actielijnen uit dit plan. Deze monitor wordt periodiek geactualiseerd en in de vergaderingen van de Raad geagendeerd. De rapportages laten in de visie van de Raad van Toezicht zien dat de uitvoering van het Strategisch Plan in het algemeen goed op schema ligt. Twee keer besprak de Raad het functioneren van het kwaliteitszorgsysteem onderwijs en onderzoek van de universiteit. Hierbij is onder meer gesproken over de positieve uitkomst van de Instellingstoets Kwaliteitszorg. De adviezen van deze commissie worden de komende periode gebruikt om de kwaliteitszorg rond het onderwijs verder te verbeteren. Ook zijn de belangrijkste elementen uit de kwaliteitszorggesprekken, de resultaten van de externe visitaties en de stand van zaken rondom de kwaliteitsafspraken aan de orde geweest.

Om te zorgen voor een goed contact tussen de Raad van Toezicht en de faculteiten, hebben tijdens de vergaderingen van de Raad individuele gesprekken met decanen plaatsgevonden, waarbij door de decanen een toelichting werd gegeven op de facultaire ontwikkelingen. Hierbij is onder meer gesproken over werkdruk, het belang van arbeidsmarktorientatie van studenten tijdens hun opleiding, internationalisering en de strategische thema's van de Universiteit Utrecht. Deze gesprekken zijn voor de Raad van Toezicht bijzonder informatief.

In de auditcommissie, die in 2018 vijf keer bijeenkwam, is periodiek gesproken over de realisatie van de begroting 2018 en de uitdaging om

de bestemmingsreserves die zijn opgebouwd in de vorige jaren volgens planning te benutten. De besprekingen van de jaarrekening inclusief het rapport van de accountant over 2017 en de managementletter 2018 hebben plaatsgevonden in aanwezigheid van de externe accountant, PwC. Op advies van de auditcommissie heeft de Raad van Toezicht besloten de benoeming van PwC te verlengen met een jaar. Ook is in de vergaderingen van de auditcommissie aandacht besteed aan de opvolging van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer ten aanzien van het vastgoedbeleid, de stand van zaken van de lopende vastgoedprojecten, de invoering van de privacywetgeving bij de Universiteit Utrecht, de ontwikkeling in de rijksbijdrage bekostiging en een analyse van de tweede en derde geldstroommiddelen. De auditcommissie constateert dat de financiële huishouding van de universiteit goed op orde is.

Een delegatie van de Raad van Toezicht heeft tweemaal overleg gevoerd met een delegatie van de universiteitsraad. Tevens heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden met de universiteitsraad. De Raad van Toezicht ervaart deze gesprekken, die in een open sfeer plaatsvonden, als zeer waardevol.

Daarnaast waren leden van de Raad van Toezicht aanwezig bij universitaire plechtigheden als de Dies Natalis en de opening van het academisch jaar met onder meer aandacht voor bijzondere onderwijs- en afstudeerprestaties. De Raad van Toezicht heeft met trots kennisgenomen van de eervolle onderscheidingen, persoonsgerichte onderzoeksubsidies en/of -prijzen die Utrechtse toponderzoekers in 2018 hebben verkregen voor hun wetenschappelijke prestaties.

De voorzitter en een wisselend lid van de Raad van Toezicht hebben met de leden van het College van Bestuur de gebruikelijke jaargesprekken gevoerd met als conclusie dat het college goed functioneert. Het bezoldigingsbeleid voor de leden van het College van Bestuur voldoet aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor de declaraties van de leden van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht is door de Raad van Toezicht het door de voorzitters van de raden van toezicht van universiteiten vastgestelde declaratiereglement voor bestuurders van toepassing.

De Universiteit Utrecht hecht veel waarde aan de transparantie van en de verantwoording over het bestuur. De Raad van Toezicht werkt conform de Code Goed Bestuur van de VSNU en leeft daarnaast het reglement Raad van Toezicht Universiteit Utrecht en het reglement auditcommissie Universiteit Utrecht na. Het principe van onafhankelijkheid is naar het oordeel van de raad bij de uitoefening van zijn taken in het verslagjaar geëerbiedigd.

De Raad heeft zijn functioneren in 2018 geëvalueerd en heeft op grond van de aanbevelingen besloten in aanvulling op de auditcommissie ook een onderwijs- en onderzoekscommissie en een remuneratiecommissie in te stellen. Bij de vorige evaluatie was afgesproken de betrokkenheid bij onderzoek en onderwijs verder te verdiepen. Dit heeft in 2018 onder meer gestalte gekregen door informele werkbezoeken van enkele leden van de Raad aan de universiteit. Een van deze werkbezoeken stond in het teken van ondernemerschap

Om de voortgang van het Strategisch Plan te kunnen volgen, is door het College in afstemming met de Raad een monitor opgesteld met indicatoren en actielijnen uit dit plan.

bij de Universiteit Utrecht. Hierbij is nader kennisgemaakt met UtrechtInc, het Centre for Entrepreneurship en Utrecht Holdings. Dit werkbezoek was informatief en het komend jaar zullen nieuwe werkbezoeken gepland worden. Ook hebben het College van Bestuur en de Raad in 2018 een heidag gehad waarbij uitgebreid is stilgestaan bij een aantal ontwikkelingen dat van strategisch belang is voor de universiteit. College en Raad hebben onder meer gediscussieerd over de toekomst van het Hoger Onderwijsstelsel, alliantievorming, internationalisering en onderzoeksprofilering.

De Raad dankt het College van Bestuur en de medewerkers van de universiteit voor hun grote betrokkenheid bij en inzet voor de Universiteit Utrecht.

Prof. dr. Emmo Meijer, voorzitter
Drs. Karin Bergstein MBA
Dr. Jan van der Eijk, vicevoorzitter
Mr. Joanne Kellermann
Prof. dr. Frank van der Duijn Schouten

PERSONELE WISSELINGEN IN DE RAAD VAN TOEZICHT EN HET COLLEGE VAN BESTUUR

Per 1 augustus 2018 is prof. dr. Frank van der Duijn Schouten benoemd als lid van de Raad van Toezicht. Hij volgde prof. dr. Wim van de Donk op die per 1 januari 2018 afscheid heeft genomen van de Raad van Toezicht. Drs. Karin Bergstein en mr. Joanne Kellermann zijn in 2018 voor een periode van vier jaar herbenoemd als lid van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft per 1 januari 2018 prof. dr. Annetje Ottow als vicevoorzitter van het College van Bestuur benoemd. Zij volgde prof. dr. Anton Pijpers op die per 1 oktober 2017 voorzitter van het College van Bestuur is geworden. Prof. dr. Bert van der Zwaan heeft op 26 maart afscheid genomen als rector magnificus. Hij is op 1 juni opgevolgd door prof. dr. Henk Kummeling.

SAMENSTELLING

De Raad van Toezicht was in 2018 als volgt samengesteld:

Prof. dr. Emmo Meijer (voorzitter), is sinds 1 juni 2011 lid van de Raad en sinds 1 februari 2012 voorzitter van de Raad. Hij was R&D-directeur van achtereenvolgens DSM, Unilever en FrieslandCampina en is daarnaast buitengewoon hoogleraar bio-organische chemie bij de Technische Universiteit Eindhoven, waarmee de Universiteit Utrecht een strategische alliantie vormt. Ook is hij onder meer boegbeeld van de Topsector Chemie, lid van de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) en lid van de Raad van Bestuur van de KU Leuven.

Dr. Jan van der Eijk (vicevoorzitter) is alumnus van de Universiteit Utrecht en sinds 1 oktober 2015 lid van de Raad van Toezicht. Hij studeerde af als chemicus in 1976 en promoveerde in 1980 op een fysisch organisch onderwerp. Hij is bijna dertig jaar werkzaam geweest bij Shell in verschillende functies rond onderzoek, technologie en bedrijfsvoering, zowel in Nederland als in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Na zijn vertrek bij Shell zet hij zijn kennis en kunde in om de maatschappij te helpen bij de

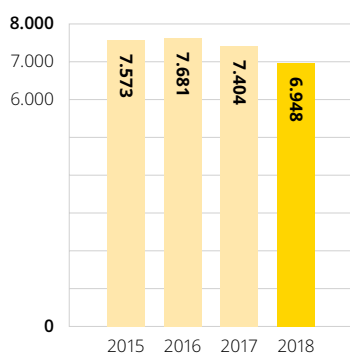
uitdaging om een groeiende welvaart te bereiken zonder uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Van der Eijk is tevens voorzitter van de Raad van Toezicht van Synvina B.V. en lid van de Raad van Toezicht van het Havenbedrijf Moerdijk N.V.

Drs. Karin Bergstein MBA (voorzitter auditcommissie) is alumna van de Universiteit Utrecht en sinds 1 januari 2014 lid van de Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie. Daarnaast is ze lid van de RvC en auditcommissie van a.s.r. bank en voorzitter van de Raad van Toezicht van Sanquin. Bergstein heeft een achtergrond in de financiële dienstverlening en was onder meer lid van de Raad van Bestuur van a.s.r. Nederland N.V., directielid ING Bank Nederland en ING Lease.

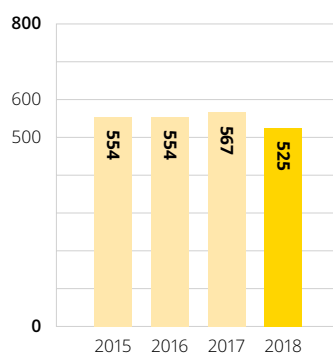
Mr. Joanne Kellermann (lid auditcommissie) is sinds augustus 2014 lid van de Raad van Toezicht. Zij was tot februari 2018 fulltime lid van de Single Resolution Board (SRB). De Raad, die in Brussel zetelt, is onderdeel van de Bankenunie en verantwoordelijk voor resolutieplanning en crisismanagement bij de grote Europese banken die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Daarvoor was zij, sinds 2007, lid van de directie van De Nederlandsche Bank (DNB) waar ze verantwoordelijk was voor toezicht op de financiële sector. Kellermann is daarnaast lid van het bestuur van P.R.I.M.E. Finance Foundation en lid van het bestuur van Aflatoun International.

Prof. dr. Frank van der Duijn Schouten is per 1 augustus 2018 benoemd tot lid van de Raad van Toezicht. Hij is emeritus hoogleraar wiskundige beslissonderzoek. Gedurende zijn academische carrière heeft hij een groot aantal bestuurlijke functies binnen de academische wereld bekleed. Zo was hij negen jaar rector magnificus van Tilburg University en van 2013 tot 2015 rector magnificus van de Vrije Universiteit Amsterdam. Tot 1 oktober 2018 was hij interim-decaan van de Erasmus School of Philosophy van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

ONDERZOEK

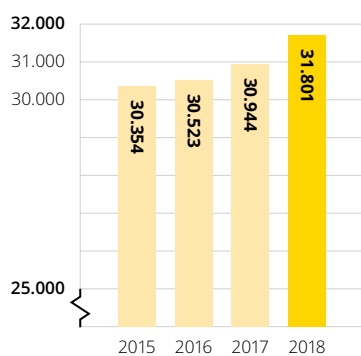

Wetenschappelijke publicaties

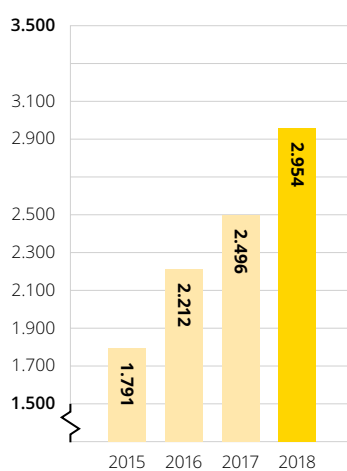

Promoties

ONDERWIJS

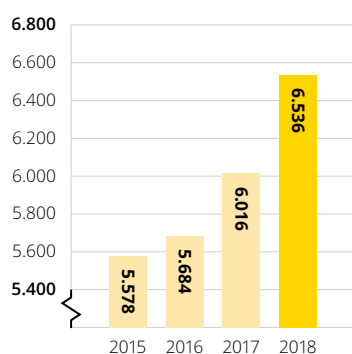

Ingeschreven studenten

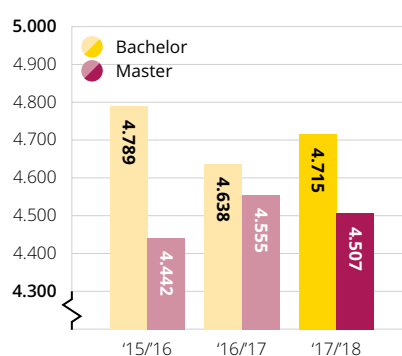

Internationale studenten

ONDERWIJS

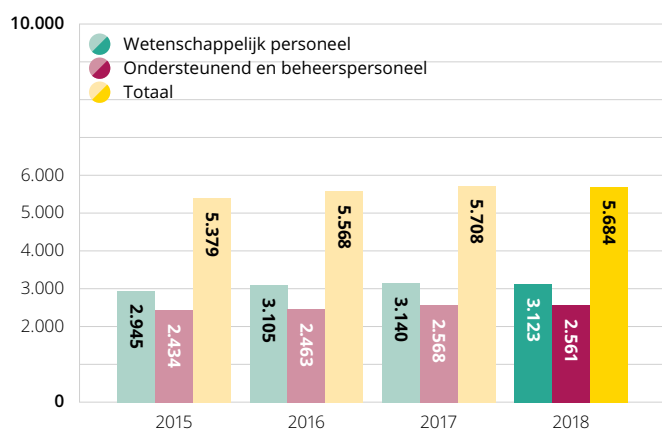
Eerstejaars bachelor

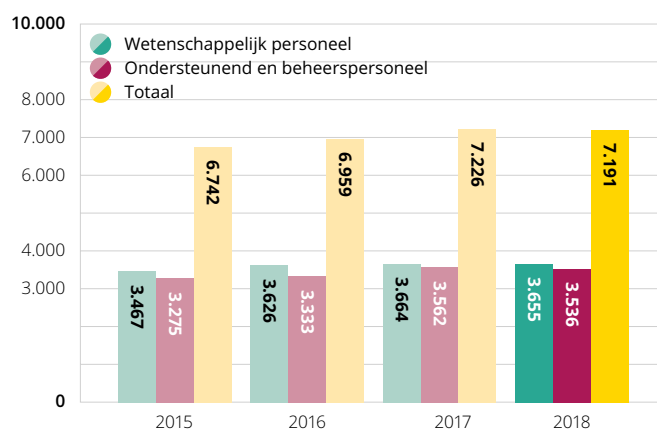
Diploma's bachelor & master

PERSONEEL

(exclusief Geneeskunde en Verbonden partijen)

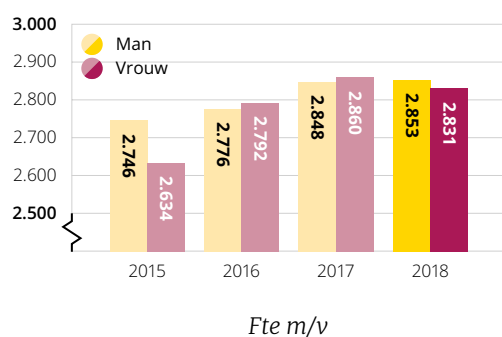
Fte

Aanstellingen

PERSONEEL

(exclusief Geneeskunde en Verbonden partijen)

FINANCIËN

(bedragen in € 1.000)

	2018	2017	2016	2015
<i>Exploitatie</i>				
Exploitatie rijks- en overige bijdragen (excl. overdrachten)	613.563	594.507	592.780	587.490
Rijks- en overige bijdragen (incl. overdrachten)	706.171	686.796	683.619	673.095
Opbrengst werk voor derden en mutatie onderhanden werk	242.013	233.366	219.398	230.257
Netto resultaat	-10.233	1.382	14.066	44.750
<i>Vermogen</i>				
Eigen vermogen	468.799	478.987	477.519	463.412
Totaal vermogen	885.095	884.140	865.196	874.084
Solvabiliteitsratio	53%	54%	55%	53%
<i>Liquiditeit</i>				
Liquide middelen	224.935	202.132	206.972	195.558
Netto werkkapitaal	-31.655	-56.660	-32.670	-47.197
Current ratio	0,90	0,83	0.89	0.85

Onderwijs dat recht doet aan ambities en talenten

Bij de Universiteit Utrecht worden studenten voorbereid op een leidende rol bij het aanpakken van complexe uitdagingen. Maar het leren houdt niet op na het behalen van een diploma. We leren ons leven lang. Daarom ontwikkelt de universiteit een flexibel onderwijsaanbod voor diverse groepen in verschillende fasen van hun leven en loopbaan. Studenten vinden een uitdagend studieklimaat, passend bij hun ambities en talenten. Ze worden gestimuleerd om zowel binnen als buiten hun studie een maatschappelijke bijdrage te leveren. Met oog voor wat er gebeurt buiten hun vakgebied - veel uitdagingen zijn immers zo complex dat ze vanuit meerdere perspectieven moeten worden onderzocht. Er is bijzondere aandacht voor het bevorderen van de kwaliteit van docenten en het stimuleren en faciliteren van onderwijsinnovatie, in een omgeving die in toenemende mate divers en internationaal is.

LEVEN LANG LEREN

In een wereld die snel verandert, is het belangrijk te blijven leren. De universiteit heeft verschillende opleidingen, masterclasses en cursussen voor professionals. Recent onderzoek onder alumni laat zien dat er een grote nascholingsbehoefte is. In 2020 wil de universiteit een herkenbaar en aantrekkelijk aanbod hebben dat een leven lang leren goed faciliteert, afgestemd op de vraag van de arbeidsmarkt, professionals en alumni.

SAMENWERKEN AAN MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

De Universiteit Utrecht wil studenten opleiden tot betrokken burgers die weten wat speelt in de samenleving en die daar een bijdrage aan leveren. Om invulling te geven aan deze ambitie is het programma *Community Service Learning* gestart. *Community Service Learning* is een vorm van ervaringsgericht onderwijs waarin studenten, docenten en externe partijen samenwerken aan maatschappelijke vraagstukken. Via activiteiten in een rijke leeromgeving leren studenten, docenten en externe partijen van elkaar. Een eerste stap vanuit het programma is het in kaart brengen en zichtbaar maken van het grote aantal bestaande onderwijsinitiatieven waarin de maatschappelijke betrokkenheid van studenten wordt gestimuleerd.

BETROKKEN STUDENTEN

Studenten worden gestimuleerd om zowel binnen als buiten hun studie een maatschappelijke bijdrage te leveren. Tijdens de opening van het academisch jaar worden twee prijzen uitgereikt aan ambitieuze studenten die een opvallende prestatie op het gebied van hun studie of daarbuiten leveren. De werkgroep 'Gewoon Vega' won de prijs Bestuurlijke en Maat-

schappelijke Verdiensten 2018. Elizabeth Dirth won de prijs voor de beste Masterscriptie 2018.

TALENTVOLLE EN INNOVATIEVE DOCENTEN

Elk jaar, al sinds 1994, looft een jury van docenten en studenten twee docentenprijzen uit: de Docentenprijs voor de beste docent en de Prijs Docenttalent. Margot Koster, docent Microbiologie en opleidingsdirecteur van de bacheloropleiding Biologie, won de Docentenprijs 2018. Sophie Reinders, docent Vroegmoderne Letterkunde, ontving de prijs voor Docenttalent 2018. De jury roemt de prijswinnende docenten voor hun vermogen om een veilige leeromgeving te creëren.

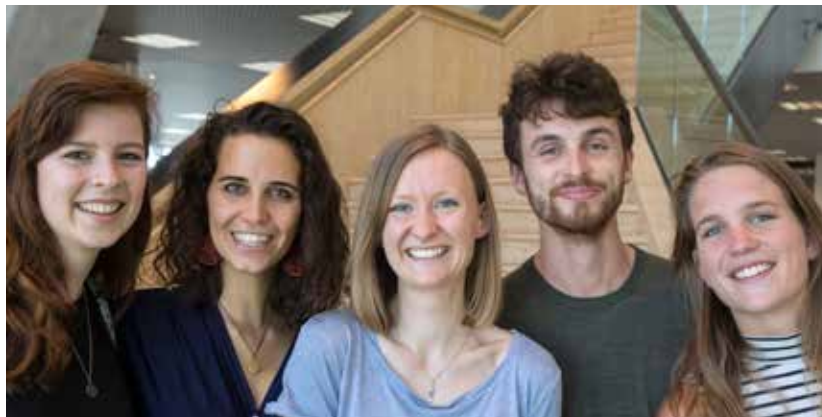
CENTRE FOR ACADEMIC TEACHING

Goede docenten vormen de basis van goed onderwijs. De Universiteit Utrecht heeft een lange traditie en is in Nederland voorloper op het gebied van aandacht voor goed docent-

Kinderen uit kansarme wijken maken kennis met de universiteit

'Ik wil graag ingenieur worden, kent u misschien een ingenieur?' Het waren dit soort vragen die ten grondslag lagen aan de start van de IMC Weekendschool; een initiatief dat kinderen van 10 – 14 jaar uit kansarme wijken kennis laat maken met professionals uit verschillende vakgebieden. Doel van de lessen en ontmoetingen is leerlingen bewust te maken van hun kwaliteiten, ze te laten onderzoeken waar ze warm van worden en zich meer verbonden te voelen met de maatschappij. De Universiteit Utrecht sloot in 2018 een samenwerkingsconvenant met de IMC Weekendschool. Verschillende docenten en studenten verzorgen in hun vrije tijd lessen en de universiteit stelt hiervoor zalen beschikbaar en zorgt voor een feestelijke diploma-uitreiking in het Academieggebouw. Nieuwsgierige jongeren met uiteenlopende achtergronden krijgen zo op jonge leeftijd al de kans om kennis te maken met de Universiteit Utrecht.

Gewoon Vega

Hoe zorg je ervoor dat de universitaire gemeenschap minder vlees eet? Studenten van verschillende opleidingen gingen tijdens een interdisciplinaire cursus de uitdaging aan. En met succes. De groep ontwikkelde – onder de naam 'Gewoon Vega' – manieren om het vegetarische assortiment aantrekkelijker te presenteren en mensen zo te verleiden om vleesloze producten te kiezen. De aanpak leidde tot de verkoop van beduidend meer vegetarische producten, zo blijkt uit onderzoek van de groep. Het succes bleef niet onopgemerkt; Gewoon Vega won tijdens de opening van het academisch jaar de studentenprijs voor Bestuurlijke en Maatschappelijke Verdiensten.

schap. De Universiteit Utrecht was de eerste Nederlandse universiteit met een Basiskwalificatie Onderwijs, met hoogleraren met accent op onderwijs en met onderwijskundig leiderschap. In het Centre for Academic Teaching (CAT), bundelen faculteiten hun krachten in het stimuleren en ondersteunen van docenten voor het geven, ontwikkelen en onderzoeken van hun onderwijs. Het delen van kennis en ervaring tussen docenten onderling en tussen docenten en onderwijswetenschappers en onderwijsondersteuners staat hierin centraal. In 2018 gaf het Centre for Academic Teaching hieraan een nieuwe impuls door het faciliteren van Special Interest Groups (SIG's). Docenten werden over de grenzen van de eigen opleiding rondom verschillende thema's bij elkaar gebracht om kennis en ervaring uit te wisselen, bijvoorbeeld op het gebied van didactiek, ondernemerschapsonderwijs en honoursonderwijs. In 2018 gingen tien SIG's van start met in totaal zo'n 300 deelnemers.

Ook bevordert het CAT de onderzoeksmatige onderwijsverbetering (*Scholarship of Teaching & Learning*). Zo werd er in 2018, samen met het programma Educate-it en Onderwijsadvies & Training, een speciale training voor docenten ontwikkeld gericht op een onderzoeksmatige benadering van onderwijsverbetering. Ook startte de organisatie van de eerste Utrechtse Scholarship of Teaching & Learning Conference. Maar liefst dertig abstracts

werden ingediend door docenten die onderzoek deden naar hun eigen onderwijs.

SENIOR FELLOWS: VERSTERKING ONDERWIJSKUNDIG LEIDERSCHAP

De Universiteit Utrecht wil goed onderwijs belonen. Naast carrièremogelijkheden door excellent onderzoek kan ook carrière worden gemaakt door middel van excellente onderwijsprestaties. Begin 2018 zijn vier nieuwe Senior Fellows benoemd, voorheen bekend onder de naam Teaching Fellows. Met het Senior Fellow Programma, dat wordt verzorgd vanuit het Centre for Academic Teaching, stimuleert de Universiteit Utrecht onderwijsinnovatie en onderwijskundig leiderschap en verhoogt de universiteit het aantal hoogleraren met accent op onderwijs.

De Senior Fellows hebben een leidende rol in onderwijsinnovatie, curriculumontwikkeling

en/of strategisch onderwijsbeleid en dragen bij aan activiteiten van het Centre for Academic Teaching gericht op docentontwikkeling. Na succesvolle afronding van het programma, dat drie tot vijf jaar duurt, worden de Senior Fellows voorgedragen voor hoogleraarschap met accent op onderwijs.

TOENAME DIGITAAL TOETSEN

Sinds de start van het onderwijsinnovatieprogramma Educate-it heeft digitaal toetsen binnen de Universiteit Utrecht een grote vlucht genomen. Waar het percentage digitaal toetsen drie jaar geleden nog geen 19% was, is dit in collegejaar 2018/2019 toegenomen tot ruim 53%. Dat zijn 1.490 digitale summatieve toetsen die in totaal 132.748 keer door studenten zijn gemaakt. Alle digitale toetsen leveren automatisch toetsanalyses op. Hierdoor krijgen docenten feedback op de kwaliteit van hun toets en kunnen ze deze eenvoudig verbeteren. Daarnaast geven docenten in evaluaties aan dat digitaal toetsen bijdraagt aan effectiever en efficiënter werken.

TIJDWINST DOOR KENNISCLIPS

Kennisclips worden steeds intensiever ingezet en hergebruikt. In de eerste helft van collegejaar 2018/2019 zijn in het onderwijs 1.456 kennisclips hergebruikt. Daarnaast zijn er 570 nieuwe kennisclips opgenomen door docenten. Kennisclips leveren tijdswinst op voor docenten. Er zijn cursussen waarbij een groot deel van de hoorcolleges is vervangen door kennisclips. Hierdoor ontstaat meer tijd voor verdieping en (individuele) begeleiding.

INTERNATIONALE STUDENTEN

31.801 studenten volgden in 2018 hun bachelor- en masterstudie aan de Universiteit Utrecht. Daarvan is bijna 10% internationale student. Daarnaast wisselde de universiteit in het collegejaar 2017-2018 882 studenten uit met diverse partnerinstellingen in de hele wereld. De instroom van internationale studenten draagt bij aan de versterking van het internationale profiel van de Universiteit Utrecht en het verrijkt het academisch debat door de verschillende perspectieven. Ook Nederlandse studenten die niet op uitwisseling gaan,

leren daardoor in een internationale context. De schaarste aan Utrechtse studentenwoningen voor internationale studenten heeft wel tot een knelpunt geleid. Daarom heeft de universiteit in samenwerking met de omliggende gemeenten, met de Stichting Studenten Huisvesting (SSH) en met commerciële partijen gewerkt aan het vergroten van het woningaanbod voor deze groep. De huisvesting van studenten is ook in 2019 een belangrijk aandachtspunt.

Senior Fellows: zichtbare waardering voor onderwijs en docentschap

Betrek bachelorstudenten al vanaf het begin van hun studie bij wetenschap door synergie te creëren tussen onderwijs en onderzoek. Dit is waar Niels Bovenschen zich onder meer voor inzet. Niels is één van de zeven Senior Fellows die de Universiteit Utrecht benoemde met als doel het onderwijskundig leiderschap te versterken.

Het Senior Fellow Programma betekent uitbreiding van het aantal hoogleraren met accent op onderwijs. Het programma draagt bij aan zichtbare waardering voor onderwijs en docentschap en fungeert als stimulator voor onderwijsinnovatie. De Senior Fellows spelen een cruciale rol in het verbeteren van onderwijs en dienen als inspiratiebron voor collega's. Niels Bovenschen: "Ik wil graag nieuwe didactische concepten en *best-practices* ontwikkelen waarin onderwijs niet alleen van onderzoek profiteert maar waar het onderzoek ook profiteert van studenten."

GOED VOORBEREID OP DE INTERNATIONAL CLASSROOM

In 2018 heeft de Universiteit Utrecht een nieuwe gedragscode voertaal in het onderwijs vastgesteld, waarin is gekozen voor een gebalanceerde visie op zowel Nederlandstalig als Engelstalig onderwijs. Als het onderwijs Engelstalig is, wordt van docenten verwacht dat ze beschikken over de vaardigheden om les te geven in een *international classroom*. De Universiteit Utrecht biedt docenten taalassessments Engels aan waarin hun niveau wordt vastgesteld, en investeert flink in Engelse taalvaardigheidstrainingen. Daarnaast ondersteunt de universiteit docenten door sinds 2018 naast de training *Teaching in the International Classroom* ook trainingen interculturele vaardigheden aan te bieden. De aanvullende trainingen *Intercultural awareness* en *Developing intercultural competences* dragen verder bij aan het effectief lesgeven in de international classroom.

TASKFORCE ONDERWIJSPRESTATIES

De Universiteit Utrecht staat bekend als een universiteit die aandacht besteedt aan goed onderwijs en docentschap en daarin ook veel investeert. Toch bestaat nog steeds bij veel medewerkers de indruk dat in Utrecht academische carrières vooral gebouwd worden op basis van onderzoekprestaties. Daarom heeft het College van Bestuur in 2017 een taskforce onderwijsprestaties ingericht, met als opdracht de waardering van onderwijs te stimuleren en bevorderingscriteria te ontwikkelen voor onderwijsprestaties. De taskforce heeft een set van indicatoren opgesteld die handvatten bieden bij de waardering van onderwijsprestaties ten behoeve van personeelsschouwen en beoordelings- en ontwikkelingsgesprekken (B&O). Deze prestaties zijn gekoppeld aan verschillende niveaus van ontwikkeling van een docent, van junior tot en met senior. In 2018 heeft hiermee een pilot plaatsgevonden.

ZORGVULDIGE KEUZES IN DE PROFILERINGSRUIMTE

Als onderdeel van het Utrechtse onderwijsmodel mag de bachelorstudent 45 van de 180 studiepunten vrij invullen. De filosofie hierachter is dat de Utrechtse student breed wordt opgeleid en dat de student daarin zelf mag sturen. Wat zijn interesses, ambities en talenten? Waarin wil de student zich breder ontwikkelen? Om studenten te stimuleren en aan te moedigen om de profileringsruimte beter te benutten, is in 2018 een project

Leven Lang Leren

Leven Lang Leren draagt bij aan de kenniscirculatie die nodig is voor onze economie én aan de ontwikkeling van professionals. "Via Leven Lang Leren staan we in direct contact met degenen die de resultaten van ons onderzoek gebruiken en met maatschappelijke sectoren en vraagstukken waar nieuwe onderzoeksvragen uit voortkomen. Zo geven we vorm aan maatschappelijke verantwoordelijkheid." Dat zegt Wieger Bakker, die eind 2018 is aangesteld als dean Leven Lang Leren bij de Universiteit Utrecht. Bakker heeft de opdracht van het College van Bestuur om de komende jaren het opleidingsaanbod voor professionals verder te ontwikkelen en nieuwe initiatieven te stimuleren.

gestart waarin vicedecanen, docenten, studenten en medezeggenschap onderzoeken op welke manier het gebruik van de profileringsruimte kan worden verbeterd, met als doel de interdisciplinariteit in het onderwijs verder te bevorderen.

UNIVERSITY COLLEGE UTRECHT 20 JAAR

In 1998 opende University College Utrecht (UCU) haar deuren als eerste University College in Nederland. Met de start van het UCU werd selectief, internationaal en residentieel Liberal Arts-onderwijs geïntroduceerd in het Nederlandse hoger onderwijs. In september 2018 heeft het University College Utrecht haar twintigjarig bestaan gevierd, onder meer met een tentoonstelling, een symposium over interdisciplinair onderwijs en een documentaire. Het UCU heeft

navolging gevonden bij veel andere Nederlandse universiteiten.

INSTELLINGSTOETS KWALITEITSZORG ONDERWIJS

In het najaar van 2017 doorliep de universiteit de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK), resulterend in een positieve beoordeling in 2018. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) beoordeelde de onderwijskwaliteit en -cultuur aan de Universiteit Utrecht als positief.

De toetsingscommissie van de NVAO constateerde dat er bij de Universiteit Utrecht een stevige, breed gedragen visie op het onderwijs is die uitstekend wordt vertaald in beleid, waarbij wordt voortgebouwd op eerder ingezet beleid. De commissie was enthousiast over de mogelijkheden die de universiteit biedt op het gebied van docent- en leiderschapsprofessionalisering, ondergebracht bij het Centre for Academic Teaching: leergangen, universitaire stimuleringsgelden, de vele netwerken en de Teaching Academy Utrecht University (TAUU), een zelf opgezet netwerk voor en door docenten. Er waren ook aanbevelingen, onder meer omtrent het investeren in het leiderschap op het universitair middenniveau.

STUDIEVOORSCHOTMIDDELEN

Sinds 2015 is het stelsel van studiefinanciering in Nederland veranderd in een leenstelsel. Het geld dat daardoor is vrijgekomen, komt vanaf 2018 via het ministerie van OCW beschikbaar voor extra investeringen in de kwaliteit van het hoger onderwijs. Vanaf 2015 heeft de universiteit voorinvesteringen gedaan ter bevordering van die kwaliteit.

De medezeggenschap en studenten maken vanzelfsprekend een belangrijk onderdeel uit van de kwaliteitscultuur en worden betrokken bij besluitvorming over de kwaliteitsafspraken en daarmee bij de verbetering van het onderwijs. Het College van Bestuur koos in 2018 samen met de medezeggenschap de thema's waar de vrijgekomen middelen naartoe zullen gaan en belegde de ontwikkelingen in het kader van de kwaliteitsafspraken op facultair niveau bij de faculteitsraden. Alle faculteiten hebben in 2018 in overleg met de facultaire medezeggenschap zelf de inzet van de studievoorschotmiddelen binnen hun faculteit bepaald. De investeringen van alle faculteiten vormen de kwaliteitsafspraken die de universiteit in 2019 met de minister zal maken.

Festival voor onderwijsinnovatie

Het Teaching & Learning Lab (TLL) is dé centrale plek in de Universiteit Utrecht om te experimenteren met en onderzoek te doen naar nieuwe onderwijsvormen. Samen met het onderwijsinnovatieprogramma Educate-it en het Centre for Academic Teaching organiseerde het lab in november voor de derde keer het TLL Herfstfestival. Ruim tweehonderd docenten, studenten, scholieren en vertegenwoordigers van bedrijven en (internationale top-)onderwijsinstellingen bezochten het festival om kennis uit te wisselen over innovatie van zowel voortgezet als hoger onderwijs. Na openingstoespraken van Isabel Arends, decaan Bètawetenschappen, en Judith Tielen, Tweede Kamerlid voor de VVD, konden deelnemers kiezen uit bijna veertig workshops over onder meer online tools, virtual reality, diversiteit en co-creatie van onderwijs (samen met studenten).

De universiteit heeft in 2018 de volgende voorinvesteringen gedaan (in M€):

Kleinschalig activerend onderwijs en studentenbegeleiding	5,9
Docentprofessionalisering en digitalisering onderwijs	2,0
Onderwijsgebonden Onderzoek	1,9
Leven Lang Leren	1,0
Verbeteren onderwijsfaciliteiten	0,8

De totaalinzet bedraagt € 11,6 miljoen en is daarmee substantieel hoger dan de landelijke toewijzing. De gerealiseerde inzet bedraagt 14,2 fte.

Profileringsfonds

Onderwijsinstellingen nemen in het bestuursverslag op aan hoeveel studenten zij uit het profileringsfonds, bedoeld in artikel 7.51 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, financiële ondersteuning hebben verleend, uitgesplitst naar de volgende onderdelen:

ONDERDEEL	AANTAL AANVRAGEN	AANTAL UITGEKEERD	BEDRAG UIT- GEKEERD IN €	GEMIDDELD UIT- GEKEERD IN €	GEMIDDELTE DUUR IN MAANDEN
A studenten in overmachtssituaties, zoals ziekte, functiebeperking, familie-omstandigheden of opleidingen waaraan niet opnieuw accreditatie is verleend	259	204	332.855	1.632	4
B studenten die optreden als bestuurslid van door de instelling erkende studie- of studentenverenigingen of in de studenten-medezeggenschap	1.150	1.033	1.681.767	1.628	10
C overige, zoals het leveren van uitzonderlijke prestaties op het gebied van sport of cultuur, financiële steun aan niet-EER-studenten en uitgaande beurzen	1.105	132	1.262.574	9.564	12

UITBESTEDING

Conform de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) rapporteert de universiteit dat er in 2018 geen uitbesteding van delen van het onderwijs en maatwerktrajecten hebben plaatsgevonden. Er is daarnaast geen sprake van bekostiging van buitenlandse studenten. De universiteit heeft niet deelgenomen aan het Sector HO besluit experiment vraagfinanciering hoger onderwijs.

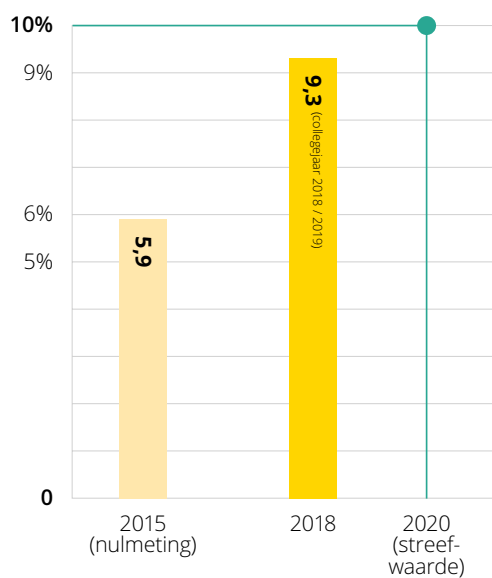
ONDERWIJSBEOORDELINGEN

Accreditatie is een voorwaarde voor overheidsfinanciering, het mogen inschrijven van studenten en het mogen afgeven van wettelijk erkende diploma's. In 2018 zijn deze 21 opleidingen geaccrediteerd:

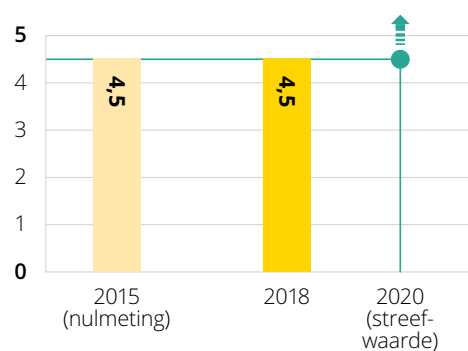
Ma Human Geography and Planning	Ba Geneeskunde
Ba Wijsbegeerte	Ma Geneeskunde
Ma Wijsbegeerte	Ma Geneeskunde, klinisch onderzoeker
Ma Taalwetenschap	Ma Master in Health Sciences
Ma Research in Public Administration and Organizational Science	Ma Neuroscience and Cognition
Ba Bestuurs- en Organisatiewetenschap	Ma Klinische Gezondheidswetenschappen
Ma Bestuurs- en Organisatiewetenschap	Ma Psychologie
M Bestuurs- en Organisatiewetenschap	Ba Pedagogische Wetenschappen
Ba Biomedische Wetenschappen	Ma Pedagogische Wetenschappen
Ma Biomedical Sciences	Ba Informatiekunde
	Ma Information Science

INTERNATIONALE STUDENTEN

Percentage internationale studenten van totaal aantal ingeschreven studenten

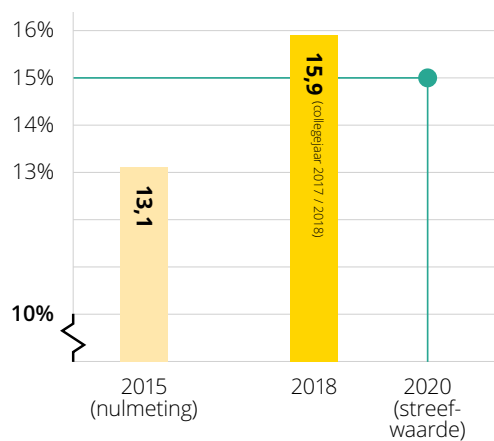
ONDERZOEKERS EN ONDERWIJS

Waardering van wetenschappelijk personeel voor onderwijs.

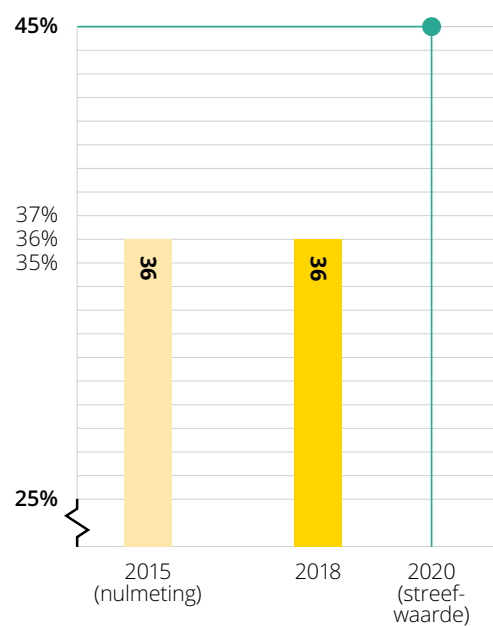
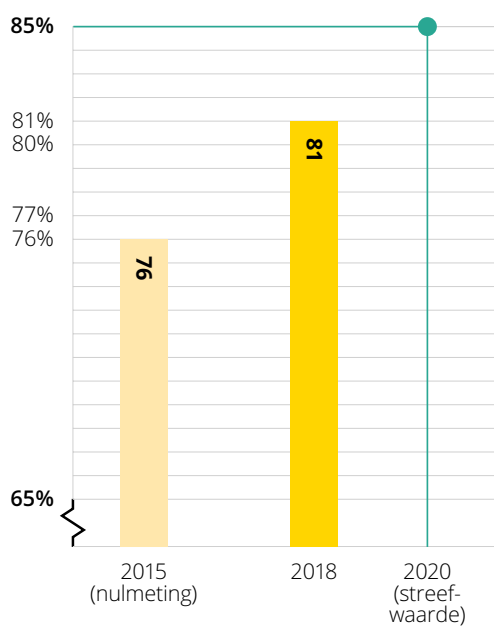
ONDERNEMERSCHAPS- ONDERWIJS

Aantal afgestudeerde studenten dat gedurende de studieloopbaan tenminste één cursus ondernemerschapsonderwijs heeft gevolgd, als percentage van het totaal aantal afgestudeerde studenten in dezelfde periode.

DOCENTKWALITEIT

Aandeel docenten met een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) (*l.*) en een Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO) (*r.*).

Onderzoekend werken aan een betere wereld

Als grote, brede research universiteit heeft de Universiteit Utrecht een belangrijke positie en verantwoordelijkheid - nationaal en internationaal, in zowel onderwijs, wetenschap als het maatschappelijk verkeer. De universiteit eist deze rol en verantwoordelijkheid steeds nadrukkelijker op. De politieke en maatschappelijke omgeving verwacht dat ook van ons. Daarbij gaat het om bijdragen aan prangende maatschappelijke vraagstukken waar een interdisciplinaire analyse en onderzoekaanpak per definitie vereist is - bij uitstek het werkterrein van de Universiteit Utrecht.

Denk bijvoorbeeld aan de transitieopdrachten op het gebied van klimaat en energie, migratie, voedsel en de arbeidsmarkt. Hierbij zijn het onderzoek en onderwijs in Utrecht van nature verweven. Immers, jonge scherpe geesten voeden steeds opnieuw met hun vragen en inzichten de hoge kwaliteit van het Utrechts onderzoek. We voelen een grote verantwoordelijkheid voor het opleiden van deze nieuwe generaties die hun bijdragen straks naar eigen inzicht gaan leveren.

Dit hoofdstuk laat wat ons betreft mooie accenten zien die we in 2018 gezamenlijk hebben bereikt, conform de strategie zoals die is geformuleerd in het universitaire Strategisch Plan. Zo zijn er binnen de eerder gekozen strategische thema's 'hubs' gedefinieerd en georganiseerd. Deze hubs, waarbij onderzoekers samen met bedrijven en instanties buiten de universiteit werken, stellen onderzoek naar sleutelvraagstukken centraal en hebben tot doel om daardoor de impact van onderzoek te vergroten.

ONDERZOEKSBELEID IN STRATEGISCHE THEMA'S

In navolging van de adviezen van het invloedrijke rapport van de commissie Veerman, waarin werd gepleit voor scherpere positionering van universiteiten, is de Universiteit Utrecht sinds 2010 bezig om al haar onderzoek te richten op een viertal strategische thema's: Dynamics of Youth, Institutions for Open Societies, Life Sciences en Pathways to Sustainability. De roadmap 2017-2020 voorzag per thema in het inrichten van interdisciplinaire hubs. In deze hubs werkt de universiteit samen met maatschappelijke en private partners rond maatschappelijk en wetenschappelijk relevante thema's. In 2018 is hiervoor door het College van Bestuur 26 miljoen euro beschikbaar gesteld.

De verschillende hubs bestrijken vele actuele vraagstukken: van bestudering en bestrijding van immuun- en infectieziekten tot aan ontwikkeling van mini-orgaantjes (organoids), van alternatieven voor dierproeven tot aan efficiëntere en effectievere voedselvoorziening, van de omvorming

naar een effectievere arbeidsmarkt tot maatregelen voor een inclusievere samenleving, en van onderzoek naar gezonde verstedelijking tot aan een energieneutrale samenleving. Het spreekt vanzelf dat daar vele partners uit bedrijfsleven en andere kennisinstellingen, binnen en buiten Nederland, bij horen. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat juist door deze samenwerkingsverbanden deze hubs de oplossingsrichtingen zullen versnellen.

FOCUSGEBIEDEN

Naast strategische thema's en hubs onderscheiden we in het onderzoek van de Universiteit Utrecht zogeheten 'focusgebieden'. Deze fungeren als kraamkamers om vernieuwings- en cohesieprocessen te stimuleren binnen de universiteit. Evaluaties bevestigen het beeld dat alle focusgebieden belangrijke meerwaarde opleveren voor de universiteit. Alle programma's hebben aangetoond een versterking te leveren voor zowel het interdisciplinair onderzoek als onderwijs. Naast goede wetenschappelijke resultaten bleek ook de maatschappelijke verbinding van significante waarde. Voor een nieuwe periode van vier jaar (2018-2022) zijn de vol-

Antipestprogramma's deels effectief

Maak antipestprogramma's niet verplicht voor alle scholen. Zo luidt het advies van Bram Orobio de Castro aan het ministerie van Onderwijs. De hoogleraar Ontwikkelingspsychologie onderzocht de effecten van verschillende antipestprogramma's in opdracht van het ministerie. "Op sommige scholen wordt simpelweg niet gepest. Het idee dat pesten op school er 'nu eenmaal een beetje bij hoort' gaat hiermee finaal onderuit." Het bevragen van leerlingen over pesten moet wel verplicht worden, vindt Orobio de Castro. "Want als er wél gepest wordt, dan weten vooral de leerlingen dat." Waar nodig adviseert de Utrechtse hoogleraar scholen om één van de effectieve, universele antipestprogramma's te gebruiken.

gende focusgebieden voor financiering in aanmerking gekomen: Applied Data Science, Foundations of Complex Systems, Game Research, Bioinformatics, Professional Performance en Sport & Society. Vijf focusgebieden rondten hun status als broedplaats af en ontwikkelden zich binnen centra of één van de vier strategische thema's. Het betreft: Cultures, Citizenship and Human Rights, History and Philosophy of Science, Neuroscience & Cognition, Future Food en Future Deltas.

RUIM BEDEELD IN GROOTSCHALIGE INFRASTRUCTUUR

De Universiteit Utrecht is zeer uitgebreid betrokken bij zes grote projecten uit de Nationale Roadmap Grootschalige Wetenschappelijke Onderzoeksfaciliteiten waarvoor 138 miljoen euro voor top-onderzoeksfaciliteiten met een internationale uitstraling beschikbaar is gesteld door NWO. Geld kwam beschikbaar voor aardkorstonderzoek, de beste elektronenmicroscop voor materialenonderzoek van Europa, de verdere ontwikkeling van grensverleggende technologieën voor proteomicsonderzoek, een unieke faciliteit voor onderzoek naar het verband tussen genen en gewenste eigenschappen van planten en een nationale digitale

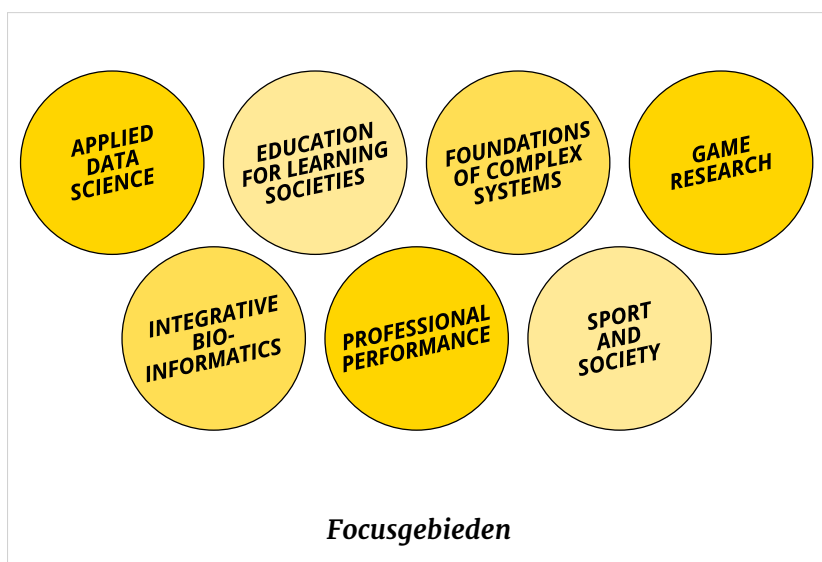
onderzoeksinfrastructuur ten behoeve van de geesteswetenschappen en sociale wetenschappen. Onder voorzitterschap van Wouter Dhert, decaan Diergeneeskunde, heeft een universitaire commissie gewerkt aan het ontwikkelen van een Utrechts stappenplan voor onderzoeksinfrastructuur. De commissie zal in 2019 rapporteren.

REGIO

Steeds intensiever zoekt de universiteit samenwerking binnen de regio, waar de ambities kunnen worden geconcretiseerd in proefprojecten, proeftuinen en *living labs*. De gehele regio profileert zich meer en meer rondom het thema van de gezonde verstedelijking waar Utrecht bij uitstek mee te maken heeft en expertise kan bieden. Het afgelopen jaar zag de Kennisagenda Healthy Urban Living daarom het licht, opgesteld door de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente en provincie Utrecht. Het accent ligt binnen deze kennisagenda op ervaring opdoen en uitwisselen binnen een vijftal thema's: gezondheid, ongelijkheid, omgeving, voeding en mobiliteit en werk.

UTRECHT SCIENCE PARK

Een groot deel van het onderzoek vindt plaats op één van de drie campussen. Het Utrecht Science

Park is het grootste science park van Nederland, waarin hoogwaardige technologie en kennis is samengebundeld, met name op het gebied van life sciences en duurzaamheid. Ruim honderd bedrijven zijn er actief, 2.500 studenten wonen er inmiddels. Het gezamenlijk met Hogeschool Utrecht, UMC Utrecht, gemeente en provincie ontwikkelde ambitiedocument Utrecht Science Park voorziet onder meer in een groei naar 5.000 studenten.

MEER AANDACHT VOOR HET BREDE PUBLIEK

Conform het Strategisch Plan investeert de universiteit meer en meer in de betrokkenheid van een breed publiek bij haar activiteiten. In 2017 is een *public engagement*-programma ontwikkeld voor de professionele ondersteuning van onderzoekers bij deze taak. In 2018 startte een public engagement-netwerk met een bijeenkomst met zeventig medewerkers die werken bij de ondersteunende diensten. De deelnemers, uit alle domeinen, disciplines en strategische thema's, wisselden onderling kennis, ervaring en expertise uit over ondersteuning van onderzoekers bij het organiseren van publieksactiviteiten.

Ook was het programma verantwoordelijk voor de organisatie van een publieksevenement tijdens het Weekend van de Wetenschap, met 3.500

volwassen en jeugdige bezoekers en bijdragen van 150 onderzoekers en ondersteuners van verschillende faculteiten, diensten en strategische thema's. Evaluatie van de impact van publieksactiviteiten tijdens dit evenement liet zien dat zij bijdroegen aan meer betrokkenheid van de bezoekers bij wetenschap.

Het succesvolle Studium Generale organiseert jaarlijks zo'n tachtig openbare evenementen op het grensgebied van wetenschap en maatschappij. Het Betweter Festival is het jaarlijkse kunst- en wetenschapsfestival in TivoliVredenburg. In een avondvullend programma met minicolleges, interviews, muziek en film daagt het festival bezoekers uit om een onderzoekende houding aan te nemen.

Het Universiteitsmuseum Utrecht en het Westerdijk Fungal Biodiversity Institute voerden in 2017 samen een *citizenscience* project uit

UtrechtInc behoort tot de internationale top

Hoe kun je van tevoren al weten of een grote mensenmassa goed en veilig kan bewegen op een groot evenement of in een nieuw metrostation? Dat kan met de simulatiesoftware van uCrowds, één van de nieuwe start-ups die in 2018 direct voortkwamen uit onderzoek van de Universiteit Utrecht. De afgelopen tien jaar ondersteunde UtrechtInc, de *business incubator* van de Universiteit Utrecht, 192 start-ups (twaalf nieuwe in 2018) en leverde zo een belangrijke bijdrage aan het brengen van kennis naar de maatschappij. Tijdens de World Incubation Summit in Toronto, begin 2018, behaalde UtrechtInc de tiende plaats. De incubator kreeg zo internationale erkenning voor zijn begeleiding aan wetenschappers en studenten bij het opzetten van een bedrijf.

waarbij burgers betrokken worden in het wetenschappelijke proces. Museumbezoekers konden bodemonsters uit eigen tuin inzenden om nieuwe schimmels te identificeren. Met succes: in mei 2018 waren er 87 nieuwe schimmels ontdekt uit 292 monsters.

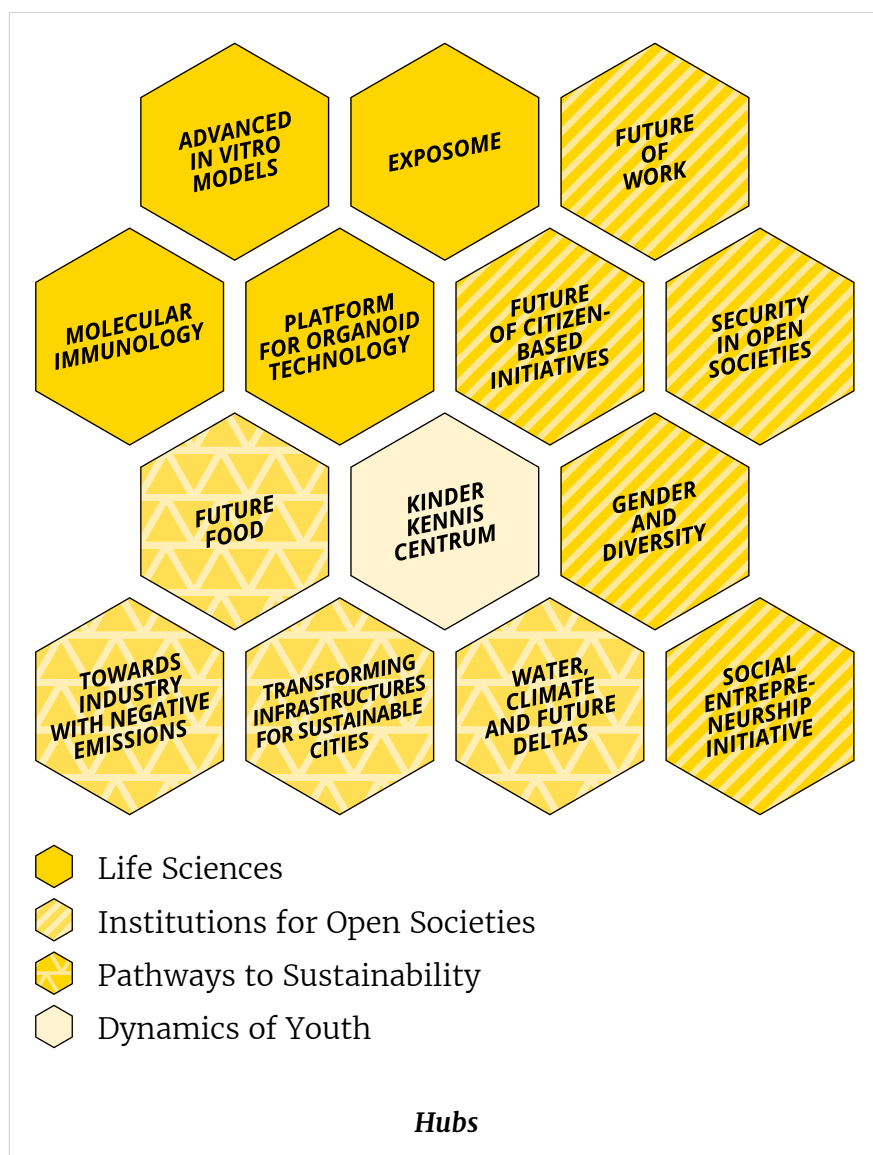
Bekend is de universiteit met Meet the Professor, wanneer 140 hoogleraren van de Universiteit Utrecht op de fiets stappen naar basisscholen in Utrecht. Leerlingen van groep 6, 7 en 8 mogen hun prof een uur lang 'de toga' van het lijf vragen, gewoon bij hen in de klas.

DE KRACHTEN BUNDELEN IN SAMENWERKINGEN

De TU Eindhoven, het UMC Utrecht en de Universiteit Utrecht werken sinds 2012 samen in een strategische alliantie. In 2018 investeerde ieder € 10 miljoen in een gezamenlijk fonds. Hiermee willen de drie partijen binnen de strategische alliantie langlopende initiatieven behouden en ruimte geven aan bestaande en nieuwe onderzoeksprogramma's, en daarnaast zorgen voor betere onderzoeksfaciliteiten. Ondertussen zijn in 2018 de gesprekken met Wageningen University & Research (WUR) voortgezet om deze universiteit ook te betrekken bij de alliantie. Door de complementariteit kunnen de vier instellingen elkaar versterken in onderwijs en onderzoek en in het vinden van antwoorden op maatschappelijke vragen.

VERDIEPING EUROPESE PARTNERSHIPS

Tientallen medewerkers van de Universiteit Utrecht zijn actief in het Europese LERU netwerk, *the League of European Research Universities*. LERU is een invloedrijk netwerk in Brussel dat de belangen behartigt van de ruim twintig partneruniversiteiten. Nauwgezet wordt hierbinnen bijgedragen aan de ontwikkeling en implementatie van het Europese onderzoeksprogramma Horizon2020 en de opvolger daarvan, en in toenemende mate verschijnen gezamenlijke *white papers* op diverse onderzoeksterreinen.

Begin 2018 werkte de Universiteit Utrecht aan de verdieping van een aantal partnerschappen met universiteiten. De Europese Unie gaf een financiële impuls om Europese universitaire netwerken op te zetten, zodat deze samen een betere internationale concurrentiepositie krijgen. Het afgelopen jaar hebben het Trinity College Dublin, de Universiteit van Barcelona, de Universiteit van Montpellier en de Eötvös Loránd Universiteit in Hongarije samen met de Universiteit Utrecht de Charm European University opgericht. De ambities van dit Europese netwerk

zijn hoog. Samen willen zij onderwijs gaan aanbieden, zodat de studenten uit het brede aanbod van die verschillende universiteiten kunnen kiezen. Colleges die de student deels online kan volgen en waarvoor hij/zij ook op reis kan gaan om de betreffende vakken bij de partneruniversiteit te volgen.

PRESTIGIEUZE ONDERZOEKSPRIJZEN

Meerdere Utrechtse hoogleraren ontvingen het afgelopen jaar bijzondere prestigieuze onderzoeksprijzen. Anna Akhmanova kreeg de NWO Spinozapremie, de hoogste wetenschappelijke onderscheiding in Nederland. De premie van 2,5 miljoen euro kan zij samen met haar team volledig inzetten voor haar onderzoek naar het skelet van de cel. Beatrice de Graaf ontving de Stevinpremie ter waarde van 2,5 miljoen euro. Deze premie werd voor het eerst uitgereikt en is bedoeld voor onderzoek met maatschappelijke impact. Hoogleraren Ann Rigney, Frank Biermann en Piet Gros ontvingen een ERC Advanced Grant. Deze hoogste onderzoekssubsidie van het European Research Council wordt jaarlijks toegekend aan uitzonderlijke en richtingbepalende senior onderzoekers. De onderzoekers krijgen ieder 2,5 miljoen euro om de komende vijf jaar nieuw onderzoek te doen binnen hun vakgebied.

ONDERZOEKSBEOORDELINGEN

Al het Utrechtse onderzoek wordt beoordeeld op basis van het Standard Evaluation Protocol (SEP). Dit is opgesteld door de KNAW, NWO en de Nederlandse universiteiten. Volgens het protocol worden alle onderzoeksinstituten elke zes jaar beoordeeld door een externe commissie van vakdeskundigen. Sinds het vorige jaarverslag zijn onderstaande rapporten verschenen en openbaar gemaakt via de website van de universiteit:

Psychologie

De commissie was onder de indruk van het gehele Nederlandse psychologieonderzoek bij de negen deelnemende universiteiten. Het Utrechtse psychologieonderzoek werd op kwaliteit en relevantie als zeer goed beoordeeld en als excellent op het potentieel. Psychologie aan de Universiteit Utrecht is volgens de commissie uitstekend betrokken in de universitaire strategische thema's en succesvol in het verenigen van fundamenteel, nieuwsgie-

righeidsgedreven onderzoek met meer toegepast onderzoek. De commissie is positief over de verschuiving die heeft plaatsgevonden van disseminatie naar daadwerkelijke samenwerking met externe partners.

Diergeneeskunde

Het betrof een lokale visitatie en het onderzoek in de thema's Regenerative Medicine en One Health (gezondheid van mensen, dieren en milieu) werd bijna in zijn geheel als excellent beoordeeld op kwaliteit, relevantie en potentie. Voor Biomedicine was het oordeel goed tot zeer goed. Het gehele onderzoek van Diergeneeskunde heeft een sterke, positieve impact op de maatschappij.

Weekend van de Wetenschap

Tijdens het Weekend van de Wetenschap in oktober 2018 konden mensen de universiteit bezoeken met hun oude financiële documenten zoals kasboekjes en spaarbankboekjes. Op die eerste dag en de maanden daarna deelden honderden Nederlanders hun kasboekjes met de Utrechtse onderzoekers. De eerste resultaten van deze zoektocht op zolder waren in 2018 te volgen in het televisieprogramma 'Kasboekje van Nederland'. Inmiddels hebben de onderzoekers zo'n 1.500 kasboekjes ontvangen met financiële gegevens over 7.500 mensjaren. Het team is druk bezig met inventariseren en scannen van de bronnen en met de eerste analyses van de data. En ze zijn niet de enigen: veel mensen die hun kasboekjes in bruikleen hebben gegeven, zijn ook zelf weer in de oude stukken gedoken.

Religiewetenschap en Islamic & Arabic Studies

De commissie is onder de indruk van de kwaliteit van het onderzoek van deze beide groepen. Niet alleen is zij positief over de publicatiestrategie en strategie rond subsidies, maar ook over de vele interacties met de buitenwereld in de vorm van lezingen en populaire publicaties en de vele beleidsadviezen voor de overheid. Het onderzoek werd op kwaliteit als excellent beoordeeld en op maatschappelijke relevantie en potentie als zeer goed.

Cultuurwetenschappen

Een internationale commissie heeft het onderzoek van de zes groepen van het Instituut voor Cultuurwetenschappelijk Onderzoek op kwaliteit, maatschappelijke relevantie en toekomstbestendigheid beoordeeld variërend van zeer goed tot excellent.

FINANCIERINGSAFSPRAKEN

ONDERZOEKSCHOLEN

De Universiteit Utrecht hecht waarde aan de samenwerking binnen interuniversitaire onderzoekscholen in die vakgebieden waar landelijke samenwerking meerwaarde heeft. De universiteit was in 2018 penvoerder van zeven interuniversitaire onderzoekscholen die onder de Richtlijn Financiering Onderzoekscholen vallen, te weten:

- CERES (faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie),
- LOT, NOG en OSK (faculteit Geesteswetenschappen),
- DRSTP en OSAF (faculteit Bètawetenschappen),
- NETHUR (faculteit Geowetenschappen)¹

1 LOT: Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap
CERES: Research School for Resource Studies for Development

NOG: Netherlands Research School of Gender Studies

OSK: Onderzoekschool Kunstgeschiedenis;

DRSTP: Dutch Research School of Theoretical Physics

OSAF: Research School Subatomic Physics

NETHUR: Netherlands Graduate School of Urban and Regional Research

Enkele voorbeelden van consortia

Life Sciences onderzoekers van de faculteit Bètawetenschappen zijn betrokken bij vier grote Europese Horizon 2020 samenwerkingsprojecten. Twee van deze projecten worden ook geleid door Utrechtse onderzoekers: Albert Heck (EPIC-XS) en Wim Goettsch (HTx). Bij de twee andere projecten zijn Aletta Kraneveld (GEMMA) en Alexandre Bonvin (BioExcel-2) betrokken.

Vanuit de faculteit Geowetenschappen zijn onderzoekers nauw betrokken bij het European Plate Observing System (EPOS), een overkoepelende Europese infrastructuur voor aardwetenschappelijk onderzoek.

In het onderzoeksprogramma LettuceKnow werken onderzoekers van de faculteit Bètawetenschappen in een groot consortium samen met onderzoekers van onder andere Wageningen, Leiden en een groot aantal bedrijven.

Andere bètaonderzoekers werken in het consortium Reveal (*Realizing Education through Environments and Augmented Locations*) aan de ontwikkeling van toepassingen van PlayStation VR-technologie bij de ontsluiting van historisch en wetenschappelijk erfgoed voor een wereldwijd publiek.

Het SME Cybersecurity waarin Bètawetenschappen participeert is een consortium dat werkt aan kosteneffectieve toepassingen van *cyber-security tools* in het midden- en kleinbedrijf. Hierin werken Utrechtse onderzoekers samen met twaalf partners uit zeven landen.

Onderzoekers van de faculteit REBO werken internationaal samen in het consortium Ethos, dat onderzoek doet naar nieuwe integrale perspectieven op rechtspraak en rechtvaardigheid. In het consortium Coffers (*Combating Fiscal Fraud and Empowering Regulators*) wordt gewerkt aan het identificeren van deficiënties en kansen bij de verbetering van belastingwetgeving binnen de EU.

Data delen is de norm

Welke weg legt een regendruppel af van de grond tot de zee? Met uitgebreide modellen kan Niko Wanders, onderzoeker hydrologische extremen bij de faculteit Geowetenschappen, deze weg simuleren om zo droogtes beter te voorspellen. Voor het maken van de modellen is veel data nodig, over onder meer rondom neerslag, temperatuur en verdamping. "We kijken met name naar de afgelopen vijftig jaar en gebruiken publieke data van allerlei instituten over de hele wereld. Ook wij maken onze modellen en resultaten weer openbaar. Het delen van data is de norm in de hele *global climate and hydrology community*, want zo komen we samen verder." Onderzoekers van de Universiteit Utrecht kunnen voor informatie over en hulp bij het delen en publiceren van onderzoeksdata aankloppen bij Research Data Management Support.

Met ingang van 2019 heeft de Universiteit Utrecht (faculteit Geesteswetenschappen) het penvoerderschap van NISIS overgenomen van de Universiteit Leiden.

Faculteiten hebben met de wetenschappelijk directeurs van de onderzoekscholen afspraken gemaakt over financiering. Financiering van de onderzoekscholen volgens het tariefstelsel zoals dat in de Richtlijn Financiering Onderzoekscholen is beschreven, bleek voor geen van de faculteiten haalbaar of wenselijk.

STARTSCHOT PROGRAMMA OPEN SCIENCE

In het najaar van 2018 heeft het College van Bestuur het startschot gegeven voor het programma Open Science. Het doel hiervan is om open science beter op de kaart te zetten en wetenschappers te faciliteren en stimuleren om volgens de open science principes te werken – onderzoeksprincipes waar de Universiteit Utrecht volledig achter staat. Voormalig decaan Geneeskunde Frank Miedema is als vice-rector for research boegbeeld voor dit programma.

RESEARCH IT: DATAMANAGEMENT EN DIGITALISERING VAN ONDERZOEK

Data publiceren en ze inzichtelijk en vindbaar maken voor andere onderzoekers. De Universiteit Utrecht maakt het onder meer mogelijk door de ontwikkeling van datamanagementsysteem Yoda; een unieke, innovatie-

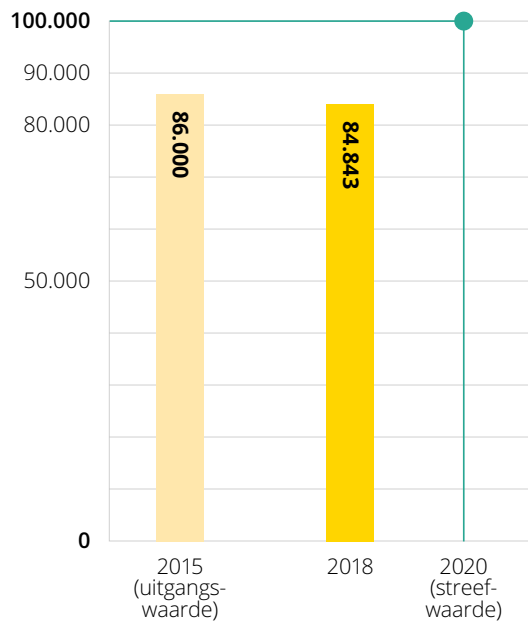
ve voorziening waarmee grote databestanden kunnen worden gearchiveerd. Interdisciplinair werken met dataverzamelingen is hierdoor eenvoudiger geworden. Een groep onderzoekers nam in 2018 bovendien het initiatief om over de grenzen van faculteiten heen meer samen te werken op het gebied van *High Performance Computing*.

Of het nu gaat om cohortstudies naar opgroeiende jeugd binnen Dynamics of Youth, om databanken met taal- of literatuuruitingen voor de geesteswetenschappen of om data ten behoeve van klimaatonderzoek, onderzoek wordt steeds meer datagedreven. Als antwoord op deze ontwikkeling riep de Universiteit Utrecht het succesvolle programma Research IT in het leven. Vanuit andere universiteiten is veel interesse voor het programma. Behalve uit Nederland, kwamen er in 2018 delegaties uit Tsjechië, Denemarken, Kazachstan en Engeland bij de Universiteit Utrecht kijken naar de manier waarop de toegenomen digitalisering van het Utrechtse onderzoek wordt gefaciliteerd door Research IT.

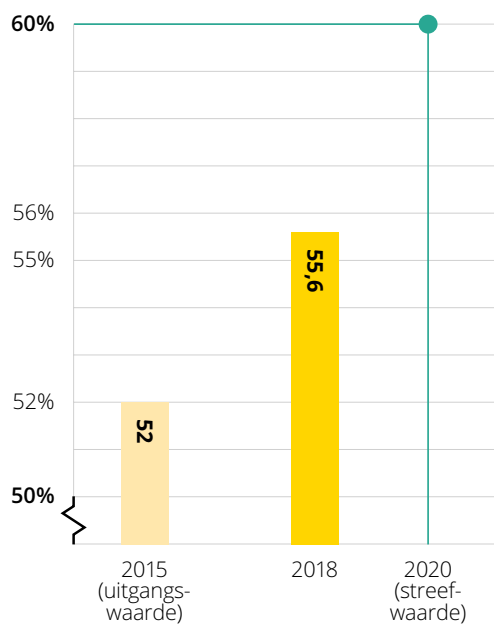

**BEZOEKERS-
AANTALLEN PUBLIEKE
ACTIVITEITEN**

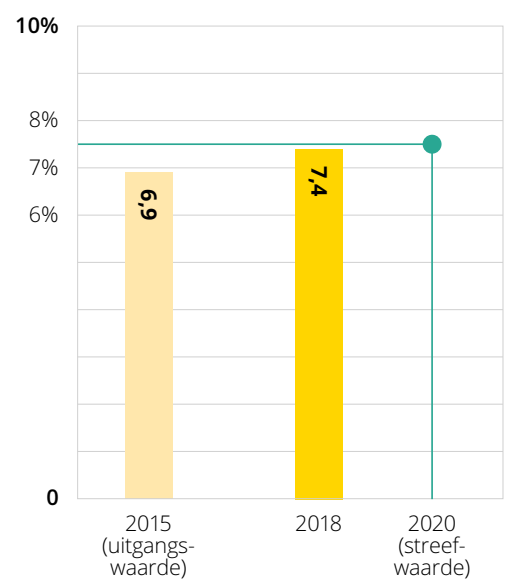
Aantal bezoekers
van publieksgerichte
activiteiten

**COPUBLICATIES MET
INTERNATIONALE
PARTNERS ^(l.)**

Percentage
copublicaties met
internationale
partners, als
percentage van
het totaal aantal
publicaties.

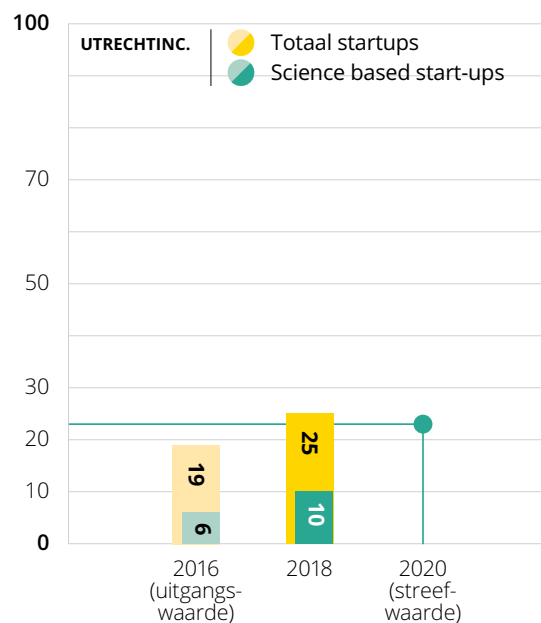
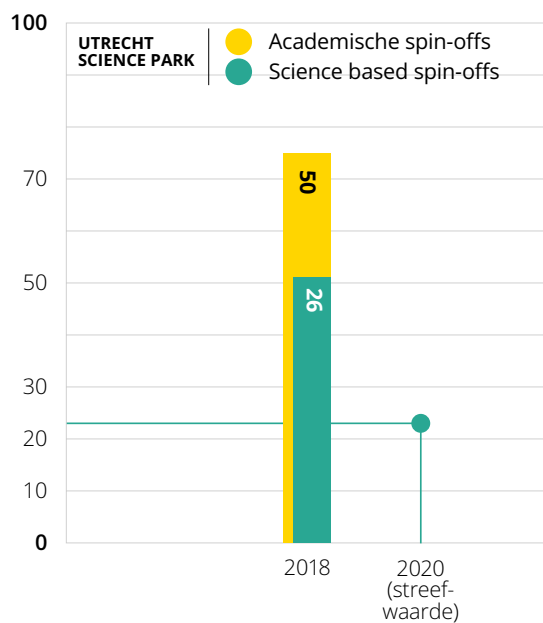
**COPUBLICATIES MET
BEDRIJFSLEVEN OF
PUBLIEKE PARTNERS ^(r.)**

Percentage
copublicaties met
bedrijfsleven of
publieke organisaties,
als percentage van
het totaal aantal
publicaties.

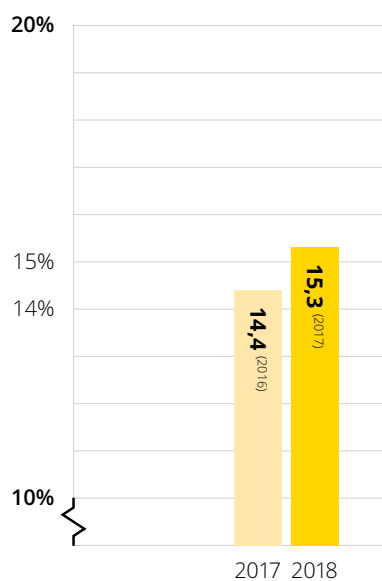
SCIENCE BASED START-UPS

Utrecht Science Park
en UtrechtInc

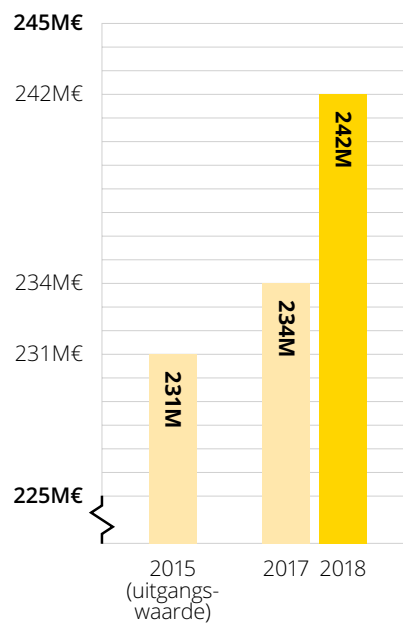
INKOMSTEN TWEEDE GELDSTROOM (l.)

Inkomsten tweede
geldstroom: behouden
van een marktaandeel
van ten minste 14%.

INKOMSTEN DERDE GELDSTROOM (r.)

Inkomsten derde
geldstroom stijgen
in 2020 met 10% ten
opzichte van 2015.

Op weg naar een duurzame Universiteit Utrecht

In 2015 stelden de Verenigde Naties de *Sustainable Development Goals* vast: zeven- tien doelen voor 2030 waaraan de wereld zich committeert. Samen met het Parijs Klimaat-akkoord (2015) en het NL Klimaat-akkoord (2018) biedt dit ook voor de Uni- versiteit Utrecht een opgave van historisch ongekende proporties. Tijdens de jaarconfe- rentie van het onderzoeksthema **Pathways to Sustainability**, op 9 februari 2018, was een van de centrale vragen dan ook welke rol een universiteit kan spelen bij het aangaan van deze uitdaging?

Juist omdat de universiteit zelf onderzoek doet naar klimaat, een jonge generatie opleidt én verantwoor- delijkheid wil afleggen aan de Nederlandse bevol- king, is het logisch dat duurzaamheid centraal staat bij alles wat we doen. Door onderzoek en onderwijs, het beheer en ontwikkelen van de campus en de samenwerking met lokale partners kan de universi- teit een substantiële rol spelen in het verduurzamen van de Utrechtse regio en de samenleving.

Daarom wil de Universiteit Utrecht haar duur- zaamheidsonderzoek, onderwijs en de verduurza- ming van de eigen organisatie stevig met elkaar verweven. De universiteit als één groot *living lab*, een proefkamer van wetenschappers en studen- ten die samen met operationele collega's en lokale partners onder meer werken aan een CO₂-neutrale universiteit in 2030. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. Wetenschappers en medewerkers in onder- steunende rollen zoeken elkaar nog lang niet altijd vanzelf op. Wel biedt dit toekomstbeeld een duide- lijk kader waarbinnen duurzaamheidsmaatregelen worden vormgegeven.

'ONE SMALL STEP – ONE GIANT LEAP'

Terwijl Denise de Ridder, hoogleraar psychologie in het Self-Regulation Lab onderzoek doet naar hoe consumenten keuzes maken en hoe je die keuzes door *nudging* kunt beïnvloeden, paste de Universiteit Utrecht zelf ook een nudge toe in de catering. Sinds maart 2018 zijn alle vergaderlun- ches op de Universiteit Utrecht standaard vegetarisch. Wie alsnog vlees wil bestellen kan dat apart aangeven. De vleesconsumptie bij vergaderlunches is door deze maatregel drastisch afgenomen. Hiermee brengt de Universi- teit Utrecht eigen onderzoek in de praktijk en verkleint ze haar impact op milieu en klimaat.

EEN AANPAK VAN ONDEROP

De grootste duurzaamheidsimpact voor de voetafdruk van de universiteit zit in de manier waarop wordt gebouwd, energiemanagement en het gebruik en beheer van de drie campussen. Daarom besloot de Universiteit Utrecht in april 2018 om de Warmte Koude Opslag (WKO) voort- aan bij alle nieuwbouw en renovatieprojecten op het Utrecht Science Park toe te passen. Dat gebeurde ook bij het in 2018 opgeleverde Earth

De bedrijfsvoering als groene machine

Als universiteit significant bijdragen aan de maatschappelijke opgave om onze planeet leefbaar te houden, lukt alleen als medewerkers hier zelf deelgenoot van zijn. Hoe dat werkt, laat De Groene Machine zien; een bewustwordingscampagne voor medewerkers van het Facilitair Service Centrum. In teams startten zij projecten om het beheer van de campus te verduurzamen. Enkele voorbeelden:

Om de biodiversiteit op de campus te vergroten werd een grasstrook voor het Educatorium vervangen door planten die aantrekkelijk zijn voor bijen. De planten bloeien op verschillende momenten in het jaar. Het onderhoud is hierop afgestemd.

Zo'n 13% van al het eten verdwijnt jaarlijks in de afvalbak. Ook op de Universiteit Utrecht hebben we last van voedselverspilling. Een van de teams bedacht een bewustwordingscampagne om collega's minder grote hoeveelheden te laten bestellen.

Een ander team onderzocht mogelijkheden om eigen bioafval om te zetten in brandstof. Biogasgenererende afvalbronnen, processen en doelen zijn geïnventariseerd en berekend. Het bleek dat de huidige vergesloopte en efficiënte afvalscheiding binnen de Universiteit Utrecht al zo goed werkt, dat een extra afvalstroomroute geen milieurendement oplevert. Een verrassende conclusie.

Simulation Lab. Naast WKO en zonnepanelen heeft het pand een innovatieve dubbele gevel gekregen die energieverbruik minimaliseert en daglichttoetreding maximaliseert.

BOUWEN AAN EEN DUURZAME CAMPUS

De grootste duurzaamheidsimpact voor de voetafdruk van de universiteit zit in de manier waarop wordt gebouwd, energiemanagement en het gebruik en beheer van de drie campussen. Daarom besloot de Universiteit Utrecht in april 2018 om de Warmte Koude Opslag (WKO) voortaan bij alle nieuwbouw en renovatieprojecten op het Utrecht Science Park toe te passen. Dat

gebeurde ook bij het in 2018 opgeleverde Earth Simulation Lab. Naast WKO en zonnepanelen heeft het pand een innovatieve dubbele gevel gekregen die energieverbruik minimaliseert en daglichttoetreding maximaliseert.

Terwijl mobiliteitsonderzoeker Dea van Lierop op de campus onderzoek gaat doen naar hoe medewerkers en studenten keuzes maken tussen (duurzame) vervoersmiddelen, reden in augustus

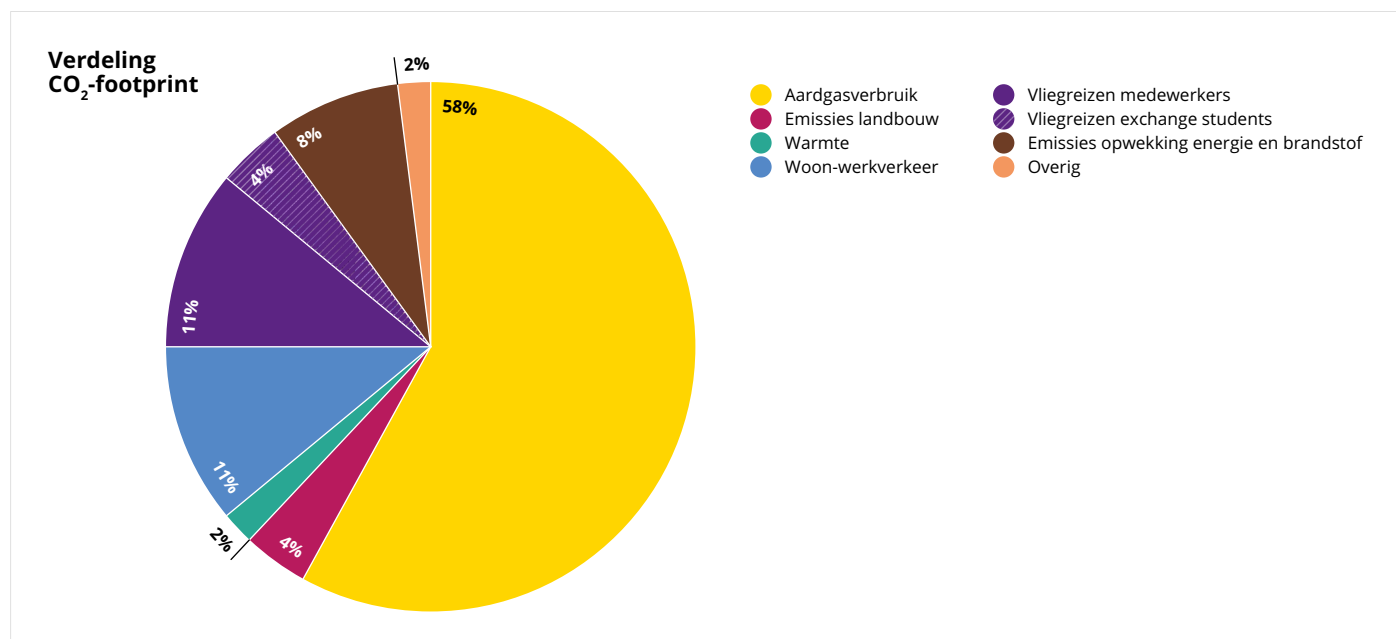
tus 2018 de eerste elektrische auto en scooters in universiteitskleuren rond. In 2018 is een start gemaakt met het verduurzamen van het wagenpark dat wordt ingezet voor beveiliging, transport en bij calamiteiten.

DE CO₂-IMPACT VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT

In het Strategisch Plan 2016–2020 is opgenomen dat Universiteit Utrecht streeft naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2030 en naar 33% reductie in 2020 ten opzichte van 2014. Om hier invulling aan te geven, is in de CO₂ Strategie 2017–2020 bepaald dat de universiteit dit bereikt door energieverbruik te verminderen, duurzame alternatieven te gebruiken en bewustwording rondom duurzaamheid onder medewerkers en studenten te vergroten.

De totale CO₂-uitstoot in 2018 van Universiteit Utrecht bedroeg 61.790 ton. Dat is dankzij de inkoop van windenergie en groen gras certificaten 23% minder dan in 2014 en nagenoeg gelijk aan 2017.

In onderstaande diagram is weergegeven uit welke soorten uitstoot de footprint bestaat:

*De universiteit als één groot 'living lab',
een proefkamer van wetenschappers en
studenten die samen met operationele
collega's en lokale partners werken aan
een CO₂-neutrale universiteit in 2030.*

Diversiteit en inclusie

De Universiteit Utrecht wil tegenstellingen overbruggen en gelijke kansen creëren voor iedereen. Zo bevordert de universiteit een diversiteitscultuur waarin alle medewerkers en studenten zich thuis voelen. In een divers samengestelde gemeenschap van studenten en docenten worden meer diverse en nieuwe perspectieven en een bredere ervaring in de collegezaal samengebracht. Dit draagt bij aan de onderwijskwaliteit, een inspirerende en uitdagende leeromgeving en het verrijkt het academisch debat. Door talent met verschillende achtergronden een kans te geven om bij de Universiteit Utrecht een diploma te halen, zijn er bovendien betere kansen op een loopbaan in alle domeinen en op alle niveaus in onze maatschappij.

TASKFORCE DIVERSITEIT

Om initiatieven op gebied van diversiteit en inclusiviteit te ontwikkelen en aan te jagen is al in 2017 de Taskforce Diversiteit ingesteld. De Taskforce zet zich in voor een internationale, diverse, pluriforme en inclusieve universiteit, zoals geformuleerd in het Strategisch Plan 2016–2020.

INCLUSION

Toegang tot onderwijs is een mensenrecht. De Universiteit Utrecht geeft met het programma Inclusion al meer dan 400 vluchtelingenstudenten de kans om hoger onderwijs te volgen. Inclusion biedt vluchtelingenstudenten de mogelijkheid om hun opleiding en hun leven te vervolgen, ongeacht verblijfstatus. Ook helpt de universiteit, in samenwerking met UAF en SAR, wetenschappers met een vluchtelingstatus aan een tijdelijke onderzoeksplek.

INSTROOM VAN STUDENTEN

Om de diversiteit onder studenten te vergroten, werkten we in 2018 vanuit de Taskforce Diversiteit aan de instroom van studenten. De Universiteit Utrecht wil een klimaat scheppen waarin studiekeziers zich welkom en gezien voelen, ongeacht hun achtergrond. Of dit nu is tijdens aanmelding, inschrijving of selectie, of als studenten met hun studie beginnen, vanaf de UIT-week tot aan de diploma-uitreiking. De universiteit streeft ernaar dat studenten met een grote verscheidenheid van achtergronden zich welkom voelen op de universiteit en wil voorkomen dat kwaliteit en competenties van studenten onvoldoende worden herkend tijdens selectieprocedures.

COMING OUT DAG

De Universiteit Utrecht hecht groot belang aan het zichtbaar en bespreekbaar maken van seksuele diversiteit. Op de internationale Coming Out dag

op 11 oktober werd daarom bij diverse universiteitsgebouwen de regenboogvlag gehesen. Samen met de Hogeschool Utrecht en de Utrechtse LHBT+ studentenvereniging Anteros organiseerde de universiteit bovendien diverse activiteiten waarbij medewerkers en studenten met elkaar in gesprek gingen over het thema.

VOEL JE THUIS

Wie voelt zich thuis bij de Universiteit Utrecht? Om een goed beeld te krijgen van hoe inclusiviteit al is verankerd in de organisatie, is in 2018 bij verschillende faculteiten een inclusiviteitsmonitor afgenomen. Deze monitor is ontwikkeld door de Utrechtse hoogleraar Naomi Ellemers, verbonden aan het strategische thema Institutions for Open Societies. Deze scan geeft een beeld van de mogelijke discrepantie tussen beleid en praktijk en biedt aangrijpingspunten voor nieuwe ontplooiende activiteiten in 2019, bijvoorbeeld biastrainingen, aandacht voor diversiteit bij werving en selectie en de samenstelling van faculteits- en departementsbesturen.

Kinderen al vroeg laten zien welke kansen de universiteit biedt

Als niemand in je familie heeft gestudeerd, hoe vind je dan je weg naar de universiteit? Met het nieuwe buddyprogramma Debuut koppelt de Universiteit Utrecht talentvolle kinderen uit groep 8 aan studenten met een vergelijkbare achtergrond. Het initiatief werd geboren na de ontmoeting tussen vicevoorzitter van het College van Bestuur Annetje Ottow en het meisje Princess, tijdens een basisschoolbezoek in het kader van het jaarlijkse Meet the Professor. Princess had als enige in haar klas een vwo-advies en werd door de hoogleraar gekoppeld aan economiestudent Fadoua Ajjaji, die zelf ook als eerste uit haar familie was gaan studeren. "Mijn moeder had in Marokko wel een diploma op vwo-niveau, maar is nooit naar de universiteit gegaan. Zij heeft me aangemoedigd dit wél te doen." Fadoua helpt nu als coördinator met het opzetten van Debuut.

MEER VROUWELIJKE HOOGLERAREN

Het aantal vrouwelijke hoogleraren bij de Universiteit Utrecht is gestegen in 2018. Tegelijkertijd is het aantal vrouwelijke universitaire hoofddocenten (UHD) licht gedaald. Dit komt onder meer door de doorstroom van vrouwen vanuit deze groep naar de positie van hoogleraar. In de werving en selectie van personeel blijft de toename van vrouwelijke UHD's en hoogleraren een aandachtspunt.

EEN HECHTE ALUMNIGEMEENSCHAP

De Universiteit Utrecht werkt aan een betere toekomst. Dat doet zij door samen te werken, met de hele academische gemeenschap. Alumni vormen een steeds belangrijker onderdeel hiervan. De Universiteit Utrecht voert een actief programma om alumni te bereiken, verbinden en betrekken. De inzet op het creëren van een hechte alumni gemeenschap resulteert in een steeds grotere en actievere groep Utrechtse alumni die elkaar verspreid over de hele wereld ontmoet.

In 2018 is een pilot gestart met *alumni officers* bij de faculteiten REBO en Diergeneeskunde. Dit bleek succesvol. In 2019 krijgen meer faculteiten een eigen alumni officer.

Het Utrechts Universiteitsfonds werft financiële middelen voor universitaire projecten die bijdragen aan de groei en bloei van de universiteit. Deze

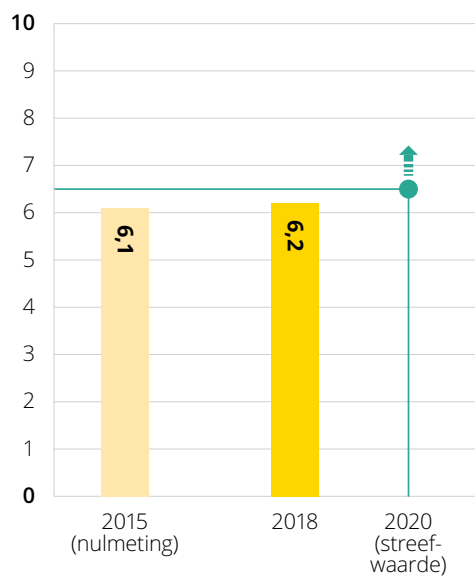
middelen komen niet alleen van alumni: 65% komt van particuliere schenkingen (alumni en medewerkers), 35% is afkomstig van bijdragen van stichtingen en vermogensfondsen. Het fondsenwervingsresultaat over 2018 bedroeg bijna 4 miljoen euro, een bedrag dat de verwachte doelstelling ruimschoots overstijgt. Dit komt mede door een grote nalatenschap, de grootste in de geschiedenis van de universiteit. In 2018 zijn de middelen onder meer ten goede gekomen aan het Utrecht Excellence Scholarship – het beurzenprogramma voor internationale studenten –, aan een project waarmee Utrechtse biologen onderzoek doen naar de invloed van biodiversiteit op het toekomstig klimaat en aan InclUUnion, het programma dat vluchtelingenstudenten kosteloos onderwijs biedt aan de Universiteit Utrecht.

In 2018 werd voor de eerste keer de Agnites Vrolijkprijs (25.000 euro) uitgereikt. De prijs is bestemd voor een talentvolle wetenschapper verbonden aan de Universiteit Utrecht die bijdraagt aan het beantwoorden van actuele maatschappelijke vraagstukken. Daphina Misiedjan won met haar onderzoek naar het belang van juridisch onderzoek bij duurzaam waterbeheer.

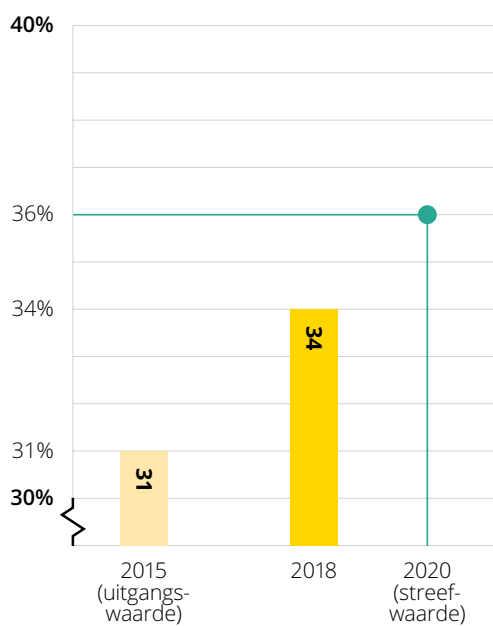
Cathelijne Broers, directeur van de Nieuwe Kerk en Hermitage Amsterdam, werd tijdens de Dies Natalis uitgeroepen tot Alumnus van het Jaar. Cathelijne Broers studeerde Kunstgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht. Ze zet cultureel ondernemerschap in om mensen te bewegen en verdedigt het belang van cultuur in de huidige maatschappij. Door haar zichtbaarheid, bevologenheid en kennis is zij een absolute inspiratiebron voor studenten van de Universiteit Utrecht.

ALUMNI

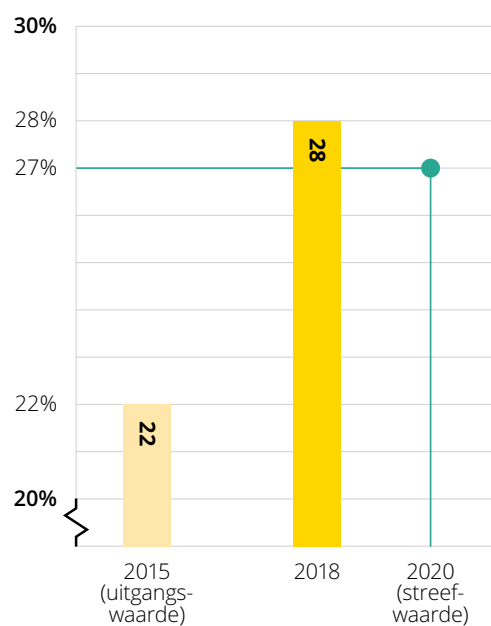
Tevredenheid van alumni met hoe de opleiding ze heeft voorbereid op de arbeidsmarkt (tweejaarlijks onderzoek)

VROUWELIJK UHD'S (l.)

Aandeel vrouwelijk UHDs, als percentage van het totale aantal aangestelde UHD's

VROUWELIJK**HOOGLERAREN (r.)**

Aandeel vrouwelijk hoogleraren, als percentage van het totale aantal aangestelde hoogleraren.

Gewaardeerd talent en leiderschap op elk niveau

Met ruim 7.000 medewerkers zorgt de universiteit voor maatschappelijk relevant onderzoek en kwalitatief hoogstaand onderwijs. Dat kan alleen als de talenten van alle medewerkers optimaal worden ingezet, ontwikkeld en gewaardeerd. De rol van leidinggevend op elk niveau is daarbij cruciaal. Zo verbinden we de doelen van de organisatie en de capaciteiten van de medewerkers.

INVESTEREN IN TIJDELIJKE DOCENTEN

De universiteit vindt goed werkgeverschap belangrijk. Om jonge docenten een betere start van hun carrière te geven, besloot de Universiteit Utrecht in 2018 om hen een aanstelling voor vier jaar te bieden, met een omvang van minimaal 0,7 fte. Daarbij krijgen zij ontwikkelactiviteiten aangeboden om zich goed voor te kunnen bereiden op hun loopbaan na afloop van de vierjarige aanstelling. Op deze manier laat de universiteit zien dat ze deze jonge docenten waardeert, hen meer zekerheid wil bieden en hen wil begeleiden in een volgende stap in hun loopbaan.

ONDERZOEKSLEIDERSCHAP

Na jarenlang een succesvolle leergang te hebben aangeboden op het gebied van onderwijskundig leiderschap, startte de universiteit in 2016 het Leertraject Onderzoeksleiderschap. In 2018 is dat traject geëvalueerd en opnieuw aangeboden. Het leertraject richt zich op talentvolle onderzoekers van de Universiteit Utrecht die zijn gestart met leidinggeven aan een onderzoeksgroep, bijvoorbeeld omdat zij een beurs hebben ontvangen. De leeractiviteiten voor deze groep zijn geclusterd rondom drie thema's: 'Versterken van persoonlijk leiderschap', 'Werken aan het team' en 'De academische wereld begrijpen'. Hierbij komt een breed scala aan vragen aan bod, zoals: 'Hoe geef ik leiding aan professionals?', 'Hoe maak ik van individuele onderzoekers een onderzoeksgroep?', 'Hoe gebruik ik mijn kostbare tijd effectief?' en 'Hoe zit de complexe academische wereld in elkaar?'. Het programma wordt positief gewaardeerd door de onderzoeksleiders.

KWALIFICATIE ONDERWIJS

De Universiteit Utrecht was in de jaren negentig de eerste universiteit die een Basiskwalificatie Onderwijs invoerde. Inmiddels hebben alle Nederlandse universiteiten een dergelijke kwalificatie. Omdat het onderwijs sterk in beweging is, onder meer door de komst van *open* en *online learning*, *blended learning* en internationalisering, heeft het College van Bestuur een taskforce ingericht die de opdracht heeft gekregen om een voorstel te doen voor herziening van de

Dienstverlening International Service Desk groeit

Daar sta je dan als nieuwe internationale medewerker in een vreemd land. Hoe vind je je weg? De International Service Desk (ISD) van de Universiteit Utrecht biedt uitkomst en voorziet deze medewerkers van uitgebreide informatie over wonen en werken in Utrecht/Nederland. Zo verzorgen medewerkers van de ISD onder meer visa-aanvragen en bieden ze ondersteuning bij huisvesting en immigratieprocedures. Het aantal internationale medewerkers groeit en de dienstverlening van de International Service Desk groeit mee. Aanvullend opende een nieuw regionaal International Welcome Center zijn deuren in het Utrechtse Stads kantoor. Eind 2018 ondertekende de Universiteit Utrecht daarvoor een samenwerkingsovereenkomst met de wethouders van economische zaken van de gemeenten Utrecht en Amersfoort en de gedeputeerde van de provincie.

Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) en Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO). De taskforce stond onder leiding van vicedecaan Susan te Pas van Sociale Wetenschappen. De eindtermen van de beide kwalificaties zijn herzien op basis van het advies van de taskforce. Ook heeft de taskforce een advies uitgebracht over permanente professionalisering van docenten.

VERMINDEREN WERKDruk

Uit de medewerkersmonitor in 2017 werd duidelijk dat vooral wetenschappelijk personeel werkdruk ervaart. In 2018 is zowel op facultair als op universitair niveau een werkplan opgesteld om de werkdruk te verminderen. Enkele concrete resultaten zijn aanstellingen van vier jaar voor de tijdelijk docenten, breed toegankelijke CieP-trainingen (timemanagement) en het aanbieden van teamcoaching. Dit laatste is een nieuwe stap in de begeleiding van teams, waarbij de nadruk ligt op samenwerken. Daarnaast wordt voortdurend bekeken hoe regeldruk kan worden voorkomen en hoe zaken efficiënter kunnen worden ingericht om de werkdruk te verminderen.

In 2018 heeft het College van Bestuur geluncht met een grote groep medewerkers uit alle onderdelen van de universiteit in zogenaamde ‘werkdruk-lunches’. Medewerkers gingen met het College van Bestuur in gesprek over oorzaken van werkdruk en mogelijke maatregelen. Door deze lunches heeft het College een beter beeld gekregen van de werkdruk die medewerkers ervaren. Inzichten zijn benut bij de verdere aanpak van de werkdruk.

VAN SUCCESVOLLE PILOT NAAR DUURZAAM VITALITEITSBELEID

Als je je vitaal voelt, ben je creatiever en productiever en werk je met meer plezier en energie. Daarom biedt de Universiteit Utrecht medewerkers verschillende mogelijkheden aan om zelf aan de slag te gaan met vitaliteit, waaronder het vitaliteitsprogramma FIT4UU. Het programma, waarbij medewerkers aan hun eigen vitaliteit werken, bestaat uit bijeenkomsten, coaching, sport en beweging. Na een succesvolle pilot met 120 medewerkers in 2017/2018 wordt het programma voortgezet in 2019.

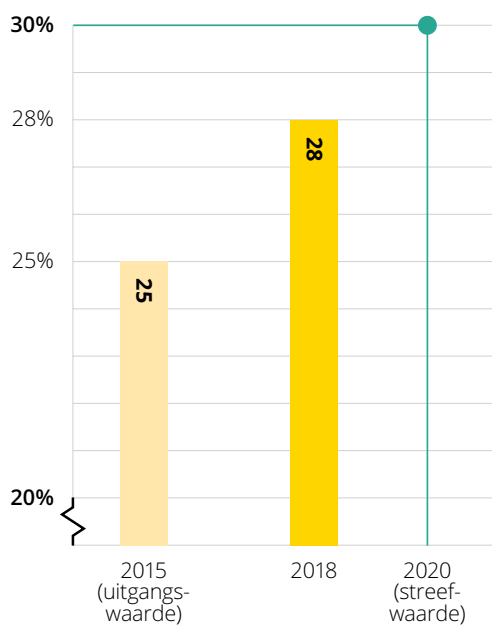
WERVING VAN INTERNATIONAAL PERSONEEL

Om de werving van internationaal personeel een impuls te geven, is de Universiteit Utrecht gestart met een project gericht op de professionalisering van de werving en selectie. Aandachtspunt is onder meer de effectiviteit van wervingskanalen. Zo wordt gekeken naar de verbetering van de ‘Werken bij’ site, met bijzondere aandacht voor de positionering van de universiteit als inclusieve en internationale werkgever, en is er aandacht voor diversiteit in het selectieproces. En met het opzetten van een onboardingprogramma voor nieuwe medewerkers wordt ook de laatste stap in het werving- en selectieproces onder de loep genomen.

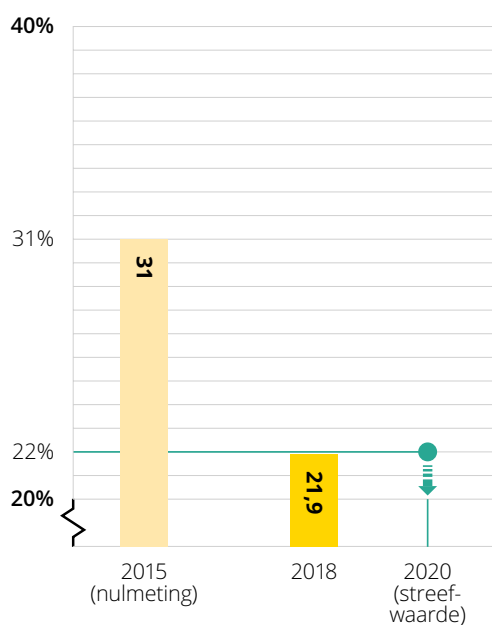
Met ruim 7.000 medewerkers zorgt de universiteit voor maatschappelijk relevant onderzoek en kwalitatief hoogstaand onderwijs. Dat kan alleen als talent optimaal wordt ingezet, ontwikkeld en gewaardeerd.

INTERNATIONALE MEDEWERKERS

Aandeel internationale medewerkers, als percentage van de totale medewerkerspopulatie (alleen wetenschappelijk personeel). Dit is inclusief PhD's met een aanstelling bij Universiteit Utrecht.

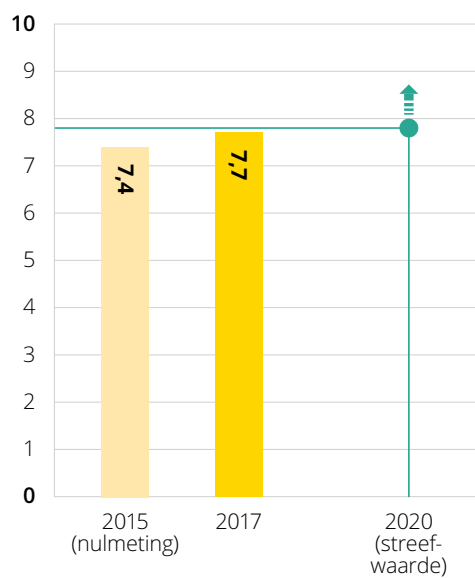
TIJDELIJK PERSONEEL

Aandeel tijdelijk personeel, als percentage van de totale medewerkerspopulatie.

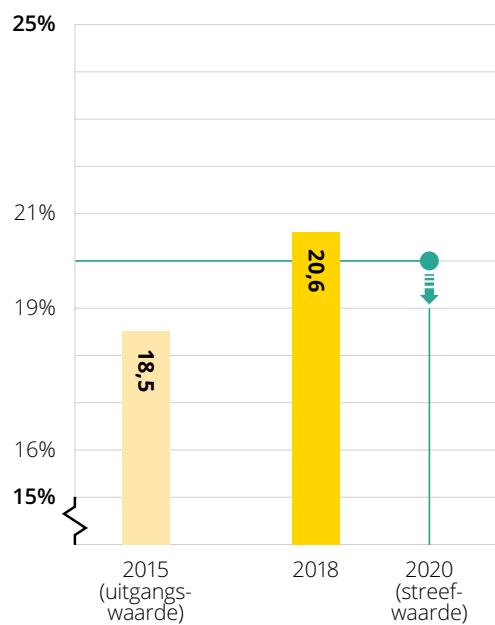

MEDEWERKERS- TEVREDENHEID

Overall-score

OVERHEAD

Financiën

6.1 FINANCIEEL RESULTAAT 2018

KERNCIJFERS

(x € 1 mln.)

	2018	2017
Exploitatieresultaat	-10	1
Rijksbijdrage	496	478
Totale baten	856	829
Totale lasten	866	828
Eigen vermogen	469	479

ANALYSE VAN HET FINANCIEEL RESULTAAT 2018

Het gerealiseerde exploitatieresultaat over het boekjaar 2018 bedraagt € 10 miljoen negatief. Na (afnemende) overschotten van afgelopen jaren (2015: + 45 miljoen; 2016: + 14 miljoen; 2017: + 1 miljoen) worden nu de eerder gevormde reserves daadwerkelijk ingezet. In de begroting 2018 was een tekort voorzien van 27 miljoen euro dat zou worden gedekt uit de eerder gevormde (bestemming-)reserves.

Het hogere dan begrote resultaat 2018 wordt grotendeels veroorzaakt door een niet begrote bijstelling van de rijksbijdrage in de loop van 2018 (ca. € 23 miljoen). Daarentegen is in 2018 in verband met de voorgenomen sloop/herontwikkeling van een aantal gebouwen een niet begroot bedrag van € 16 miljoen ten laste van de exploitatie gebracht. Het tempo waarin de financiële middelen worden ingezet blijft nog achter bij de ambities. Deels heeft dit te maken met moeilijk vervulbare vacatures, deels met voorzichtigheid in de organisatie.

INZET VAN RESERVES

De positieve saldi van de afgelopen jaren zijn bij faculteiten en op concern-niveau gebruikt voor de vorming van bestemmingsreserves of ter versterking van de algemene reservepositie, waarmee ruimte is gecreëerd voor belangrijke noodzakelijke toekomstige investeringen. De eerder gevormde bestemmingsreserves worden ingezet voor onderwijs en onderzoek, met name het fonds voor faculteit overstijgende onderzoeksfaciliteiten, additionele toedeling van beleidsruimte-middelen, waaronder onderwijsfaciliteiten en het fonds voor de facilitering van de werving van toponderzoekers.

De algemene reserve groeide met 8 miljoen euro in 2018 tot 322 miljoen euro. Deze fungeert niet alleen als continuïteitsbuffer, maar is in belangrijke mate nodig om grootschalige en noodzakelijke vervangingsinvesteringen in het vastgoed van de universiteit mogelijk te maken.

In zowel de begroting 2019 als in de uitvoering daarvan wordt extra ingezet op een versnelling in de aanwending van de beschikbare middelen.

FINANCIËLE SOLIDITEIT

Rekening houdend met de hierboven genoemde ontwikkeling blijft de

financiële positie van de universiteit met een solvabiliteit van boven de 50% onverminderd solide. Zorgvuldig financieel beleid blijft uitgangspunt voor de universiteit waarbij de financiële inzetbare ruimte maximaal wordt ingezet voor onderwijs en onderzoek.

HET FINANCIËLE BELEID

Het financiële beleid van de universiteit is gericht op het behouden van een structurele balans tussen baten en lasten met daarbij het realiseren van een maximum aan middelen voor onderwijs en onderzoek. De Universiteit Utrecht is financieel gezond en de bedrijfsvoering is financieel solide, hetgeen ruimte geeft om middels eerder gevormde reserves additioneel te investeren in de toekomst van de universiteit.

Gelet op de meerjarige positieve afwijking tussen realisatie en begroting is in het begrotingsjaar 2019 meer risicovol begroot. Daarmee kan deels een verlichting tot stand worden gebracht in de opgelopen werkdruk. Een structurele oplossing is hiermee echter niet haalbaar. Voor de korte termijn wordt de aanwezige financiële ruimte maximaal ingezet om werkdruk te verlagen en te investeren in de ambities van het Strategisch Plan. Voor de lange termijn bestaan echter onzekerheden in afwachting van de uitkomst van de commissie Van Rijn en de politieke besluitvorming daarover.

In het Strategisch Plan 2016–2020 zijn de ambities van de Universiteit Utrecht voor de komende jaren vastgesteld. Dit plan is de leidraad voor de jaarlijkse bestuursagenda van het College van Bestuur en van de faculteiten en diensten met een vertaling naar de begroting.

De inkomsten uit de 2e en 3e geldstroom blijven de komende jaren een belangrijke rol spelen bij de onderzoeksambities van de universiteit. Het EU-programma Horizon 2020 biedt veel nieuwe mogelijkheden voor projectmatig gefinancierd onderzoek, waar tegenover staat dat de competitie toeneemt. De Universiteit Utrecht wil hierin zijn voorhoedepositie minimaal handhaven en bij voorkeur uitbreiden.

6.2 RESULTATENREKENING

De hieronder opgenomen toelichting op de jaarrekening 2018 van de Universiteit Utrecht heeft betrekking op de *geconsolideerde jaarrekening*.

EXPLOITATIERESULTAAT 2018

De Universiteit Utrecht sluit het jaar 2018 af met een exploitatieresultaat van € -10 miljoen.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

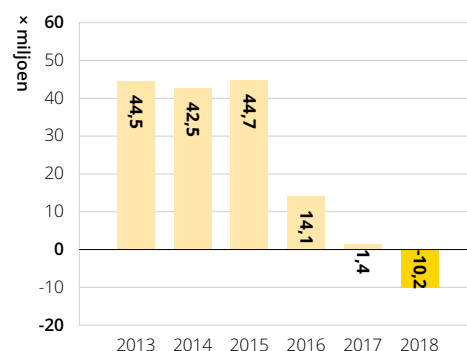
De staat van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven (*x € 1 mln.*):

	Begroting		
	2018	2018	2017
Baten			
Rijksbijdrage OCW	496	469	477
College-, cursus- en examengelden	66	64	65
Baten werk i.o.v. derden	242	235	233
Overige baten	52	54	52
Totaal baten	856	822	828
Lasten			
Personele lasten	567	544	549
Afschrijvingslasten	65	69	66
Huisvestingslasten	83	64	62
Overige lasten	150	172	151
Totaal lasten	865	849	828
Saldo baten en lasten	-9	-27	-
Rentebaten	-	-	-
Rentelasten	-2	-	-
Saldo financiële baten en lasten	-2	-	-
Overige baten/lasten	1	-	1
Netto resultaat	-10	-27	1

TOELICHTING OP DE ONTWIKKELING VAN BATEN EN LASTEN

Het exploitatietekort van 2018 komt uit op 10 miljoen euro, terwijl bij de begroting van een negatief resultaat van 27 miljoen euro was uitgegaan. De in 2017 ingezette trendbreuk met de daaraan voorafgaande jaren, waarin positieve exploitatiesaldi van tientallen miljoenen gerealiseerd werden, is daarmee bestendigd. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de hogere rijksbijdrage in 2018. De

Exploitatiesaldi 2013 - 2018

personele lasten zijn in 2018 belangrijk toegenomen ten opzichte van 2017 met € +18 miljoen door cao effecten en de fte uitbreiding die in de loop van 2017 is gerealiseerd.

De huisvestingslasten zijn in 2018 hoger door de extra dotatie aan de voorziening in 2018 in verband met de voorgenomen sloop van een aantal gebouwen (€16 miljoen) en de indexatie vanwege de verwachte stijging van de kosten van asbestverwijdering bij sloop (€ 2 miljoen).

De aanwending van de in voorgaande jaren gevormde reserves blijft in 2018 echter nog achter bij de verwachtingen. De exploitatie van de faculteiten en diensten in 2018 komt uit op € 9 miljoen negatief. Een belangrijke oorzaak van het exploitatiesaldo van de faculteiten is de besteding van de gevormde bestemmingsreserves.

Voor een uitgebreide balans en staat van baten en lasten met toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening 2018 zoals opgenomen in dit verslag.

BATEN

De rijksbijdrage – exclusief overdrachten – komt hoger uit dan het niveau van de begroting in 2018. In 2018 zijn additionele rijksbijdragen van in totaal ruim € 23 miljoen toegekend aan

de universiteit als gevolg van verhoging van het macrokader door bijstellingen van de referentieramingen van OCW, de compensatie voor de halvering van het collegegeld voor eerstejaars studenten en een structurele compensatie voor de gestegen loonkosten als gevolg van de nieuwe cao.

De opbrengsten uit collegegelden nemen in 2018 toe als gevolg van hogere inkomsten uit hoofde van instellingscollegegelden en stijging van het collegegeldtarief.

De baten uit hoofde van gesubsidieerd onderzoek (baten werk i.o.v. derden) komen in 2018 hoger uit dan de begroting. De universiteit richt zich nadrukkelijk op het verbeteren van de positie binnen de Europese Unie en andere projecten in opdracht van of in samenwerking met derden waaronder het bedrijfsleven.

LASTEN

De personeelslasten komen in 2018 hoger uit dan de begroting en het niveau van 2017. De toename ten opzichte van 2017 met + € 18 miljoen wordt voor een deel (€ 9 miljoen) veroorzaakt door de doorwerking op jaarbasis van de forse fte uitbreiding (+280 fte) die in de loop van 2017 is gerealiseerd. In 2018 is de fte ontwikkeling gestabiliseerd. Daarnaast wordt de stijging van de kosten voor een bedrag van € 9 miljoen veroorzaakt door algemene salarisstijgingen vanwege de cao en stijging van pensioenpremies.

De overige lasten zijn lager dan de begroting 2018 als gevolg van de onderbesteding van beleidsgelden en bestemmingsreserves.

Het saldo van de financiële baten en lasten komt in 2018 negatief uit voor namelijk als gevolg van waarderingsaanpassingen van de minderheidsdeelnemingen van UU Holding BV. Ondanks de hoge liquiditeit ontvangt de universiteit door de lage markttrente relatief weinig rente-inkomsten.

6.3 BALANS PER 31-12-2018

De balans per 31 december 2018 kan als volgt verkort worden weergegeven:

(x € 1 mln)

Activa	31-12-2018	31-12-2017
Totaal vaste activa	597	618
Vlottende activa		
Voorraden/ vorderingen op derden/effecten	63	64
Liquide middelen	225	202
Totaal vlottende activa	288	266
Totaal activa	885	884
Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen	469	479
Voorzieningen	90	72
Langlopende schulden	6	11
Kortlopende schulden	320	322
	416	405
Totaal passiva	885	884

ACTIVA

De vaste activa nemen af met € 21 miljoen. Dit komt door een lager volume van investeringen in computersystemen, verbouwingen en nieuwbouw, investeringen in apparatuur en inventaris (€ 40 miljoen) en immateriële vaste activa (€ 4 miljoen). De afschrijvingslasten bedroegen over 2018 € 66 miljoen.

De universiteit staat in de komende jaren voor een omvangrijk programma van grote investeringen in de huisvesting en ICT. Een belangrijk deel zal in de komende tien jaar worden geïnvesteerd. Dit programma kan niet volledig uit eigen middelen worden gefinancierd. Voor de financiering zal gebruik worden gemaakt van het financieringsarrangement met het ministerie van Financiën (schatkistbankieren).

PASSIVA

Het eigen vermogen daalt met € 10 miljoen door het negatieve exploitatieresultaat over 2018. Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven

(x € 1 mln.)	Stand per 31-12-2017	Saldo mutaties	Stand per 31-12-2018
Algemene reserve	314	8	322
Bestemde reserves	137	-20	117
Reserve verbonden partijen	28	2	30
Totaal eigen vermogen	479	-10	469

De algemene reserve wordt aangehouden als bufferreserve om niet structurele financiële tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de universiteit te waarborgen. De omvang van de algemene reserve past binnen de kaders van de solvabiliteitsbeleid van de universiteit. Deze middelen zijn niet vrij besteedbaar omdat zij zijn ingezet ter financiering van gebouwen en overige infrastructurele voorzieningen. Met de vorming van bestemmingsreserves worden de faculteiten in staat gesteld deze reserves te benutten voor hun meerjarige financiële planning.

De voorzieningen nemen ten opzichte van 2017 per saldo met € 18 miljoen toe voornamelijk als gevolg van de dotatie in 2018 voor de verplichtingen in verband met de voorgenomen sloop van een aantal gebouwen zoals opgenomen in het ambitiedocument Utrecht Science Park (€16 miljoen) alsmede de indexatie vanwege verwachte stijging van de kosten van asbestverwijdering en sloop (€ 2 miljoen). In 2018 is daarnaast een voorziening opgenomen voor het eigen-risicodragerschap van de WGA. In 2018 is circa € 6 miljoen betaald in het kader van reeds doorgevoerde reorganisaties (salariskosten en FPU-regelingen) en werkloosheidsuitkeringen. De universiteit voert een beleid om de uitgaven inzake uitkering na ontslag zoveel mogelijk te reduceren.

De langlopende schulden nemen af door de jaarlijkse aflossing van de lening bij het ministerie van Financiën.

6.4 VOORUITZICHTEN 2019

Met het Strategisch Plan 2016-2020 zijn de plannen en ambities van de Universiteit Utrecht voor de komende jaren vastgelegd. Overheidsfinanciering en baten uit werk in opdracht van derden zijn invloedrijke factoren bij de uitvoering van deze plannen.

Landelijk is een debat gaande tussen de VSNU en de minister van OCW, waarbij door de VSNU aandacht wordt gevraagd voor de ontstane disbalans tussen taken en de bekostiging van de universiteiten. Dit debat speelt zich af tegen de achtergrond van een door de minister voorgenomen herschikking van de bestaande rijksbijdrage. Momenteel buigt een door de minister ingestelde adviescommissie onder leiding van oud-staatssecretaris Van Rijn zich over dit vraagstuk. De commissie zal in 2019 een advies uitbrengen. Afhankelijk van de inhoud hiervan kan de impact voor de Universiteit Utrecht worden bepaald.

De VSNU heeft in de nota 'Ruimte voor investeringen en talent' aangegeven de eigen verantwoordelijkheid te nemen en door samenwerking en risicovoller begroten oplossingen te zoeken. Maar voor structurele toekomstbestendige oplossingen is wat de universiteiten betreft ook verruiming van de rijksbijdrage nodig, met name ten aanzien van de onderzoeksbekostiging die al jaren lang niet meebeweegt met de forse verhoging van studentenaantallen en de verhoging van de matchingsdruk voor niet kostendekkend gesubsidieerd onderzoek vanuit de 2e en 3e geldstroom. Deze ontwikkeling heeft geleid tot steeds meer tijdelijke contracten, een disbalans in de verwevenheid onderwijs/onderzoek (het onderwijs gebonden onderzoek) en steeds minder ruimte voor vrij onderzoek. Het gevolg hiervan is een verder toenemende werkdruk, omdat docenten en onderzoekers niet op kwaliteit kunnen en willen inleveren.

De ontwikkeling van de rijksbijdrage laat een stabiel beeld zien voor de komende planperiode 2019 t/m 2021. Deze ontwikkeling draagt bij aan

een beheerste financiële bedrijfsvoering van de Universiteit Utrecht tegen de achtergrond van een duurzaam gezonde financiële positie.

Voor wat betreft de onderwijsbekostiging komen in 2019 e.v. extra 'studiesvoorschotmiddelen' beschikbaar, die in het kader van de nog vast te stellen kwaliteitsafspraken zullen worden ingezet.

De begrote exploitatietekorten in de begroting 2019 en volgende jaren leiden tot een beoogde afname van de in de afgelopen jaren opgelopen (bestemde) reserves van de universiteit.

In de afgelopen jaren zijn afwijkingen ten opzichte van de begroting ontstaan door enerzijds een achterblijvend uitgaventempo en anderzijds door een niet verwachte ophoging van de rijksbijdrage in de loop van het begrotingsjaar vanwege hogere referentieramingen.

De Universiteit Utrecht anticipeert in de begroting 2019 op een additioneel geschat bedrag van € 15 miljoen uit hoofde van de bijstelling van de rijksbijdrage. Gelet op de onzekerheid over de uitkomst van de voorgenomen herschikking van de rijksbijdrage door de minister acht het College van Bestuur het niet verantwoord hier nu een structurele verhoging voor in te boeken. Doel hiervan is om – vooralsnog voor 2019 – verwachte inkomsten eerder voor besteding beschikbaar te maken en daarmee een verdere toename van reserves om te buigen tot een afbouw van reserves.

6.5 TREASURYBELEID

De Universiteit Utrecht heeft een treasurystatuut opgesteld in overeenstemming met de OCW regeling "beleggen en belenen". Dit statuut is goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

BELEGGINGEN

De beurswaarde van de effecten (obligaties) bedraagt eind 2018 € 5 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding van beleggingen bedraagt gemiddeld circa 1 procent. De resterende looptijd van de beleggingen is circa 5 jaar. Het beleggingsbeleid is risicomijdend.

LENINGEN

De universiteit voert momenteel een omvangrijk investeringsprogramma uit. Dat programma is gericht op de instandhouding en vervanging van een deel van de vastgoedportefeuille van de universiteit.

Bij het ministerie van Financiën is in 2009 een lening afgesloten van € 50 miljoen. De restant hoofdsom bedraagt ultimo 2018 € 5 miljoen. De looptijd eindigt op 23 december 2019. De rente bedraagt per 31-12-2018 0,1%. De universiteit heeft ter zake van deze lening hypothecaire zekerheid verstrekt aan het ministerie van Financiën met een deel van de panden van de universiteit.

6.6 LIQUIDITEITSONTWIKKELING

Het netto werkkapitaal – inclusief liquide middelen – bedraagt ultimo 2018 € 31,7 miljoen negatief. Ultimo 2017 lag dat bedrag op € 56,7 miljoen negatief.

De werkkapitaalpositie geeft weer in hoeverre de universiteit aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen. Deze maatstaf heeft in de praktijk een beperkte waarde vanwege de samenhang met bijvoorbeeld de hoogte van de kortlopende schulden (waaronder verloftegoeden).

De negatieve positie van het werkkapitaal van de universiteit is in 2018 afgenomen met € 25 miljoen, voornamelijk als gevolg van de toename van de liquide middelen.

Bij de beoordeling van het werkkapitaal moet rekening ermee worden gehouden dat onder kortlopende schulden voor € 170,9 miljoen aan vooruitontvangen bedragen is opgenomen (ultimo 2017: € 176,8 miljoen). Ook hebben de overlopende passiva voor € 17,6 miljoen (2017: € 19,5 miljoen) betrekking op posten die niet direct tot een uitgaande kasstroom leiden. Gecorrigeerd voor de bovengenoemde posten bedraagt het werkkapitaal € 156,8 miljoen positief (2017: € 139,6 miljoen).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht zoals opgenomen in de jaarrekening.

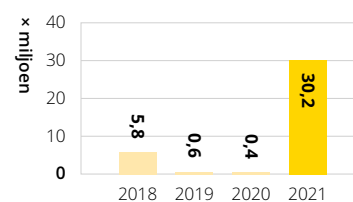
FINANCIERING

De financieringsbehoefte voor de komende jaren kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1 mln.)	2018	2019	2020	2021
Beginstand financiering	10,9	5,6	5,4	5,2
Netto-financiering	-	-	-	25,0
Aflossingen	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2
Eindstand financiering	5,6	5,4	5,2	30,0

Voor de planperiode 2018-2020 blijft de solvabiliteit ruim boven het binnen de universiteit minimum vereiste niveau van 40%. Bij de beoordeling van de geprognosticeerde liquiditeitspositie dient te worden bedacht dat de Universiteit Utrecht tot en met 2018, naast de reeds lopende lening, geen gebruik heeft gemaakt van de additionele beschikbare kredietruimte bij het ministerie van Financiën (Geïntegreerd Middelenbeheer GMB). De liquiditeit van de universiteit kan daardoor tot en met 2020 met het gebruik hiervan op het gewenste niveau blijven inclusief de daarbij benodigde investeringen.

Financieringsbehoefte 2018 - 2021

6.7 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

A GEGEVENSSET

In overeenstemming met de vereisten van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) geeft de Universiteit Utrecht hierbij inzicht in het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren (2019-2023) en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De gegevens zijn ontleend aan de begroting 2019 van de universiteit (goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van december 2018) met een aanvulling op de exploitatiebegroting voor de jaren 2021 en 2022 (goedkeuring in vergadering van 15 mei 2019).

Op grond van een aanwijzing van OCW moet de scope van de Continuïteitsparagraaf worden verlengd van drie naar vijf jaar indien sprake is van majeure investeringen. De Universiteit Utrecht verwacht in de periode vanaf 2020 belangrijke investeringen in vastgoed uit te voeren. Om deze reden zijn onderstaand de verwachte balanspositie en exploitatierekening van de Universiteit Utrecht over een periode van vijf jaar opgenomen.

A1 KENGETALLEN

In de komende jaren verwacht de universiteit een stabilisatie van de personeelsomvang van het wetenschappelijk personeel (WP). De ontwikkeling van de omzet uit gesubsidieerd onderzoek heeft direct gevolgen voor de inzet van WP bij de universiteit.

Universiteit Utrecht	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Wetenschappelijk Personeel				
Vast	2.156	2.125	2.124	2.129
Tijdelijk	1.753	1.796	1.779	1.783
Totaal Wetenschappelijk Personeel	3.909	3.921	3.903	3.912
Ondersteunend & beheerspersoneel				
Vast	2.583	2.630	2.615	2.619
Tijdelijk	510	454	442	440
Totaal Ondersteunend & beheerspersoneel	3.093	3.084	3.057	3.059
Totaal fte	7.002	7.005	6.960	6.971

De aantallen ingeschreven studenten vertonen naar verwachting de komende jaren een lichte groei gebaseerd op de trend van de afgelopen jaren.

Universiteit Utrecht	Realisatie 2018	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
Bekostigde Bachelorstudenten	18.850	19.442	20.734	20.847	21.268
Bekostigde Masterstudenten	10.516	11.101	11.184	11.302	11.539
Totaal	29.366	30.543	31.918	32.149	32.807

A2 MEERJARENBEGROTING

BALANS

Op basis van de meerjarige exploitatiebegroting 2019-2023 en de meerjarige investeringsbegroting 2019-2023 is onderstaande balansprognose opgesteld:

<i>bedragen in M€</i>	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Vaste activa						
- Gebouwen/apparatuur	577	613	648	683	717	752
- Overige vaste activa	20	20	20	20	20	20
Totaal vaste activa	597	633	668	703	737	772
Vlottende activa						
- Voorraden	1	1	1	1	1	1
- Vorderingen	62	65	65	66	66	64
- Liquiditeiten	225	156	89	58	29	23
Totaal vlottende activa	288	222	155	125	96	88
Totaal activa	885	855	823	828	833	860
Eigen vermogen	469	438	414	401	411	421
Voorzieningen	90	88	83	77	78	75
Langlopende schulden	6	6	6	30	28	50
Kortlopende schulden	320	323	320	320	316	314
Totaal passiva	885	855	823	828	833	860
Solvabiliteitsratio	53%	51%	50%	48%	49%	49%

TOELICHTING

Vaste activa

In onderstaand overzicht wordt een prognose van de investeringen in vastgoed, ICT en overige activa (met name onderzoeksapparatuur) weergegeven voor de jaren 2019–2023.

<i>bedragen x M€</i>	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Investeringsvastgoed					
Investeringsuitgaven	84,2	86,0	86,0	86,0	86,0
Afschrijvingen huisvesting	52,6	52,7	53,2	53,5	53,5
Investerings ICT (centraal)					
Investeringsuitgaven	6,0	4,2	4,2	4,2	4,2
Afschrijvingen ICT	5,6	5,7	5,8	5,0	5,0
Investerings Overig					
Investeringsuitgaven	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Afschrijvingen	11,3	11,3	11,3	12,5	12,5
Totaal investeringen - afschrijvingen	35,7	35,5	34,9	34,2	34,2

In de investeringsbegroting van de Universiteit Utrecht is de investeringsruimte voor de vastgoedinvesteringen, ICT-investeringen en overige investeringen weergegeven. Voor wat betreft de vastgoedinvesteringen zijn de uitgangspunten van het Strategisch Huisvestingsplan (SHP) leidend. Omdat het SHP is gebaseerd op het prijspeil 2016 vindt in de begroting een actualisatie plaats naar het prijspeil 2018. Voorts wordt de indicatieve uitputting van de investeringsruimte van het SHP aangepast voor de periode 2019 t/m 2026, rekening houdend met de onderuitputting in de afgelopen jaren 2017 en 2018. Voor wat betreft de IT-investeringen is de investeringsruimte voor 2019 net zoals voor het begrotingsjaar 2018 incidenteel vastgesteld op € 6,0 miljoen.

Investerings in vastgoed

De investeringsruimte voor investeringen in het vastgoed van de universiteit is bepaald in het Strategisch Huisvestingsplan (SHP) 2017–2027. Daarin is bepaald dat voor een planperiode van tien jaar (2017 t/m 2026) een bedrag van maximaal M€ 720,9 beschikbaar is voor investeringen in het vastgoed. Dit betreft zowel de investeringen voor renovatie/nieuwbouw als de investeringen voor planmatig onderhoud. Het genoemde bedrag is gebaseerd op het prijspeil 2016. In de begroting vindt een indexatie plaats naar het prijspeil 2018. Indexatie zal vervolgens jaarlijks bij de kaderbrief plaatsvinden. De index wordt gelijkgesteld aan de prijsindex van het CPB. Dit komt overeen met de door OCW gehanteerde index voor de ontwikke-

ling van de materiële kosten in de rijksbijdrage. Opgemerkt wordt dat deze index niet gelijk loopt en lager is dan de feitelijke prijsontwikkeling in de bouw. Desalniettemin wordt de CPB index gevolgd omdat bij een hogere index een steeds groter rijksbijdrage aandeel voor vastgoed investeringen wordt afgezonderd ten koste van de ruimte voor onderwijs en onderzoek. In de komende jaren zal worden gemonitord of deze benadering tot knelpunten leidt. Omdat de realisatie van het SHP op dit moment achterloopt bij de SHP planning lijkt daar vooralsnog geen sprake van. Het SHP investeringskader t/m 2026 komt na indexatie uit op M€ 749,6.

In de navolgende tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de stand van zaken is met de uitputting van de investeringsruimte in de jaren 2017 en 2018 (prognose), rekening houdend met de indexatie. Daaruit blijkt dat in 2017 en 2018 tezamen een gepland bedrag van M€ 17,6 nog niet is aangewend. Er wordt vanuit gegaan dat deze ruimte alsnog in de geplande periode t/m

2026 zal worden ingevuld. Derhalve is voor de periode 2019 t/m 2026 de planning hierop indicatief aangepast, een en ander in afwachting van een meer gedetailleerde uitwerking van het SHP.

<i>Bedragen * M€ Prijspeil 2018</i>	2017 realisatie	2018 realisatie	2019	2020	2021	2022 Prognose	2023	2024	2025	2026	Totaal
Investerings- Nieuwbouw & renovatie	59,7	35,4	62,0	76,0	61,0	123,0	34,2	34,2	34,2	34,2	554,0
Investerings- Onderhoud	11,3	19,6	35,0	33,0	20,0	18,0	12,0	12,0	12,0	12,0	184,9
Totaal	71,0	55,0	97,0	109,0	81,0	141,0	46,2	46,2	46,2	46,2	738,9
Totaal	<i>Realisatie:</i>	126,0	<i>Nog te realiseren:</i>							612,9	738,9

Tabel: Realisatie t/m ultimo 2018 + indicatieve planning t/m 2026

Omdat na het laatste planjaar van het lopende SHP uiteraard de investeringen in het vastgoed niet stoppen is in de volgende tabel voor de komende planperiode van 10 jaar t/m 2028 de financiële reeks voor de investeringsruimte geëxtrapoleerd. Daaruit blijkt dat de investeringsruimte voor de periode 2019 t/m 2028 uitgaande van het prijspeil 2018 uitkomt op M€ 750.

<i>Bedragen x M€</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Investerings- Nieuwbouw & renovatie	47,2	54,0	70,0	74,3	74,3	53,1	53,1	53,1	51,4	51,4	581,9
Investerings- Onderhoud	37,0	32,0	16,0	11,7	11,7	12,0	12,0	12,0	11,6	11,6	167,5
Totaal	84,2	86,0	86,0	86,0	86,0	65,1	65,1	65,1	63,0	63,0	749,4

Tabel: Realisatie t/m ultimo 2018 + indicatieve planning t/m 2028

Strategisch Huisvestingsplan

In 2017 is het Strategisch Huisvestingsplan (SHP) opgesteld met de kaders voor het ambitiedocument USP en de vastgoedportefeuille. In 2019 wordt dit verder uitgewerkt. Ook worden scenario's om binnen de gestelde kwalitatieve en kwantitatieve kaders van de huidige vastgoedportefeuille naar de wensportefeuille te komen ter bestuurlijke besluitvorming gebracht. Het investeringsschema voor de jaren 2019-2021 is vooralsnog gelijk gehouden aan het SHP. Het uitwerken van de plannen kan ertoe leiden dat wijzigingen noodzakelijk zijn.

De Universiteit Utrecht beschikt over drie separate campussen, te weten Utrecht Science Park, International Campus Utrecht (ICU) en de binnenstad. Het ambitiedocument USP is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie (verantwoordelijkheid van de gemeente Utrecht) en de basis voor oplossingsrichtingen voor de huisvestingsopgaven van de Universiteit Utrecht. Op de cam-

pussen wil de universiteit samengevat het volgende profiel uitstralen: de campus is verbindend, inspirerend, duurzaam en internationaal.

Beleid

Huisvesting is een belangrijk bedrijfsmiddel. Vastgoed dient ter ondersteuning van het primaire proces van onderzoek en onderwijs en heeft een substantieel en langdurig financieel effect op de bedrijfsvoering. Dit vraagt om een professionele besturing van de vastgoedportefeuille waar een expliciet en verankerd vastgoedbeleid aan ten grondslag ligt dat aansluit bij het Strategisch Plan.

Het vastgoedbeleid van de Universiteit Utrecht vertaalt zich in zes doelstellingen:

1. **Functionele kwaliteit**
Gebaseerd op standaardisering en uniformering waar het kan en specifieke oplossingen waar het moet. Een continu proces van beheer en onderhoud draagt zorg voor het behouden van het overeengekomen en acceptabele prestatieniveau van een gebouw.
2. **Veiligheid**
De gebouwen en omgeving zijn veilig en voldoen tenminste aan de vigerende wet- en regelgeving.
3. **Flexibiliteit**
De vastgoedportefeuille is schaalbaar en kan groei en krimp opvangen en gebouwen zijn binnen grenzen zonder of met minimale ingrepen aan te passen aan veranderingen in het primair proces.
4. **Duurzaamheid**
De vastgoedportefeuille draagt bij aan de duurzaamheidsambitie van de Universiteit Utrecht door onder andere in te zetten op CO₂-reductie, energiebesparing en een gezonde werkomgeving. De Universiteit Utrecht bouwt toekomstbestendig: duurzame, gezonde, circulaire, energie-efficiënte en intelligente gebouwen, installaties en campusen. Daarnaast is de energievoorziening in een transitiefase naar meer duurzame opwekking.
5. **Beheersbaarheid**
Het totaal aantal projecten in uitvoering en de omvang daarvan.
6. **Betaalbaarheid**
De vastgoedportefeuille is structureel betaalbaar voor de Universiteit Utrecht (en de gebruikers) zowel wat betreft exploitatie als investeringen.

Aansluiting bij het Strategisch Plan

1. **Onderwijs voor een betere toekomst**
Met de afronding van het Onderwijscentrum Noord-Westhoek wordt invulling gegeven aan de doelstelling inspirerende en uitdagende leeromgeving.
2. **Impact van onderzoek en innovatie**
De voltooiing en ingebruikname van het volledige Geocluster met kantoor- en labfaciliteiten voor de faculteit Geowetenschappen en hun strategische partners TNO en Deltares, de vorming van het Life Sciences Cluster David de Wied en het opstellen van het plan van aanpak en

clustering herhuisvesting Life Sciences en Natural Sciences vallen binnen de doelstelling van het interdisciplinair onderzoek. De renovatie van het Universiteitsmuseum is gekoppeld aan de doelstelling van een inspirerende en uitdagende omgeving (met name onderzoek publiek toegankelijk maken).

3. **Een veerkrachtige, ambitieuze en innovatieve community**
Met het vaststellen van de toekomstvisie Universiteit Utrecht Campussen en het ambitiedocument USP wordt bijgedragen aan een diverse en internationale gemeenschap.

Huisvestingsopgaven

De huisvestingsopgaven van de Universiteit Utrecht bestaan uit vijf onderdelen:

1. Vervangingsinvesteringen
2. Programmatische ontwikkelingen vanuit onderzoek, onderwijs en valorisatie
3. Instandhouding
4. Energietransitie
5. Campusontwikkelingen

De grootste opgaven voor de komende jaren zijn:

- De herhuisvesting van het experimenteel onderzoek van Bètawetenschappen en Diergeneeskunde.
- Het verder op peil brengen van de (functionele) kwaliteit van de huisvesting van onderwijs van Geesteswetenschappen, REBO en University College Utrecht.
- De afronding van de herhuisvesting van het onderwijs voor Bètawetenschappen, Geowetenschappen en Sociale Wetenschappen.
- Op peil brengen van beheer en onderhoud.
- Opgaven voortkomend uit de energietransitie (deels wettelijke verplichtingen, deels voortvloeiend uit de bestuurlijke CO₂-reductie ambities), onder meer bij het opwekken van duurzame energie en het vergroten van de energie-efficiency van vastgoed en installaties.

Investerings in ICT

De investeringsruimte is bepaald in de Kaderbrief 2019. De investeringen in het project Research IT worden bekostigd vanuit de Beleidsruimte en maken geen deel uit van de geraamde investeringsuitgaven in onderstaande tabel. Besloten is voor 2019 eenmalig nog het investeringsvolume op M€ 6 te handhaven in afwachting van nadere besluitvorming naar aanleiding van de IT-kostenmonitor.

Overige investeringen (o.a. onderzoeksapparatuur)

Onder 'investeringen overig' vallen onder andere de investeringen in onderzoeksapparatuur. Deze investeringen zijn mede afhankelijk van externe financiering. De overige investeringen laten een stijging zien vanaf stand 2018. Dit is het gevolg van investeringen in de universiteitsbrede onderzoeksfaciliteiten die vanuit het nieuw te vormen investeringsfonds zullen worden bekostigd.

Vlottende activa

Onder vlottende activa zijn onder andere inbegrepen de voorraden, de te factureren subsidiebijdragen voor onderzoeksprojecten, debiteuren en de liquide middelen. In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de liquide middelen weergegeven. Dit overzicht is gebaseerd op de verwachte exploitatieresultaten voor de jaren 2019 tot en met 2023 en de voor dezelfde jaren geprognosticeerde investeringen.

Begroting <i>bedragen in M€</i>	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Beginstand liquiditeiten					
(in balans)	225,0	156,0	88,8	58,3	29,2
Exploitatieresultaat	-31,4	-23,7	-13,3	10,0	10,0
Investerings onroerend goed	-84,2	-86,0	-86,0	-86,0	-86,0
Investerings overige activa (incl. ICT)	-21,0	-19,2	-19,2	-19,2	-19,2
Afschrijvingen onroerend goed	52,6	52,7	53,2	53,5	53,5
Afschrijvingen overige activa (incl. ICT)	16,9	17,0	17,1	17,5	17,5
Mutaties voorzieningen, werkkapitaal	-1,7	-7,8	-7,1	-2,2	-4,8
Netto financiering	-0,2	-0,2	24,8	-2,7	22,3
Eindstand liquiditeiten					
(in balans)	156,0	88,8	58,3	29,2	22,5

Bij de beoordeling van de geprognosticeerde liquiditeitspositie dient te worden bedacht dat de Universiteit Utrecht tot en met 2019, naast de reeds lopende lening, nog geen gebruik heeft gemaakt van de additionele beschikbare kredietruimte bij het ministerie van Financiën (Geïntegreerd

Middelenbeheer GMB). De liquiditeit van de universiteit kan daardoor tot en met 2020 op het gewenste niveau blijven inclusief de daarbij benodigde investeringen. Na die datum is naar verwachting een uitbreiding van de kredietruimte noodzakelijk.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen daalt met de in deze begroting opgenomen geconsolideerde exploitatieresultaten voor de jaren. Ultimo 2023 bedraagt het eigen vermogen naar verwachting 49% van het balanstotaal.

Voorzieningen

Onder voorzieningen zijn de personele voorzieningen ten behoeve van reorganisaties en werkloosheidsuitkeringen, voorzieningen voor sloop en milieuverplichtingen en overige voorzieningen opgenomen.

Langlopende schulden

In deze post zijn de leningen opgenomen ten behoeve van de vastgoedinvesteringen. In onderstaande tabel wordt het verwachte verloop van de post langlopende schulden weergegeven.

Op basis van de investeringsbegroting is de verwachting dat in 2021 en 2023 een lening van M€ 25 zal moeten worden aangetrokken om een positieve liquiditeitspositie te behouden. Voor de leningen is en wordt het recht van hypotheek verstrekt op gebouwen van de universiteit.

<i>bedragen in M€</i>	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Beginstand langlopende schulden	5,9	5,7	5,5	30,3	27,6
Opname lening	0,0	0,0	25,0	0,0	25,0
Aflossing lening	0,0	0,0	0,0	-2,5	-2,5
Subtotaal	0,0	0,0	25,0	-2,5	22,5
Aflossing leaseverplichting/erfpacht	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Subtotaal	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Eindstand langlopende schulden	5,7	5,5	30,3	27,6	49,9

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit verplichtingen aan crediteuren, vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen voor contractresearch en subsidieonderzoek en fiscale verplichtingen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op langere termijn te kunnen blijven voldoen. De Universiteit Utrecht hanteert een ondergrens voor de solvabiliteit van 40%.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

De universiteit heeft over de jaren 2013–2017 positieve exploitatiesaldi gerealiseerd. De positieve saldi zijn bij faculteiten en op concernniveau aangewend ten behoeve van de vorming van bestemmingsreserves of ter versterking van de algemene reservepositie, waarmee ruimte is gecreëerd voor belangrijke noodzakelijke toekomstige investeringen. De eerder gevormde bestemmingsreserves op concernniveau worden inmiddels ingezet voor de desbetreffende doeleinden voor onderwijs en onderzoek, met name het fonds voor faculteit overstijgende onderzoekfaciliteiten, additionele beleidsruimtemiddelen, waaronder onderwijsfaciliteiten, het fonds voor de facilitering werving toponderzoekers, versterking reputatie en inhaalslag ICT-investeringen.

Met name bij de alfa/gamma-faculteiten is inmiddels extra docentcapaciteit aangetrokken ten behoeve van het kleinschalig intensief onderwijs. De faculteitsbegrotingen laten zien dat in 2019 en volgende jaren een deel van eerder bij hen gevormde reserves zal worden ingezet. Ook de benutting van de hierboven genoemde bestemmingsreserves op concernniveau zal in 2019 worden voortgezet. Voor de universiteit als geheel beloopt het verwachte gebruik van financiële reserves een totaalbedrag van ruim 31 miljoen euro, wat in de begroting 2019 zichtbaar wordt als een exploitatietekort van dezelfde omvang. Daarmee is meerjarig feitelijk sprake van een sluitende begrotingenreeks.

De trend van grote overschotten van jaarlijks ruim 40 miljoen euro uit de jaren 2013 tot en met 2015 is sinds 2016 omgebogen naar +14,5 miljoen euro in 2016, +1,4 miljoen euro in 2017 en -10,2 miljoen euro in 2018. De opgebouwde reserves uit eerdere jaren worden ingezet voor onderwijs en onderzoek. Daarbij wordt aangetekend dat de ruimte uit reserves een eenmalig karakter heeft, en niet inzetbaar is voor structurele uitgaven.

De begroting 2019 bevat tevens een doorkijk naar de jaren 2020 en 2021, waarbij opnieuw zichtbaar wordt dat de gevormde reserves in die jaren zullen worden ingezet. Uiteraard past hierbij de kanttekening dat er op voorhand onzekerheid is ten aanzien van het tempo waarmee die onttrekkingen zullen plaatsvinden. Deze ontwikkeling zal – ook in 2019 – nauwgezet worden gemonitord.

De verwachte exploitatie over de jaren 2019-2023 kan als volgt worden weergegeven:

EXPLOITATIEREKENING

(bedragen in M€)	Realisatie 2018	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Rijksbijdrage	496	504	495	504	504	504
Collegegelden	66	61	61	61	61	61
Baten werk in opdracht van derden	242	238	239	236	236	236
Overige baten	52	53	53	54	54	54
Totaal baten	856	856	848	855	855	855
Personele lasten	567	570	564	567	567	567
Afschrijvingslasten	65	69	70	70	71	71
Huisvestingslasten	83	65	64	63	63	63
Overige lasten	150	183	174	168	144	144
Totaal Lasten	865	887	872	868	845	845
Saldo baten en lasten	-9	-31	-24	-13	10	10
Saldo financiële baten en lasten	-2	-	-	-	-	-
Overige resultaten	1	-	-	-	-	-
Exploitatiesaldo	-10	-31	-24	-13	10	10

De negatieve resultaten over de periode 2019 tot en met 2021 komen ten laste van reeds gevormde bestemmingsreserves.

TOELICHTING BIJ DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE PROGNOSE 2019-2023

Bij de opstelling van de begroting 2019 is rekening gehouden met de meest actuele inzichten in de ontwikkeling van rijksbijdrage bekostiging (1e geldstroom) en de ontwikkeling van 2e en 3e geldstroom.

Rijksbijdrage

De ontwikkeling van de rijksbijdrage is gebaseerd op de meest actuele informatie uit de OCW-begroting 2019. In de OCW-begroting 2019 wordt de verdeling van het meerjarige makro-kader over de universiteiten alleen gegeven voor het jaar 2019. De raming van het lumpsumdeel voor 2020 en 2021 is daarom gebaseerd op het naar de toekomst doortrekken van het in 2019 'gerealiseerde' aandeel van de Universiteit Utrecht in het macro-budget. De studievoorschotmiddelen zijn tot en met 2020 toebedeeld. Voor het jaar 2019 is er een lumpsumkorting OCW problematiek toegevoegd van € -11,7 mln.

In de eerste rijksbijdragebrief 2019 van OCW die aansluit op de cijfers die op Prinsjesdag 2018 bij de miljoenennota zijn gepresenteerd, komt de totale rijksbijdrage voor de Universiteit Utrecht voor 2019 uit op k€ 655.723 en dit is lager dan de rijksbijdrage in de kaderbrief 2019 (k€ 657.823). De grootste oorzaak van de verlaging is de lumpsumkorting OCW problematiek 2019 en wordt veroorzaakt door een dekkingsprobleem van de groeiende studentenaantallen. Na 2019 zijn er hogere studievoorschotmiddelen en hogere compensatie halvering collegegeld eerstejaars dan waarmee is gerekend. Er is vooralsnog geen lumpsumkorting. Hierdoor zijn de rijksbijdragen van de jaren 2020 en 2021 hoger dan vermeld in de kaderbrief 2019. Daarnaast is een (vooralsnog ongedekte) toevoeging gedaan van 15 miljoen euro vanwege de verwachte verhoging van de rijksbijdrage in 2019.

De eerdere verlaging van het lumpsumdeel van de rijksbijdrage wordt opgevangen door inzet van reserves. De verlaging van de rijksbijdrage vanwege de lumpsumkorting OCW problematiek 2019 (definitieve 1e rijksbijdragebrief 2019) wordt opgevangen door de verwachte verhoging rijksbijdrage.

Voor wat betreft de onderwijsbekostiging komen in 2019 e.v. extra 'studievoorschotmiddelen' beschikbaar die in het kader van de nog vast te stellen kwaliteitsafspraken zullen worden ingezet. In de kaderbrief 2019 is al aangegeven dat de inzet van de bestaande studievoorschotmiddelen zal worden gecontinueerd, zoals eerder overeengekomen met de universiteitsraad. Kijkend naar de inmiddels bekende criteria voor de kwaliteitsafspraken is besloten de eerdere oormerking voor Leven Lang Leren (M€ 1,0), onderwijsgebonden onderzoek (M€ 1,9) en onderwijsfaciliteiten (M€ 0,8) te laten vervallen. Deze inzet wordt verder gecontinueerd binnen de reguliere universitaire begroting zonder het label 'inzet studievoorschotmiddelen'. De inzet voor Kleinschalig en Intensief Onderwijs (KIO) (M€ 5,9) en Professionalisering docenten (M€ 2,0) blijven gehand-

haafd, waarmee het totaalbedrag voor 2019 uitkomt op M€ 7,9. Beschikbaar is M€ 9,0. In de opmaat naar de verdere verruiming van studievoorschotmiddelen in 2020 e.v. is besloten in 2019, met instemming van de medezeggenschap, in totaliteit M€ 14,0 voor dit doel vrij te maken waarmee ruimschoots wordt voldaan aan het budgettair kader voor 2019. Hiervan is dus gegeven de reeds bestaande inzet voor KIO en docentprofessionalisering nog M€ 6,1 nader te bestemmen voor eerder genoemde onderwerpen alsmede studiebegeleiding en bevordering toegankelijkheid, waarmee tevens wordt geïnvesteerd in vermindering van werkdruk bij studenten en medewerkers.

Met de hierboven genoemde verruiming neemt het College van Bestuur een voorschot op de te verwachten verhoging van de rijksbijdrage in de loop van 2019. De ervaring van afgelopen jaren is dat in de loop van het begrotingsjaar een extra rijksbijdrage beschikbaar komt vanwege een hogere referentieraming. Ook al is er op voorhand geen zekerheid dat dit in 2019 wederom het geval zal zijn, gaat het College van Bestuur ervan uit dat de universiteit in 2019 een geschat bedrag van M€ 15 tegemoet mag zien. Gelet op de hierboven beschreven onduidelijkheid met betrekking tot de uitkomsten van de commissie Van Rijn is het niet verantwoord hier nu een structurele verhoging voor in te boeken. Daarom kan ook slechts een eenmalige doelbestemming worden bepaald. Het College van Bestuur neemt hiermee een bewust risico door scherper te begroten, waarbij zij beoogt begroting en realisatie dichter bij elkaar te laten komen. Ook van faculteiten vraagt het College hieraan bij te dragen door er beter op toe te zien dat de eigen begroting ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

SEO gelden

Het ministerie van OCW stelt sinds 2015 een extra financiering beschikbaar ten behoeve van publiek gefinancierde kennisinstellingen die Europese middelen verwerven binnen Horizon2020. Deze financiering wordt verstrekt via de zogeheten regeling "Stimulering Europees Onderzoek" (SEO-regeling). De SEO-rege-

ling komt tegemoet in de kosten die instellingen (in-)direct maken voor een EU-gefinancierd project, de zogenaamde 'matchingskosten'.

Collegegelden

Bij de collegegelden worden vier categorieën onderscheiden:

a. Wettelijk collegegeld (regulier en gedifferentieerd)

Studenten die afkomstig zijn uit landen die behoren tot de Europese Economische Ruimte (EER) en die niet eerder een graad hebben behaald, betalen het wettelijke collegegeld. Dat betreft de overgrote meerderheid van de studenten.

In de Staatscourant van 11 juni 2018 is het wettelijk collegegeld voor het studiejaar 2019-2020 vastgesteld, maar dit is herzien. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft de consumentenprijsindex bijgesteld voor april 2018. In de Staatscourant van 18 september 2018 is het wettelijke collegegeld voor studiejaar 2019-2020 vastgesteld op €2.083.

Bij het University College wordt een verhoogd wettelijk collegegeld gehanteerd in het kader van de wettelijke mogelijkheden tot collegegelddifferentiatie. Voor de opleiding Philosophy, Politics & Economics (PPE) betalen studenten een verhoogd collegegeld dat is bepaald op twee keer het wettelijke tarief.

b. Instellingstarieven voor studenten die reeds een graad hebben

Het uitgangspunt voor deze groep studenten is dat het instellingscollegegeld gelijk dient te zijn aan de bekostiging die de universiteit ontvangt voor een reguliere student (dat wil zeggen rijksbijdrage en wettelijk collegegeld). Om te zorgen dat de instellingscollegegelden op een stabiele wijze gekoppeld blijven aan de feitelijke bekostiging van de reguliere studenten zullen de tarieven om de drie jaar worden herijkt op basis van de gemiddelde ontwikkeling van de bekostiging in de drie voorafgaande jaren. Deze herijking is bij de vaststelling van de tarieven voor studiejaar 2019-2020 gebeurd (zie kaderbrief 2019).

c. Instellingscollegegelden voor niet EER-studenten

Met ingang van 2016-2017 is besloten om de instellingstarieven voor niet EU/EER studenten aan te laten sluiten bij hetgeen internationaal gangbaar is. Dat wil zeggen dat de hoogte meer marktconform is. De opleidingen kunnen hierbij maatwerk leveren omdat zij de bevoegdheid hebben gekregen om *tuition fee waivers* en beurzen te verstrekken. Ook deze tarieven zullen om de drie jaar opnieuw worden geijkt op de ontwikkelingen op de internationale onderwijsmarkt, voor zover relevant voor de Universiteit Utrecht. Deze herijking heeft plaatsgevonden bij de vaststelling van de tarieven voor studiejaar 2019-2020 (zie Kaderbrief 2019).

d. Vergoeding pre-master trajecten.

Om door te stromen naar een universitaire master, kunnen hbo-studenten deelnemen aan een schakeltraject. Hiermee werken ze de kennisachterstand weg die ze hebben ten opzichte van wo-studenten die een bijbehorende bacheloropleiding hebben afgerond. Ook universitaire studenten kunnen hier gebruik van maken als zij een master willen volgen in een andere richting dan hun bachelor. Universiteiten zijn verplicht om schakeltrajecten aan te bieden, maar krijgen hiervoor geen bekostiging van de overheid. Door de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid mag vanaf studiejaar 2013-2014 voor trajecten vanaf zestig studiepunten slechts anderhalf keer het wettelijk collegegeld gevraagd worden. Het wetsvoorstel Studievoorschot regelt dat vanaf studiejaar 2017-2018 het te vragen bedrag aan studenten nog verder wordt teruggebracht naar maximaal één keer het wettelijk collegegeld en zal vanwege een wetswijziging per 1 september 2017 het premastertarief, al naar gelang de studielast, een evenredig deel zijn van het wettelijk tarief.

Baten werk in opdracht van derden

De geprognosticeerde baten in opdracht van derden voor de jaren 2019 en 2020 liggen in lijn met de prognose 2018. De faculteiten Geowetenschappen, Sociale Wetenschappen en Bètawetenschappen verwachten meer opbrengsten te realiseren dan in 2018. De stijging bij Bètawetenschappen is voor een groot deel toe te schrijven aan de NWO Roadmap. De overige faculteiten verwachten dat de opbrengsten zullen afnemen. In het Strategisch Plan is echter een hoger ambitieniveau vastgelegd dan blijkt uit de ingediende begrotingen. Het College van Bestuur is in gesprek met de decanen van de faculteiten om te bezien op welke wijze de ambitie van het Strategisch Plan kan worden waargemaakt.

Overige baten

In de categorie overige baten worden onder andere de opbrengsten van detachering van personeel, de verhuur van onroerend goed en verkoop van materiaal gepresenteerd.

Personeelslasten

De personeelslasten bestaan uit de door de onderdelen van de universiteit begrote personeelslasten zoals salarissen, sociale lasten, pensioenlasten, inhuur personeel en overige personele lasten. Uit de realisatie 2018 blijkt dat de personele lasten zijn toegenomen ten opzichte van 2017 en dat deze stijging zich verder doorzet in 2019. Vanaf 2020 nemen de personele lasten weer af vanwege lagere bestedingen ten laste van de reserves.

Overige materiële lasten

De post overige materiële lasten bestaat onder meer uit directe lasten voor onderwijs en onderzoek (projecten) en de bedrijfsvoering. Ook de materiële lasten komen in de periode 2018 – 2020 hoger uit vanwege onder andere de bestedingen ten laste van de reserves en de uitgaven voor het realiseren van het NWO Roadmap project van de faculteit Bètawetenschappen.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten bestaan uit onder meer huur van gebouwen, energiekosten, dagelijks onderhoud en schoonmaakkosten voor de gebouwen van de Universiteit Utrecht.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten bestaan voor het grootste gedeelte uit afschrijvingskosten van gebouwen. Het overige deel bestaat uit afschrijvingen van ICT en investeringen in overige infrastructuur.

Financiële baten en lasten

Het saldo van financiële baten en lasten omvat rentelasten van opgenomen middelen, rentebaten op geldmiddelen en valutaresultaten. De rentelasten behorend bij de financieringsbehoefte zijn structureel van aard en berekend op basis van de liquiditeitsprognose voor de komende jaren. Daarnaast zijn de renteverplichtingen van de lopende leningen inbegrepen in de financiële baten en lasten.

B OVERIGE RAPPORTAGES

De rapportage met betrekking tot het interne risicobeheersingssysteem- en controlesysteem (B1) en de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden (B2) zijn opgenomen in hoofdstuk 7.

6.8 OVERZICHT BESTUURSKOSTEN 2018

Hieronder is een overzicht opgenomen van de bestuurskosten 2018 van de individuele leden van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht zoals bedoeld in artikel 4, derde lid RJO. Het betreft hier voornamelijk reis- en verblijfskosten in binnen- en buitenland gemaakt ten behoeve van de leden van het College van Bestuur. De verantwoording van deze bestuurskosten is gebaseerd op de Handreiking verantwoording declaraties bestuurders zoals opgenomen in de brief van de VSNU d.d. 7 september 2016 (kenmerk VSNU 16/214). Deze kosten maken geen onderdeel uit van de bezoldiging.

Onder declaraties worden in dit verband verstaan de vergoedingen voor individueel gemaakte kosten of geleverde diensten. Voor de Universiteit Utrecht betreft het hier grotendeels direct door de universiteit betaalde facturen en afschrijvingen van creditcards voor reis- en verblijfskosten. Verzamelacturen zijn in het overzicht naar rato toebedeeld aan individuele bestuursleden.

De kosten van dienstvervoer (zakelijk en woon-werkverkeer), zoals opgenomen onder 'reiskosten binnenland', zijn op basis van het feitelijk-

ke gebruik over 2018 toegerekend aan de leden van het College van Bestuur (totale kosten € 180.916). De Universiteit Utrecht had in 2018 twee dienstauto's beschikbaar. De toerekening van de kosten is gebaseerd op het totaal van de autokosten inclusief loonkosten chauffeur en het gebruik volgens de kilometerverantwoording van de dienstauto's. In 2018 is het gebruik aanzienlijk afgenomen. Eind 2018 is als gevolg hiervan een dienstauto afgestoten waardoor de kosten in 2019 verder kunnen worden verlaagd.

De kosten van overcapaciteit door onderbezetting van de dienstauto's in 2018, berekend op basis van de gemiddelde inzet van de dienstwagens in de jaren 2016-2018, zijn niet begrepen in onderstaande toerekening van de reiskosten binnenland van de collegeleden (totaalbedrag € 22.600).

(in €)	prof. dr. A. Pijpers	prof. dr. H.R.B.M. Kummeling*)	prof. dr. A.T. Ottow	prof. dr. G.J. van der Zwaan **)	Totaal
Representatiekosten	248	8	129	47	432
Reiskosten:					
- Binnenland	124.343	8.427	36.308	11.838	180.916
Af: kosten overcapaciteit	-18.378	-537	-2.966	-719	-22.600
	105.965	7.890	33.342	11.119	158.316
- Buitenland	11.043	1.485	2.157	92	14.777
Overige kosten	1.136	674	5.469	293	7.572
Totaal	118.392	10.057	41.097	11.551	181.097

*) Vanaf 1 juni 2018

**) Tot 1 april 2018

(Rapportage conform voorgeschreven model OCW)

6.9 PRIVATE ACTIVITEITEN

In 2018 zijn door de Universiteit Utrecht geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten die niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid. Voor zover van toepassing zijn deze activiteiten ondergebracht in aparte rechtspersonen (Universiteit Utrecht Holding BV en Stichting Incubator).

6.10 BESTUURSVERKLARING

Het College van Bestuur bevestigt hierbij (conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs) dat alle bij het College van Bestuur bekende informatie, van belang voor de controleverklaring bij de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, ter beschikking heeft gestaan aan de certificerend accountant. Tevens verklaart het College van Bestuur niet betrokken te zijn geweest bij onregelmatigheden, zoals bedoeld in de hiervoor genoemde regeling.

Utrecht, 15 mei 2019

De Universiteit Utrecht

VERSLAGPARAMETERS

De Universiteit Utrecht is een publiekrechtelijke rechtspersoon gevestigd te Utrecht. Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht, www.uu.nl.

Het jaarverslag doet dienst als verantwoordingsinstrument voor het gevoerde beleid en de financiële positie van de universiteit ter attentie van de Raad van Toezicht, het ministerie van OCW en subsidieverleners en overige stakeholders.

Het jaarverslag is digitaal beschikbaar op www.uu.nl/jaarverslag. Met vragen, opmerkingen of suggesties met betrekking tot dit jaarverslag kan men zich wenden tot reactiejaarverslag@uu.nl.

MISSIE EN STRATEGIE

We werken aan een betere wereld. Dat doen we door complexe vraagstukken te onderzoeken over de grenzen van disciplines heen. We verbinden denkers aan doeners, zodat nieuwe inzichten toegepast worden. We geven studenten de ruimte om zich te ontwikkelen. Zo leveren we substantiële bijdragen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

De Universiteit Utrecht heeft haar ambities en doelstellingen vastgelegd in het Strategisch Plan 2016–2020, dat als pdf te raadplegen is via de website: www.uu.nl/strategischplan.

UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM UTRECHT

De faculteit Geneeskunde van de universiteit is geïntegreerd in het UMC Utrecht. De Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht werken zeer nauw samen. De Raad van Bestuur van het UMCU legt verantwoording af aan het College van Bestuur van de universiteit over de resultaten van het universitaire onderwijs en onderzoek. De universiteit is verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

AVG

In 2018 heeft de Universiteit Utrecht maatregelen genomen om te kunnen voldoen aan de eisen gesteld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Zo is er een functionaris voor gegevensbescherming aangesteld met een adviserende, controlerende en coördinerende rol en als hoofdtaak toezicht houden op toepassing en naleving van de AVG.

HELDERHEIDSASPECTEN

Volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs rapporteert de universiteit dat de Universiteit Utrecht in 2018 geen (delen van) CROHO-geregistreerde opleidingen uitbesteedde aan private organisaties die niet door de overheid bekostigd zijn. De Universiteit Utrecht heeft in 2018 geen rijksbijdrage gebruikt voor de uitvoering van private activiteiten die geen directe of indirecte relatie hadden met de kernactiviteiten onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht.

Het verlenen van vrijstellingen is binnen de Universiteit Utrecht alleen mogelijk op verzoek van de individuele student. Vrijstellingen kunnen worden verleend door de examencommissie; de gronden waarop zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Documentatie is opgenomen in het studentdossier. De Universiteit Utrecht legt zich niet toe op het werven van groepen studenten die zonder enige inspanning van de kant van de Universiteit Utrecht een getuigschrift uitgereikt kunnen krijgen ter verhoging van de rijksbijdrage.

Binnen de Universiteit Utrecht worden buitenlandse studenten alleen ingeschreven als student als zij volledig voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarden. Ingeschreven studenten worden alleen dan voor bekostiging in aanmerking genomen als zij volledig voldoen aan de wet en regelgeving. De Universiteit Utrecht heeft buitenlandse studenten die in het kader van Europese programma's (bidiplomering) een deel van de opleiding in Nederland volgen en bij het behalen van het getuigschrift in aanmerking komen voor bekostiging. Uitwisselingsstudenten en buitenlandse studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma bij de Universiteit Utrecht volgen, worden ingeschreven als niet-reguliere studenten. Gegevens worden niet aan DUO doorgegeven.

De inschrijfprocedures binnen de Universiteit Utrecht zijn conform wet- en regelgeving rondom dit thema. Door de Universiteit Utrecht wordt geen rijksbijdrage besteed aan het op enige manier compenseren van het door studenten betaalde collegegeld, met uitzondering van uitkeringen in het kader van de regeling "Financiële ondersteuning van studenten" (zie paragraaf 3.2.7 Profileringsfonds). Indien het collegegeld namens een student door derden wordt betaald, staat dit aangegeven op de door de student afgegeven machtiging.

In 2018 hebben in totaal 29 medewerkers ingeschreven gestaan als student bij een opleiding van de Universiteit Utrecht.

Studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma bij de Universiteit Utrecht volgen, worden ingeschreven als niet-reguliere

studenten. Hun gegevens worden niet aan DUO doorgegeven. Zij betalen een commercieel tarief voor de module(s) die ze volgen.

Studenten geven via Studielink zelf aan voor welke opleiding(en) ze zich aanmelden en inschrijven zonder tussenkomst van de Universiteit Utrecht. De universiteit schrijft studenten niet in voor andere opleidingen dan waarvoor studenten zich hebben ingeschreven.

De Universiteit Utrecht ontwikkelt geen door derden gefinancierde maatwerktrajecten voor opleidingen die in het CROHO geregistreerd staan. Maatwerk kan wel in de vorm van post-initiële cursussen en seminars worden geleverd.

DUURZAME GEESTESWETENSCHAPPEN

De middelen die de faculteit Geesteswetenschappen ontvangt van het Regieorgaan Duurzame Geesteswetenschappen dragen ertoe bij dat de volgende doelen kunnen worden gerealiseerd:

Voor het onderwijs:

- In stand houden van het brede aanbod aan disciplinair onderwijs (met name kleinere opleidingen);
- Versterking van kleinschalig en intensief onderwijs (tutoraat, kleine groepen en extra docenten);
- Stimulering van docentkwaliteit (BKO, Senior fellows, Engelstaligheid).

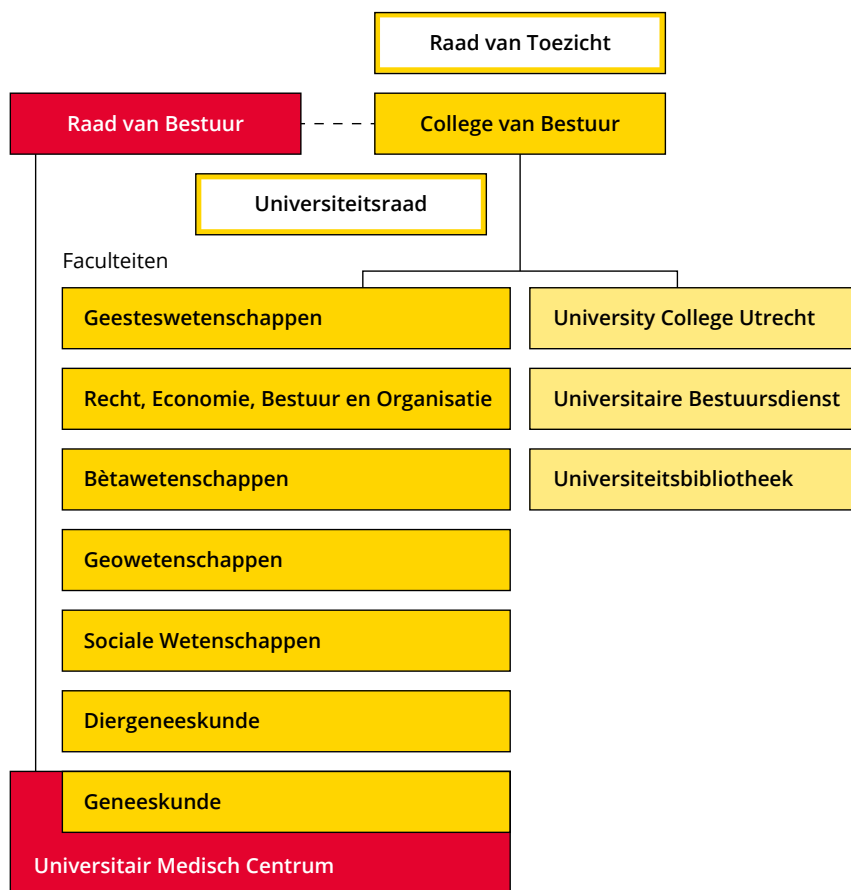
Voor onderzoek en innovatie:

- Borgen van disciplinair onderzoek;
- Stimuleren van een diverse en internationale gemeenschap (tenure tracks, streefcijfers vrouwelijke hoogleraren en internationale staf);
- Verbeteren toegankelijkheid onderzoeksresultaten en vergroten public engagement (Digital Humanities, scholennetwerk).

STRATEGISCH HUISVESTINGSPLAN

De Universiteit Utrecht kent een aantal urgente huisvestingsopgaven. Om zorgvuldig prioriteiten te bepalen is voor de periode 2017-2027 een Strategisch Huisvestingsplan opgesteld voor de ongeveer 85 panden waarover de universiteit beschikt. Uitgangspunt is dat investeringen in vastgoed doelmatig zijn en niet ten koste gaan van de budgetten voor onderwijs

en onderzoek. Er is voor tien jaar 720 miljoen beschikbaar. De faculteiten kijken samen met het College van Bestuur hoe dit budget het beste kan worden ingezet. Bijvoorbeeld door ruimtes efficiënter te gebruiken, via flexplekken of inroostering tussen 17.00 uur en 19.00 uur. Krimp, vervangende nieuwbouw, renovatie of herontwikkeling is hoe dan ook noodzakelijk vanwege de leeftijd van een groot deel van de gebouwen op het science park (jaren zestig). Deze gebouwen zijn min of meer tegelijk aan het einde van hun levensduur gekomen. De (middel-) langetermijnprioritering en uitwerking van het huisvestingsplan ligt nog niet vast. Dit krijgt in 2019 zijn beslag in het vastgoedportefeuilleplan. Welke gebouwen worden aangepakt en op welke manier hangt samen met de gewenste ontwikkeling van de drie campussen (binnenstad, Utrecht Science Park, International Campus).

Organogram Universiteit Utrecht

INTERNE RISICOBEEHERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

De eindverantwoordelijkheid voor het identificeren en beheersen van de risico's verbonden aan de strategie en de activiteiten van de Universiteit Utrecht ligt bij het College van Bestuur. Het College draagt er zorg voor dat de activiteiten van de universiteit bestuurlijk, juridisch, organisatorisch en financieel deugdelijk geregeld en transparant zijn en verantwoord kunnen worden. Het College van Bestuur legt de interne risicobeheersings- en controlesystemen voor aan de Raad van Toezicht. De Universiteit Utrecht hanteert het uitgangspunt van integraal management waarbij decanen en directeuren primair verantwoordelijk zijn voor het managen van risico's in de bedrijfsvoering. Staffuncties, die eveneens een belangrijke rol vervullen bij het signaleren van risico's en het implementeren van risico-beperkende maatregelen, ondersteunen hen hierbij.

De belangrijkste onderdelen van de interne beheersing zijn:

- het Strategisch Plan 2016-2020, waarin strategische doelen en doelstellingen voor de lange termijn zijn geformuleerd, en de daaruit afgeleide jaarlijkse bestuursagenda's. Het Strategisch Plan is vertaald naar strategische plannen van faculteiten en universitaire diensten. Naast monitoring door middel van kwartaalrapportages, vindt er periodiek bilateraal overleg plaats tussen College van Bestuur, faculteiten en diensten over doelstellingen en realisaties op het gebied van onderwijs, onderzoek, financiën en personeel;
 - een jaarlijks strategisch risico-assessment waarmee de belangrijkste strategische risico's worden geïdentificeerd en gewogen aan de hand van kans en impact. Eveneens wordt geanalyseerd of de bestaande beheersmaatregelen afdoende zijn of dat er aanvullende beheersmaatregelen getroffen dienen te worden;
 - helder belegde verantwoordelijkheden in een context van een cultuur gericht op vertrouwen waarbij recht wordt gedaan aan de professionele autonomie van medewerkers. De Universiteit Utrecht streeft ernaar onnodige interne regelgeving te schrappen en hanteert een overzichtelijke set van interne regels zoals het Bestuurs- en Beheersreglement waarin de bevoegdheden van de door het College van Bestuur aangestelde beheersfunctionarissen zijn geregeld, inclusief mandatering van personele en financiële bevoegdheden per faculteit c.q. organisatieonderdeel, een regeling met betrekking tot wetenschappelijke integriteit en een code of conduct, de Regeling Nevenwerkzaamheden en een Treasury Statuut.
 - een internal audit functie die werkt in opdracht van het College van Bestuur en eveneens rapporteert aan de auditcommissie;
 - een planning- en controlcyclus die bestaat uit een kaderstelling, begrotingsplannen en een instellingsbegroting. Het College van Bestuur stelt de begrotingsplannen van faculteiten en overige organisatieonderdelen vast. Zij vormen gezamenlijk de instellingsbegroting, goed te keuren door de Raad van Toezicht. Op het gebied van huisvesting is er een meerjarige investeringsagenda en zijn financiële kaders vastgesteld waarbinnen de planvorming en realisatie plaatsvindt.
- Ten behoeve van rechtmatig inkopen werkt de universiteit met een inkoop- en aanbestedingskalender en laat ze gestructureerde spendanalyses uitvoeren. Monitoring vindt onder andere plaats aan de hand van kwartaalrapportages aan het College van Bestuur, met een afschrift aan de Raad van Toezicht.

RISICOBEEHERSING

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste risico's voor de Universiteit Utrecht, die voortdurend in de aandacht staan bij het College van Bestuur, met genomen maatregelen om tot mitigatie van deze risico's te komen. De genoemde risico's zijn punt van aandacht in onder meer de planning- en controlcyclus en het periodieke overleg van het College van Bestuur met de faculteiten en diensten.

RISICO	RISICO-OMSCHRIJVING	BEHEERSMAATREGEL
1	1e geldstroom Als gevolg van veranderende politieke prioriteiten bestaat het risico dat de geldstroom vanuit het Rijk terugloopt. Als gevolg hiervan kan de kwaliteit van onderwijs, onderzoek, innovatie en valorisatie onder druk komen te staan. Dit risico wordt vergroot doordat 2e en 3e geldstroomprojecten ook een beroep doen op de 1e geldstroom, aangezien de financiering vanuit de 2e en 3e geldstroom veelal niet volledig dekkend is.	De Universiteit Utrecht hanteert een financiële meerjarenstrategie waarin verwachte ontwikkelingen in Rijksbaten tijdig en prudent verwerkt worden. Het interne verdeelmodel sluit aan op de incentives van de nationale middelenverdeling en externe ontwikkelingen.
2	2e en 3e geldstroom Als gevolg van toenemende concurrentie in het verkrijgen van financiering uit de 2e en 3e geldstroom, bestaat het risico dat deze geldstromen teruglopen voor de Universiteit Utrecht met als gevolg dat de kwantiteit en de kwaliteit van onderzoek onder druk komen te staan.	De Universiteit Utrecht versterkt de wervingskracht door gericht te kiezen voor een beperkt aantal interdisciplinaire strategische thema's en focusgebieden, die aansluiten op nationale en internationale (EU) maatschappelijke prioriteiten. Op de gekozen gebieden vindt een periodieke review plaats. Een ondernemende en op innovatie gerichte cultuur wordt gestimuleerd door bestuurders en ondersteund door research support offices in de faculteiten.
3	Investerings in huisvesting De komende jaren investeert de universiteit stevig in onderhoud, renovatie en nieuwbouw van huisvesting. Het risico bestaat dat vastgoedprojecten meer kosten dan begroot en/of langer duren dan gepland en/of hun deliverables niet (volledig) opleveren. Dit kan tot gevolg hebben dat (beoogde) gebruikers van het vastgoed niet optimaal ondersteund worden waardoor de kwaliteit van onderwijs, onderzoek, innovatie & valorisatie onder druk komt te staan.	De Universiteit Utrecht hanteert financiële kaders waarbinnen de planvorming en realisatie rond vastgoed plaatsvindt alsmede een meerjarige investeringsagenda. Uitgangspunten hierbij zijn dat tegenvallers binnen deze meerjarige investeringsagenda worden opgevangen en het sturen op (toekomstige) waarde en levensduurkosten over meerdere jaren. De implementatie van het strategisch vastgoedbeleid en het bijbehorende vastgoedplan is onderhanden.
4	Samenwerkingsverbanden Als gevolg van samenwerking met partijen waarbij zich incidenten voordoen of die failliet gaan, bestaat het risico dat de universiteit reputatieschade en financiële schade lijdt met negatieve gevolgen voor het aantrekken van studenten en onderzoekers en de kwaliteit van onderzoek, innovatie en valorisatie.	In samenwerkingsverbanden houdt de Universiteit Utrecht vast aan haar eigen interne gedragscodes en regelgeving om zo het risico op reputatieschade zo gering mogelijk te houden. De Universiteit Utrecht staat continu in contact met diverse stakeholders. Input van deze stakeholders weegt de universiteit mee in de beslissing om een samenwerkingsverband aan te gaan of te beëindigen. De Universiteit Utrecht voert een behoedzaam financieel beleid.

RISICO	RISICO-OMSCHRIJVING	BEHEERSMAATREGEL
5	Onderzoeksfaciliteiten Als gevolg van veranderende regionale politieke prioriteiten en mogelijkheden, evenals door samenwerkingsverbanden door andere universiteiten, bestaat het risico dat de Universiteit Utrecht onvoldoende in staat is om hoogwaardige onderzoeksfaciliteiten te realiseren met als gevolg dat de kwaliteit van onderzoek onder druk komt te staan.	De Universiteit Utrecht faciliteert en stimuleert interdisciplinaire samenwerking en investeert eveneens in het bij elkaar brengen van partners in kennisecosystemen waardoor de Universiteit Utrecht een sterk netwerk heeft van kennisinstellingen. Samen met partners zoals het UMCU en andere partners op het Utrecht Science Park is de universiteit goed verankerd in de regio. Waar mogelijk trekt de universiteit samen op om hoogwaardige onderzoeksfaciliteiten gerealiseerd te krijgen. De universiteiten van Utrecht, Eindhoven en het Universitair Medisch Centrum Utrecht werken hierbij intensief samen.
6	Wetenschappelijke integriteit Als gevolg van incidenten op het gebied van wetenschappelijke integriteit bestaat het risico dat de universiteit reputatie- en imagoschade lijdt met als gevolg dat het moeilijker wordt om studenten, onderzoekers en financiële middelen aan te trekken.	Het kwaliteitszorgsysteem Onderzoek van de Universiteit Utrecht zorgt voor periodieke monitoring van de kwaliteit van het onderzoek, in aansluiting op de landelijke onderzoekswisatities. De wetenschappelijke integriteit is tevens geborgd in interne afspraken en regelgeving.
7	Aantrekken talent Als gevolg van schaarste van talent en internationale concurrentie om dit talent, bestaat het risico dat de Universiteit Utrecht onvoldoende in staat is om toptalent te werven en te behouden met als gevolg dat de kwaliteit van onderzoek onder druk komt te staan.	De Universiteit Utrecht richt zich op het versterken van haar aantrekkelijkheid voor talent uit binnen- en buitenland door het uitvoeren van een internationaliseringsprogramma en de vernieuwing van het tenure track-programma. Ook zet de universiteit fondsen in voor het aantrekken van toptalent. De Universiteit Utrecht richt zich bovendien op talentontwikkeling binnen de organisatie.
8	ICT Het risico bestaat dat de betrouwbaarheid van ICT en data wordt aangetast. Als gevolg hiervan kunnen gebruikers schade ondervinden of onvoldoende ondersteund worden.	De Universiteit Utrecht investeert continu in de betrouwbaarheid, veiligheid en continuïteit van de geautomatiseerde systemen. Zowel voor de ontwikkeling als voor het beheer van IT-oplossingen werkt de Universiteit Utrecht samen met gerenommeerde partijen. Ook vindt voorlichting aan medewerkers plaats over veilig gebruik van data en de herkenning van pogingen om ongeoorloofd toegang te krijgen tot de systemen (bijvoorbeeld door phishing). De Universiteit Utrecht zet zich in om schaars ICT-talent aan zich te binden.

RISICO	RISICO-OMSCHRIJVING	BEHEERSMAATREGEL
9	Studentenaantallen Studentenaantallen kunnen fluctueren, met name op programma- en opleidingsniveau, maar ook op het niveau van de faculteit en de universiteit als geheel. Het risico bestaat dat bij drastische fluctuaties de benodigde middelen, zoals docenten, collegezalen en huisvesting, niet snel genoeg afgestemd kunnen worden op de vraag.	De Universiteit Utrecht monitort de ontwikkeling van studentenaantallen nauwgezet en zet zich in om de personele bezetting en de voorzieningen hierop af te stemmen. Het door de Universiteit Utrecht intern gebruikte financiële verdeelmodel is daarbij ingericht om ook bij fluctuaties in studentenaantallen de financiële middelen op een passende wijze te verdelen.

Hoge kans	Waarschijnlijkheid tussen 70 en 100% dat het risico manifest wordt binnen twee jaar.		2	1
	Aanmerkelijke kans van 10 tot 70% dat het risico zich voordoet binnen twee jaar.		4 7 8	3 5
	Geringe kans van minder dan 10% dat het risico zich voordoet binnen een jaar.		9	6
Lage kans		Laag	Gering	Groot
Impact op reputatie, rankings, kwaliteit van onderzoek, onderwijs & valorisatie / financiële impact en/of schade voor mens en maatschappij.				

Jaarrekening 2018

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2018

Leeswijzer	71
JAARREKENING 2018	
Geconsolideerde balans per 31 december 2018	72
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018	73
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	74
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018	75
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	85
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018	99
Enkelvoudige balans per 31 december 2018	109
Enkelvoudige jaarrekening per 31 december 2018	109
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018	110
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018	111
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	112
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018	122
OVERIGE GEGEVENS	
Resultaatbestemming	126
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	127

In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van de Universiteit Utrecht over het verslagjaar 2018. In dit verslag is de financiële informatie van de universiteit opgenomen. De volgende documenten zijn hierin opgenomen:

JAARREKENING	TOELICHTING:
	De jaarrekening van de universiteit wordt opgemaakt volgens de inrichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ). Voor de inrichting van de jaarverslaggeving in het onderwijs geldt de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Deze verklaart de BW-voorschriften voor de jaarverslaggeving samen met de RJ-richtlijnen (BW/RJ) van toepassing, aangevuld met een aantal onderwijs specifieke zaken, vastgelegd in hoofdstuk RJ 660 van de RJ bundel. Deze richtlijnen geven specifiek aan welke toelichtingen en specificaties in de jaarrekening moeten worden opgenomen. De geconsolideerde jaarrekening heeft betrekking op de universiteit samen met haar deelnemingen en verbonden partijen die geconsolideerd moeten worden.
Balans	De vermogenspositie van de universiteit is weergegeven in de balans . De actvazijde van de balans geeft aan op welke wijze de middelen van de universiteit zijn vastgelegd. De financiering van deze middelen uit eigen en vreemd vermogen is weergegeven aan de passivazijde. De activa worden onderscheiden in vast en vlottend, waarbij als criterium geldt de mate van duurzaamheid van de inzet voor de universiteit. De vaste activa bewijzen de universiteit meerdere jaren diensten. Voorraden, vorderingen en liquide middelen worden tot de vlottende activa gerekend.
Staat van baten en lasten	In de staat van baten en lasten wordt inzicht gegeven in de omvang van de afzonderlijke soorten baten en lasten over het boekjaar 2018. Het nettoresultaat is bepaald volgens het baten-en-lastenprincipe. Alle baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
Kasstroomoverzicht	Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de herkomst en besteding van middelen (cashflow). Hierbij wordt de aansluiting weergegeven met de mutatie in de geldmiddelen.
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	In de waarderingsgrondslagen wordt voor elke afzonderlijke post van de balans en de staat van baten en lasten aangegeven hoe de bepaling en waardering heeft plaatsgevonden.
Toelichting op de posten in de jaarrekening	In de toelichting bij de balans en staat van baten en lasten worden de afzonderlijke posten van de balans en de staat van baten en lasten nader toegelicht. Deze toelichting bestaat voornamelijk uit voorgeschreven (verplichte) mutatieoverzichten en specificaties teneinde de samenstelling van deze posten te kunnen doorgronden.
Enkelvoudige jaarrekening	De enkelvoudige balans en staat van baten en lasten hebben betrekking op de cijfers van de universiteit met uitzondering van de deelnemingen en andere gelieerde instellingen welke in de consolidatie worden betrokken.
Niet uit de balans blijken de verplichtingen	Hierin zijn opgenomen verplichtingen van de Universiteit Utrecht die niet in de balans tot uitdrukking komen.
Overige gegevens	In de overige gegevens zijn de controleverklaring en de resultaatbestemming opgenomen.

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

na resultaatbestemming

(× € 1.000)

1	ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste activa		
1.1.1	Immateriële vaste activa	12.209	13.327
1.1.2	Materiële vaste activa	576.697	594.531
1.1.3	Financiële vaste activa	7.621	10.351
	Totaal vaste activa	596.527	618.209
	Vlottende activa		
1.2.1	Vorraden	1.093	1.383
1.2.2	Vorderingen	62.540	62.416
1.2.4	Liquide middelen	224.935	202.132
	Totaal vlottende activa	288.568	265.931
		885.095	884.140
2	PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
	Groepsvermogen		
2.1.1	Eigen vermogen	468.193	478.426
2.1.2	Minderheidsbelang derden	606	561
		468.799	478.987
2.2	Voorzieningen	90.294	71.672
2.3	Langlopende schulden	5.779	10.890
2.4	Kortlopende schulden	320.223	322.591
		416.296	405.153
		885.095	884.140

Ratio's	2018	2017	2016	2016	2014
- Solvabiliteit	0,53	0,54	0,55	0,53	0,50
- Current ratio	0,90	0,83	0,89	0,85	0,77
- Nettowerkkapitaal	-31.655	-56.660	-32.670	-47.197	-70.317

De **solvabiliteitsratio** is het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op langere termijn te kunnen blijven voldoen.

De **current ratio** is het totaal van de vlottende activa gedeeld door de schulden op korte termijn en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op korte termijn te voldoen.

Het **nettowerkkapitaal** geeft het saldo aan van vlottende activa minus kortlopende schulden.

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018

(× € 1.000)

3	BATEN	2018	Begroting 2018 *)	2017
3.1	Rijksbijdragen	495.730	468.838	477.706
3.3	College-, cursus- en examengelden	65.933	63.548	64.589
3.4	Baten werk in opdracht van derden	242.013	235.368	233.366
3.5	Overige baten	51.900	54.035	52.212
	Totaal baten	855.576	821.789	827.873
4	LASTEN			
4.1	Personele lasten	566.682	543.672	549.135
4.2	Afschrijvingen	65.529	69.813	66.000
4.3	Huisvestingslasten	82.628	63.521	62.228
4.4	Overige lasten	150.228	171.573	150.572
	Totaal lasten	865.067	848.579	827.935
	SALDO BATEN EN LASTEN	-9.491	-26.790	-62
6	Financiële baten en lasten	-2.251	68	128
	Resultaat	-11.742	-26.722	66
7	Belastingen	35	-	-19
8	Resultaat deelnemingen	1.528	-	1.309
		1.563	-	1.290
	RESULTAAT NA BELASTINGEN	-10.179	-26.722	1.356
9	Aandeel derden in resultaat	-54	-	26
	NETTORESULTAAT	-10.233	-26.722	1.382

*) De begroting 2018 is gewijzigd met de in 2017 aangepaste verdeelsleutel voor de exploitatie van de faculteit geneeskunde waarbij de huisvestingskosten zijn gefixeerd op het budget voor de woonlasten.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

(x € 1 mln.)		2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten			
	Saldo baten en lasten	-9,5	-0,1
	Aanpassingen voor:		
4.2	Afschrijvingen	62,4	62,9
2.2	Mutaties voorzieningen	18,6	2,8
	Veranderingen in vlottende middelen:		
1.2.1	- Voorraden	0,3	-0,2
1.2.2	- Vorderingen	-0,1	-1,5
2.4	- Kortlopende schulden	-2,4	19,5
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	69,3	83,4
6.1	Ontvangen interest	0,2	0,4
6.2	Betaalde interest	-	-
7/8	Overige resultaten	-0,9	1,0
		-0,7	1,4
	Subtotaal kasstroom uit operationele activiteiten	68,6	84,8
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
1.1.1	Investerings Immateriële vaste activa	-3,7	-3,2
1.1.2	Investerings Materiële vaste activa	-44,0	-81,3
1.1.2	Desinvesterings Materiële vaste activa	4,3	0,3
1.1.3	Investerings Financiële vaste activa	-3,0	-5,3
1.1.3	Desinvesterings Financiële vaste activa	5,7	5,1
	Subtotaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-40,7	-84,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
2.3	Aflossing langlopende schulden	-5,1	-5,3
	Subtotaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-5,1	5,3
	Mutatie liquide middelen	+22,8	-4,9
	Beginstand liquide middelen	202,1	207,0
1.2.4	Mutatie liquide middelen	+22,8	-4,9
1.7	Eindstand liquide middelen	224,9	202,1

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018

Ter voldoening aan artikel 2.9 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek legt het college van bestuur rekening en verantwoording af over het in 2018 gevoerde financiële beheer van Universiteit Utrecht.

ALGEMEEN

Universiteit Utrecht, gevestigd te Utrecht, is een publiekrechtelijke organisatie. Opgericht in 1636, is de universiteit uitgegroeid tot een moderne, toonaangevende kennisinstelling op het gebied van universitair onderwijs en onderzoek met een groeiende internationale reputatie. De universiteit verricht fundamenteel en toegepast onderzoek in een breed scala van wetenschapsgebieden. De Universiteit Utrecht is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30275924.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld waarbij de verslaggevingsperiode gelijk loopt met het kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met inachtneming van de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Overige

In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's (tenzij anders aangegeven).

Waar in de jaarrekening gesproken wordt van 'begroting' wordt de begroting 2018 bedoeld. Waar van de 'minister' sprake is, wordt bedoeld de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Balans en staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de universiteit zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben tenzij anders vermeld. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de diensten zijn overgedragen aan de afnemer.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Universiteit Utrecht en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Aan het hoofd van de groep staat Universiteit Utrecht. De jaarrekening van Universiteit Utrecht is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening Universiteit Utrecht.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten en verliezen. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de post Financiële vaste activa in de enkelvoudige jaarrekening. Gegevens van rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening van de Universiteit Utrecht worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de universiteit haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de Universiteit Utrecht.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten, tenzij hedge-accounting wordt toegepast. Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Niet-monetaire activa die volgens de actuele waarde worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

BALANS

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. De kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) opleidings- en implementatiekosten worden tegen kostprijs geactiveerd. De afschrijvingstermijn bedraagt 5 jaar. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode, waarbij wordt uitgegaan van een restwaarde van nihil.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde en de verwachte opbrengsten.

Indien gronden in erfpacht worden uitgegeven worden de geactiveerde ontwikkelingskosten afgeschreven over dezelfde termijn als de looptijd van de erfpachtovereenkomst.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Afschrijvingsmethoden

Afschrijvingen worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur van ieder onderdeel van het actief waarbij uitgegaan wordt van een restwaarde van nihil. De afschrijvingsmethoden, geschatte levensduur en restwaarde worden periodiek beoordeeld. Levensduurverlengend onderhoud (> € 25.000) wordt geactiveerd en afgeschreven. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De geschatte gebruiksduur voor gebouwen luidt als volgt:

- casco – 60 jaar
- afbouw – 30 jaar
- inbouwpakketten – 15 jaar
- technische installaties – 15 jaar
- investeringen in huurpanden – 10 jaar of kortere huurtermijn
- terreinvoorzieningen – 30 jaar

Schattingswijziging waardering materiële vaste activa

De gebruiksduur van de gebouwen van de universiteit wordt periodiek beoordeeld. Nieuwe inzichten kunnen leiden tot aanpassing van de resterende afschrijvingstermijn voor de panden. Het effect van deze schattingswijzigingen wordt in aanmerking genomen vanaf het boekjaar waarin de nieuwe gebruikstermijn wordt vastgesteld.

Inventaris en apparatuur

Inventaris en apparatuur met een kostprijs van meer dan € 12.500 worden geactiveerd en afgeschreven volgens de lineaire methode. De afschrijvingstermijn varieert, in samenhang met de verwachte toekomstige gebruiksduur, van 2 tot 20 jaar en bedraagt in het algemeen 5 jaar.

Boeken en kunstvoorwerpen

De aankopen van boeken en tijdschriften worden in het jaar van aanschaf rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de universiteit in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf "Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa"); afwaardering vindt plaats ten laste van de staat van baten en lasten.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Overige effecten

Effecten (obligaties) waarvan de universiteit de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De overige gekochte effecten worden, voor zover deze aan een beurs genoteerd zijn, gewaardeerd tegen reële waarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Niet-beursgenoteerde gekochte obligaties worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Bijzondere waardeverminderingen materiële en immateriële vaste activa

De universiteit beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

De waarde van een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Als in een latere periode de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs met toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Te facturen diensten/onderhanden projecten

Dit betreft verleende diensten in het kader van door derden gefinancierde projecten tegen bestede kosten (bestaande uit directe personele lasten, overige lasten en toegerekende indirecte kosten voor zover door derden vergoed), verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen en verminderd met gefactureerde termijnen naar rato van de voortgang van de dienstverlening. Op projectniveau is bepaald in hoeverre diensten nog te factureren zijn dan wel zijn vooruit gefactureerd per balansdatum. Per saldo vooruit gefactureerde termijnen zijn onder de kortlopende verplichtingen opgenomen. De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming van door derden gefinancierde projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van de projecten ('percentage of completion' methode). Verwachte verliezen worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde. Onder de vlottende activa zijn de vorderingen opgenomen waarvan de looptijd in de regel niet langer dan een jaar bedraagt. Op de vorderingen worden voorzieningen voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de netto-vermogenswaarde, bepaald overeenkomstig de waarderinggrondslagen van de universiteit.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening voor sloop- en milieuverplichtingen en overige voorzieningen opgenomen.

Tenzij anders aangegeven, worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige

kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van de actuele markttaxaties van de tijdwaarde van geld en, waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Voorzieningen voor *reorganisatie* worden opgenomen voor geschatte bedragen van per balansdatum, formeel gedetailleerd, opgestelde reorganisatieplannen waarvan bij de betrokkenen de gerechtvaardigde verwachting is gewekt dat deze zullen worden uitgevoerd. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de universiteit. Deze voorzieningen zijn opgenomen onder de personele voorzieningen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen

Een voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen wordt gevormd indien het waarschijnlijk is dat de universiteit in een procedure zal worden veroordeeld. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld, en omvat tevens de proceskosten.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

De reële waarde van de langlopende en kortlopende schulden benadert de boekwaarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

De *rijksbijdrage* (lumpsum) wordt op basis van de jaarlijkse toekenning in de staat van baten en lasten opgenomen. Voor zover de bestedingen in relatie met de toegekende, door de minister goedgekeurde middelen achterblijven vindt passivering op de balans plaats onder kortlopende schulden.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten in het kader van door derden gefinancierde projecten (*Werk in opdracht van derden*) worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht en betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Resultaten uit hoofde van verleende diensten van door derden gefinancierde projecten worden in de staat van baten en lasten opgenomen volgens de 'percentage of completion' methode.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

LASTEN

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Afschrijvingskosten vormen een aparte regel in de staat van baten en lasten. Voor een nadere specificatie worden verwezen naar de betreffende toelichting. Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Pensioenlasten

De universiteit heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. De premiegrondslag bestaat uit het pensioengevend inkomen van de werknemer verminderd met de franchise. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremie. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen. Waardeveranderingen van effecten (obligaties) worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten.

Leasing

Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de universiteit optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht en de contractuele verplichtingen vermeld als niet uit de balans opgenomen verplichtingen.

Belastingen

Publiekrechtelijke rechtspersonen zijn in beginsel belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De Universiteit Utrecht heeft op grond van artikel 6b lid 1 onderdeel b van de wet vennootschapsbelasting een subjectvrijstelling voor de vennootschapsbelasting. De omvang en bekostiging van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten van de universiteit zijn hiervoor bepalend. De verbonden partijen van de Universiteit Utrecht zijn zelfstandig belastingplichtig voorzover zij zich als een onderneming kwalificeren.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten.

Faculteit Geneeskunde

In navolging van de bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen de Universiteit Utrecht en het UMCU wordt de rijksbijdrage voor de medische faculteit overgedragen aan het UMCU. In overeenstemming met de gemaakte afspraken wordt verondersteld dat de exploitatie van de medische faculteit een “nihil” resultaat heeft. De exploitatie van de medische faculteit is onlosmakelijk verbonden met de totale ziekenhuisexploitatie van het UMCU.

Op grond van de voorschriften zoals opgenomen in RJ 660 artikel 603 worden de baten uit de Onderwijs en Onderzoeksactiviteiten (O&O-gelden) en de daaraan toe te rekenen kosten op basis van een tussen UMCU en UU overeengekomen verdeelsleutel samengevoegd met de exploitatie van de Universiteit Utrecht. De O&O-gelden omvatten zowel de overgedragen rijksbijdrage (1e geldstroom) als de baten uit contractactiviteiten (2e en 3e geldstroom) als gevolg van de bestaande verwevenheid van de geldstromen bij de financiering en verantwoording van contractactiviteiten (matching).

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder geldmiddelen worden verstaan de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten. De ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividend zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verworven financiële belangen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

ACTIVA

1.1.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) implementatiekosten onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

(x € 1.000)		1.1.2
Stand per 1 januari 2018		
Aanschafprijs		34.605
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		-21.278
Boekwaarde per 1 januari 2018		13.327
Mutaties in de boekwaarde:		
Investerings		3.694
Desinvesteringen		
Aanschafwaarde	24	
Cumulatieve afschrijvingen	-24	
		-
Afschrijvingen		-4.812
Saldo		-1.118
Stand per 31 december 2018		
Aanschafprijs		38.275
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		-26.066
Boekwaarde per 31 december 2018		12.209

In 2018 hebben o.a. investeringen plaatsgevonden in Windows 10.
De desinvesteringen hebben betrekking op geheel afgeschreven activa.

1.1.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de post materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	In uitvoering en vooruit- betalingen				Totaal
	Gebouwen 1.1.2.1	Terreinen 1.1.2.1	Inventaris en apparatuur 1.1.2.2	1.1.2.4	
Stand per 1 januari 2018					
Aanschafprijs	1.309.243	21.147	95.206	85.034	1.510.630
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-845.651	-	-70.448	-	-916.099
Boekwaarde per 1 januari 2018	463.592	21.147	24.758	85.034	594.531
Mutaties in de boekwaarde:					
Investerings	-517 *)	-	13.212	32.258	44.953
Desinvesterings	-4.303	-	-937	-	-5.240
Afschrijvingen	-47.879	-	-9.668	-	-57.547
Overige mutaties	92.420	-	-	-92.420	-
Saldo	39.721	-	2.607	-60.162	-17.834
Stand per 31 december 2018					
Aanschafprijs	1.396.843	21.147	107.481	24.872	1.550.343
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-893.530	-	-80.116	-	-973.646
Boekwaarde per 31 december 2018	503.313	21.147	27.365	24.872	576.697

*) inclusief aanpassing in verband met BTW suppletieaangifte € 658.000

Materiële vaste activa in uitvoering betreffen gebouwen in aanbouw.

De universiteit heeft ter zake van een lening op een deel van haar gebouwen hypothecaire zekerheid verstrekt aan het ministerie van Financiën.

Om een indicatie te geven van de actuele waarde van de materiële vaste activa zijn onderstaand de WOZ (onroerende zaak waarde) en de verzekerde waarde opgenomen.

WOZ- en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

	Peildatum	x € 1.000
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	1-1-2018	639.634
Verzekerde waarde gebouwen	31-12-2018	1.527.884
Verzekerde waarde inventaris	31-12-2018	671.896
Verzekerde waarde boeken- en andere collecties	31-12-2018	134.815

Boeken en kunstvoorwerpen

De bezittingen in de vorm van boeken en kunstvoorwerpen, waaronder een groot aantal historische werken en unieke exemplaren, zijn niet in de balans opgenomen. Zij worden bij aanschaf direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. In 2018 is voor € 2.702.000 (2017: € 2.408.000) aan boeken en tijdschriften aangeschaft ten laste van de staat van baten en lasten.

1.1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in deelnemingen en verstrekte leningen aan verbonden partijen. Voor informatie over de geconsolideerde verbonden partijen wordt hierbij verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa in de enkelvoudige jaarrekening (blz. 114 e.v.).

(x € 1.000)

Deelname	Code	Boek- waarde 1 januari	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Resultaat deelne- mingen (dividend)	Overige	Boek- waarde 31 december
%	*)	2018					2018
1.1.3.2 Deelnemingen							
Phytogenics B.V., Utrecht	(31,7%)	4	-	-	-	-	-
Enceladus Pharma B.V., Utrecht	(14,77%)	4	-	-	-	-	-
Crossbeta Bioscience B.V., Utrecht	(14,55%)	4	-	-	-	-	-
Rabo Pre-Seed Fonds, Utrecht	(18,18%)	4	400	-	-	-	400
Milabs B.V., Utrecht	(9,83%)	4	444	-	-	-	444
Thuja Capital Healthcare B.V. Utrecht	(13,16%)	4	1.420	-	-48	-982	390
Crystal Delivery B.V., Utrecht	(10,26%)	4	919	-	-	-919	-
Prothix B.V., Utrecht	(20,0%)	4	150	-	-	-	150
Brain Science Tool B.V., Utrecht	(24,5%)	4	48	-	-17	-	31
Mucosis B.V., Utrecht	(4,27%)	4	-	-	-	-	-
Trajectum Pharma B.V., Utrecht	(49,66%)	4	1	-	-	-	1
BiocerOX B.V., Utrecht	(11,10%)	4	1	-	-	-	1
Broteio Pharma B.V., Utrecht	(5,95%)	4	-	-	-	-	-
KimerDX B.V., Utrecht		4	41	-	-41	-28	28
Cart Tech B.V., Utrecht	(24,75%)	4	-	-	-	-	-
Encare Biotech B.V., Utrecht	(13,34%)	4	112	-	-	-112	-
Thuja Capital Healthcare II B.V. Utrecht	(5,16%)	4	286	152	-	-228	210
Gadela Founders B.V., Utrecht	(16,99%)	4	2	-	-	-1.343	1.343
Arthrosave B.V., Utrecht	(6,5%)	4	4	-	-	-	4
UPact B.V., Utrecht	(24,51%)	4	7	-	-	-7	-
Connected Animals Holding B.V., Utrecht	(49,0%)	4	81	-	-	-16	65
SERPinx B.V., Utrecht	(22,66%)	4	12	12	-	-24	-
Immunoprecise Antibodies Ltd, Victoria Canada		4	534	-	-534	-	-
SkylineDX, Rotterdam	(0,04%)	4	-	-	-	-	-
AMT Medical B.V., Utrecht	(6,08%)	4	100	-	-	-	100
CT Holding B.V., Utrecht	(24,75%)	4	-	1	-	-1	-
Synerkine Founders B.V., Utrecht	(16,77%)	4	-	17	-	-	17
TigaTx Founders B.V., Utrecht	(32,50%)	4	-	75	-	-	75
Subtotaal deelnemingen			4.562	257	-640	-1.395	-894
							1.890

*) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken;
4 = overig.

De deelnemingen hebben betrekking op investeringen in participaties van de Universiteit Utrecht Holding B.V. welke voortkomen vanuit de valorisatieactiviteiten van de UU.

1.1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA (vervolg)

	Boekwaarde 1 januari 2018	Verstrekte leningen	Afgeloste leningen	Resultaat Overige	Boekwaarde 31 december 2018	
(x € 1.000)						
1.1.3.4 Overige leningen u/g						
Leningen deelnemingen	1.268	458	-733	-268	-	725
Overige leningen	13	-	-1	-	-	12
Subtotaal leningen	1.281	458	-734	-268	-	737

Onder overige leningen deelnemingen zijn opgenomen leningen verstrekt door de UU Holding B.V. aan startende ondernemingen. De vorderingen hebben een looptijd van langer dan 1 jaar.

	Boekwaarde 1 januari 2018	Investerin- gen	Desinves- teringen	Resultaat Overige	Boekwaarde 31 december 2018	
(x € 1.000)						
1.1.3.7 Effecten (looptijd > 1 jaar)						
Obligaties	4.508	2.281	-1.550	-245	-	4.994
Subtotaal effecten	4.508	2.281	-1.550	-245	-	4.994

1.1.3 TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	10.351	2.996	-2.924	-1.908	-894	7.621
---	---------------	--------------	---------------	---------------	-------------	--------------

Toelichting obligaties:

Van het bedrag aan obligaties heeft ca. € 0,9 miljoen betrekking op de beleggingen in het kader van het bestemmingsfonds van Qaboos (zie eigen vermogen). De overige beleggingen zijn in bezit bij de verbonden partijen.

De desinvesteringen van de effecten hebben betrekking op herbeleggingen.

VLOTTENDE ACTIVA

1.2.1 VOORRADEN

(x € 1.000)

	31-12-2018	31-12-2017
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	1.255	1.407
Voorziening voor incourantheid	-162	-24
1.2.1.2 Gebruiksgoederen	1.093	1.383

Hieronder zijn opgenomen voorraden van o.a. proefdieren en gebruiksmaterialen.

1.2.2 VORDERINGEN

		31-12-2018	31-12-2017
(x € 1.000)			
1.2.2.1	Debiteuren	22.366	25.548
1.2.2.2	Ministerie OCW	999	1.495
1.2.2.7	Studenten	871	584
	Te factureren inzake werk in opdracht van derden	19.162	14.765
	Omzetbelasting	2.167	2.114
	Overige	9.643	11.262
1.2.2.10	Overige vorderingen	30.972	28.141
1.2.2.15	Overlopende activa	7.921	7.397
1.2.2.16	Voorziening voor oninbaarheid debiteuren	-589	-749
TOTAAL VORDERINGEN		62.540	62.416

De looptijd van deze vorderingen is korter dan één jaar. In de post te factureren inzake werk in opdracht van derden is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 1,6 mio (2017: € 1,7 mio) begrepen. De vordering op verbonden partijen heeft betrekking op de rekening-courant positie met UMCU inzake het onderdeel Biomedische Wetenschappen. Hier zijn geen voorwaarden aan verbonden.

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid debiteuren is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	749	720
Onttrekking	-160	-570
Dotatie resp. vrijval	-	599
Stand per 31 december	589	749

1.2.4 LIQUIDE MIDDELEN

(x € 1.000)		31-12-2018	31-12-2017
1.2.4.1	Kasmiddelen	92	102
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	223.600	199.488
1.2.4.2	Depositorerekeningen	1.243	2.542
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN		224.935	202.132

Onder depositorerekeningen is opgenomen een spaarrekening zonder vaste looptijd (met een rente van 0,05%). De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking. In het saldo 'Tegoeden op bankrekeningen' is opgenomen een bedrag van ruim € 15,3 miljoen van Universiteit Utrecht Holding B.V., € 1,1 miljoen van Stichting Incubator en € 3,2 miljoen van stichting U-fonds.

PASSIVA

2.1.1 GROEPSVERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen in 2018 kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)		Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Algemene reserve					
2.1.1.1	Algemene reserve	313.612	-4.125	12.184	321.671
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)					
	Faculteiten/diensten	82.361	-8.025	-6.811	67.525
	Concern:				
	- Onderzoeksfaciliteiten UU breed	6.977	-2.705	-	4.272
	- Beleids gelden	5.342	-238	-	5.104
	- Beleids gelden (NIOZ)	7.200	-2.400	-	4.800
	- Dynamische onderzoeksmiddelen	4.000	-1.000	-	3.000
	- Fonds werving toponderzoekers	4.622	-1.230	-	3.392
	- Versterking reputatie UU	1.846	-896	-	950
	- Additionele scholing UU-medewerkers	1.000	-	-	1.000
	- ICT investeringen	2.000	-1.000	-	1.000
	- ISD & huisvesting Israëllaan	145	-	-	145
	- Ophoging studiepunttarief	5.373	-	-5.373	-
	- Fonds onderzoeksinfrastructuur	5.000	5.000	-	10.000
	- Dekking CAO effect 2019	-	2.292	-	2.292
	- Dekking begroting 2019 besluiten	-	2.749	-	2.749
		125.866	-7.453	-12.184	106.229
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)				
	- Reserves verbonden partijen	28.014	1.838	-	29.852
2.1.1.4	Bestemmingsfonds (publiek)				
	- Arbeidsvoorwaarden	8.434	-493	-	7.941
2.1.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)				
	Qaboos	2.500	-	-	2.500
		2.500	-	-	2.500
	Eigen vermogen	478.426	-10.233	-	468.193
		561	54	-9	606
2.1.2	Minderheidsbelang derden				
	GROEPSVERMOGEN	478.987	-10.179	-9	468.799

Op grond van RJ 660 artikel 206 dienen het eigen vermogen en de daarin opgenomen delen te worden gesegmenteerd naar publieke en private middelen. Het eigen vermogen en de daarin opgenomen delen worden in beginsel, tenzij de universiteit de private herkomst ervan heeft aangetoond, verantwoord als publieke middelen.

Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie mag worden verwacht en deze beperking door derden is aangebracht, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door het College van Bestuur is aangebracht wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

TOELICHTING OP HET EIGEN VERMOGEN

De **algemene reserve** wordt aangehouden als bufferreserve om niet structurele financiële tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de universiteit te waarborgen. De omvang van de algemene reserve past binnen de kaders van de solvabiliteitseis van de universiteit. Deze middelen zijn niet vrij besteedbaar omdat zij zijn ingezet ter financiering van gebouwen en overige infrastructurele voorzieningen. Met de vorming van *bestemmingsreserves* worden de faculteiten in staat gesteld deze reserves te benutten voor hun meerjarige financiële planning.

De **Bestemmingsreserve (publiek)** betreffen de reserves welke op grond van een besluit van het college van bestuur zijn gevormd voor voorgenomen specifieke bestedingen in het kader van onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering bij de faculteiten en diensten.

Naast de specifieke bestemmingen van faculteiten en diensten ook de overschotten op de toegekende beleidsgelden van de faculteiten en diensten aan de *bestemmingsreserves faculteiten/diensten* toegevoegd.

De **Bestemmingsreserve (privaat)** betreft de reserves Stichting Incubator en Universiteit Utrecht Holding BV. en overige verbonden partijen.

Vanuit het **Bestemmingsfonds (publiek) - Arbeidsvoorwaarden** wordt een bijdrage geleverd aan o.a. de kosten van ouderschapsverlof, arbo- en milieucoördinatoren, kinderopvang, Mid Career Counseling, Leeftijdsbewust Deeltijdverlof en Leeftijdsbewust Kwaliteitsbeleid.

Het **Bestemmingsfonds (privaat)** Quaboos betreft een bestemmingsbijdrage ten behoeve van een leerstoel bij de faculteit Geowetenschappen.

2.2 VOORZIENINGEN

	Stand per 1-1-2018	Dotatie	Ottrek- king	Vrijval	Overige mutaties	Rente- mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2018	Kort- lopend deel < 1 jaar	Lang- lopend deel > 1 jaar
(x € 1.000)									
2.2.1 Personeels- voorzieningen	35.097	12.024	-8.539	-2.218	-	-179	36.185	17.810	18.375
2.2.3 Voorziening voor sloop, milieu- verplichtingen en milieurisico's	36.075	19.470	-2.058	-	-	122	53.609	5.000	48.609
2.2.4 Overige voorzieningen	500	-	-	-	-	-	500	250	250
	71.672	31.494	-10.597	-2.218	-	-57	90.294	23.060	67.234

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

De samenstelling en het verloop van de personeelsvoorzieningen in 2018 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1-1-2018	Dotatie	Ottrek- king	Vrijval	Rentemutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2018	Kortlopend deel < 1 jaar *)	Langlo- pend deel > 1 jaar *)
(x € 1.000)								
Werkloosheidsuitkeringen	16.972	7.556	-6.500	-69	-51	17.908	10.390	7.518
Voorziening reorganisatie	4.393	598	-1.100	-2.149	-	1.742	503	1.239
Verlofspaarregeling	7.619	1.505	-105	-	-	9.019	3.219	5.800
Langdurig zieken	3.542	161	-502	-	-	3.201	3.123	78
WGA	-	1.603	-	-	-	1.603	300	1.303
Jubileumgratificaties	2.571	601	-332	-	-128	2.712	275	2.437
	35.097	12.024	-8.539	-2.218	-179	36.185	17.810	18.375

*) Voor de bepaling van het kort- en langlopend deel van de voorziening voor werkloosheidsuitkeringen is een beperkt deel van de verplichting gebaseerd op gemiddelde bedragen en niet per persoon.

De **Voorziening voor werkloosheidsuitkeringen** is bepaald op basis van de maximale uitkeringsrechten (de Universiteit Utrecht is eigenrisicodragers voor wettelijke en bovenwettelijke WW-uitkeringen) van reeds ingegane uitkeringen ultimo het boekjaar verminderd met een percentage dat ontleend is aan ervaringscijfers uit het verleden ten aanzien van de niet-volledige benutting van de maximale uitkeringsrechten. Daarenboven is een verplichting opgenomen voor potentiële werkloosheidsuitkeringen voor tijdelijke contracten voor AIO's en overig personeel. Het langlopende deel (meer dan 2 jaar) van de verplichting is tegen de contante waarde opgenomen.

Met ingang van 2017 is tevens rekening gehouden met de transitievergoeding bij ontslag van werknemers vanaf 1-1-2018.

De **Voorziening reorganisatie** heeft betrekking op de kosten welke verband houden met de afvloeiing van personeel van faculteiten en diensten in verband met reorganisaties.

De **Voorziening verlofspaarregeling** heeft betrekking op door individuele medewerkers gespaarde verlofdagen die op een met de medewerker overeengekomen tijdstip aaneengesloten zullen worden opgenomen (bijv. voor een 'sabbatical leave'). De verplichting is tegen de nominale waarde opgenomen.

De **Voorziening langdurig zieken** betreft salariskosten die samenhangen met de geschatte resterende duur van het ziekteverzuim van personen welke op balansdatum langer dan 3 maanden ziek zijn. De verplichting is tegen de nominale waarde opgenomen.

De **Voorziening WGA (wet gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid)** betreft salariskosten die samenhangen met de uitkeringen voor gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van personen met een ziekte duur van langer dan 2 jaar. De universiteit is sinds 2017 eigenrisicodragers voor de WGA. De verplichting is tegen de nominale waarde opgenomen.

De **Voorziening jubileumgratificaties** heeft betrekking op de cao-verplichting voor jubileumgratificaties welke voortvloeien uit de lopende dienstverbanden met medewerkers. De waardering is tegen de contante waarde opgenomen.

Gehanteerde veronderstellingen bij toepassing contante waarde:

	2018	2017
	%	%
Disconteringsvoet 31 december *)	1,0	0,9
Toekomstige loonstijgingen **)	1,2	1,1
Toekomstige loonstijgingen incl. sociale lasten	1,5	1,4

*) Gebaseerd op gemiddelde rentevoet van Nederlandse staatsleningen 5-15 jaar)

***) Toekomstige loonstijgingen zijn gebaseerd op de 11 jaar gemiddelde CAO stijging

2.2.3 Voorziening voor sloop, milieuverplichtingen en milieurisico's

De voorziening heeft betrekking op de verplichtingen voor de beheersing en verwijdering van asbest in de gebouwen van de universiteit in het kader van de vigerende gebruiksvergunningen alsmede op de feitelijke verplichtingen in het kader van sloop van gebouwen. Een en ander in lijn met het uitgangspunt van circulair bouwen en het Strategisch Huisvestingsplan van de Universiteit Utrecht. De dotatie aan de voorziening in 2018 vloeit in belangrijke mate voort uit verplichtingen in verband met de voorgenomen sloop van een aantal gebouwen zoals opgenomen in het ambitiedocument Utrecht Science Park (€ 16,1 miljoen) en de indexatie vanwege verwachte stijging van de kosten van asbestverwijdering en sloop (€ 1,7 miljoen). De inschatting van de verwachte kosten van asbestverwijdering en sloop is hierbij bepaald op basis van een actuele transactie in 2014. De voorziening heeft tevens betrekking op onderhoud aan en herstel van betonnen gevels. De voorziening is opgenomen voor de contante waarde.

2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2018	Aangegane leningen	Aflossingen	Stand per 31-12-2018	Looptijd >1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente- voet %
2.3.3 Kredietinstellingen	10.000	-	-5.000	5.000	-	-	0,1
2.3.7 Nippon Foundation	1.115	-	-1.115	-	-	-	4,0
2.3.7 Erfpacht	5.710	-	-186	5.524	5.337	4.500	-
2.3.7 Overige	180	75	-	255	255	-	-
Totaal	17.005	75	-6.301	10.779	5.587	4.500	

Overboeking naar kortlopende schulden
van aflossingsverplichtingen 2019

-5.000

TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN

5.779

Kredietinstellingen

Op 23 december 2009 is een lening afgesloten bij het ministerie van Financiën voor een bedrag van € 50 miljoen. De looptijd eindigt op 23 december 2019. Hiervan was op balansdatum € 40 miljoen afgelost. De rente bedraagt 0,1% (2016: 0,1%). Aflossing vindt plaats in jaarlijkse termijnen van € 5 miljoen. De universiteit heeft ter zake van deze lening hypothecaire zekerheid op een deel van haar gebouwen verstrekt aan het ministerie van Financiën. De reële waarde benadert de boekwaarde van de lening.

Nippon Foundation

In november 1994 is de overeenkomst getekend tussen de Nippon Foundation en de universiteit. Bij het sluiten van de overeenkomst heeft de Nippon Foundation € 798.653 ter beschikking gesteld. Het vermogen wordt door de universiteit jaarlijks aangepast voor de inflatie. In 2018 is de overeenkomst beëindigd en is het gehele bedrag terugbetaald.

Erfpacht

De universiteit is eigenaar van het terrein van Utrecht Science Park in Utrecht en ontwikkelt diverse percelen ten behoeve van de uitgifte ervan in erfpacht. De door derden verschuldigde erfpachttermijnen welk in een keer vooraf worden geïnd worden voor het deel dat betrekking heeft op nog niet verstreken termijnen verantwoord onder langlopende schulden. Jaarlijks valt een aan de looptijd evenredig deel van deze schuld vrij ten gunste van het resultaat.

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:
(x € 1.000)

		31-12-2018	31-12-2017
2.4.7	Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten	139.866	147.102
2.4.8	Crediteuren	21.968	23.172
2.4.3	Aflossingsverplichtingen 2019, resp. 2018	5.000	6.115
	Loonheffing	16.718	15.917
	Omzetbelasting	214	288
	Vennootschapsbelasting	-4	44
	Premies volksverzekeringen	3.977	4.101
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	20.905	20.350
2.4.10	Schulden terzake pensioenen	5.444	4.999
2.4.12	Overige kortlopende schulden	57.103	43.871
2.4.13	Vooruitontvangen collegegelden	30.780	29.666
2.4.14	Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	288	643
2.4.14	Vooruitontvangen subsidies OCW (overige)	1.778	4.170
2.4.16	Vooruitontvangen bedragen	5.768	9.744
2.4.17	Vakantiegeld en -dagen	31.323	32.759
	Overlopende passiva	69.937	76.982
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN		320.223	322.591

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

In de post vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 7,2 mio (2017: € 7,2 mio) begrepen.

De toename van de overige schulden wordt veroorzaakt door een hoger saldo van penvoerdersgelden projecten van € 38,6 miljoen (2017: € 22,0 miljoen).

OVERZICHT GEOORMERKTE DOELSUBSIDIES OCW (MODEL G)

Hieronder zijn opgenomen specifieke doelsubsidies van OCW waarvan het verloop over 2018 als volgt nader kan worden gespecificeerd.

G1		Subsidies zonder verrekeningsclausule					
Projectomschrijving Beschikking (x € 1.000)	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond		
Naar Buiten! Open en online onderwijs op locatie	2016	909799 d.d. 4 april 2016	92	92	ja		
Open en Online “X Games	2017	1178935 d.d. 24 april 2017	100	100	nee		
Open en Online “Public International Law: clips & bites”	2017	1179555 d.d. 24 april 2017	23	23	nee		
Beta-techniek netwerken 2017-2020	2017	TNVOHO-17007 d.d. 30 september 2017	43	43	ja		
Beta-techniek netwerken 2018-2019	2018	TNVOHO-17007 d.d. 28 juni 2018	27	27	nee		
Dieper leren door online peer feedback	2018	1349858 d.d. 23 april 2018	52	52	nee		
G2		Subsidies met verrekeningsclausule					
G2-A		Aflopend per ultimo verslagjaar					
Projectomschrijving Beschikking (x € 1.000)	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Saldo 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Besteding in 2018	Te verrekenen 31-12-2018
Professionele leer- gemeenschappen PLG-2013 012	2013	MUO/2013/54371U 2 december 2013	200	47	-	-26	21
Professionele leer- gemeenschappen PLG-2013 018	2013	MUO/2013/54367U 2 december 2013	200	36	-	-	36
DUDOC 804AO-42742	2013	OND/ODB-2013/15782 U van 12 april 2013	1.151	-156	-	-46	-202
G2-B		Doorlopend tot in een volgend verslagjaar					
Projectomschrijving Beschikking (x € 1.000)	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Saldo 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Besteding in 2018	Saldo 31-12-2018
Begeleiding startende leraren BSL-2013 08	2013	MUO/2013/54305U van 2 december 2013	1.000	716	-	-283	433
TOTAAL			643	-	-355	288	

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De universiteit maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de universiteit een beleid en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de universiteit te beperken.

Kredietrisico

De universiteit loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen, liquide middelen. Het kredietrisico dat de universiteit loopt concentreert zich voornamelijk bestaande op debiteuren en nog te factureren bedragen. Met de meeste tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

De blootstelling aan kredietrisico van de universiteit wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Met het merendeel van de afnemers wordt al meerdere jaar zaken gedaan en er is slechts in incidentele gevallen sprake geweest van verliezen.

Renterisico en kasstroomrisico

De onderneming loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende rentespraken loopt de onderneming risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico. De UU maakt geen gebruik van rente derivaten.

Valutarisico

Als gevolg van de internationale activiteiten loopt de universiteit uit hoofde van in de balans opgenomen vorderingen en schulden een beperkt valutarisico.

Prijsrisico

Als gevolg van beleggingen in beursgenoteerde obligaties loopt de onderneming prijsrisico. Fluctuaties in de koers hebben een beperkte impact op het resultaat en op het eigen vermogen van de universiteit.

Liquiditeitsrisico

De universiteit bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen en -rapportages. Het management ziet erop toe dat voor de universiteit steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Meerjarige financiële verplichtingen

Investeringsverplichtingen

De lopende niet uit de balans blijkende verplichtingen voor gebouwen in aanbouw bedragen per balansdatum in totaal € 21,1 miljoen (gemiddelde resterende looptijd 1-2 jaar).

Huur, lease en overige verplichtingen

De Universiteit Utrecht heeft huurcontracten afgesloten voor gebouwen met een gemiddelde resterende looptijd van 6 jaar en een huursom van in totaal € 7,1 miljoen tot en met 2024. Hiervan heeft € 1,8 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar. Daarnaast zijn (operational) leasecontracten voor vervoermiddelen afgesloten met een gemiddelde resterende looptijd van 2 jaar en een huursom van € 90.000 op jaarbasis.

Afstudeersteun en studentbestuurders

De lopende verplichtingen voor afstudeersteun en studentenbeurzen bedragen per 31 december 2018 € 1,1 miljoen.

Voorwaardelijke verplichtingen (garanties)

(x € 1000)

	Maximaal bedrag	Openstaand bedrag	Resterende looptijd
BO-EX '91/ Stichting Sociale Huisvesting	*)	-	jaar

*) Op 29 oktober 1996 is tussen de universiteit en de beide genoemde stichtingen een vestigingsovereenkomst gesloten waarbij de stichtingen zich hebben verbonden een complex met wooneenheden te realiseren in De Uithof en deze wooneenheden in eerste instantie te verhuren aan studenten van de Universiteit Utrecht en de hogescholen gevestigd in de gemeente Utrecht. Als onderdeel van de overeenkomst is overeengekomen dat de kosten van leegstand die meer bedragen dan één procent van de totale huursom gedurende vijftig jaar, te rekenen vanaf de ingangsdatum van de eerste huurovereenkomst, jaarlijks voor twee derde worden gedragen door BO-EX/SSH en voor een derde door de universiteit.

OVERIGE

Kredietfaciliteit Ministerie van Financiën

De Universiteit Utrecht heeft met het Ministerie van Financiën in het kader van het schatkistbankieren een rekening-courant overeenkomst afgesloten. De universiteit heeft op grond van deze overeenkomst een kredietfaciliteit van € 50 miljoen.

NIOZ

Begin 2015 is met stichting NIOZ, Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee een samenwerkingsovereenkomst gesloten op het gebied van gezamenlijk onderzoek. De looptijd van de overeenkomst eindigt per 1 januari 2025. De Universiteit Utrecht zal jaarlijks, onder voorwaarden, een bijdrage doen aan het NIOZ ter grootte van € 2,4 miljoen.

Alliantiefonds

In november 2017 is de Universiteit Utrecht een samenwerkingsovereenkomst (strategische alliantie) aangegaan met de Technische Universiteit Eindhoven en het Universitair Medisch Centrum Utrecht voor een periode tot en met 31 januari 2021. De Alliantie richt zich op multidisciplinair onderzoek en onderwijs op het gebied van Biomedisch onderzoek & Gezondheid, Energieonderzoek en Klimaatonderzoek. De partijen stellen gezamenlijk een bedrag van € 10 miljoen ter beschikking ten behoeve van het Alliantiefonds. De UU heeft voor de komende jaren (2018-2021) jaarlijks hiervoor € 825.000 uit de beleidsruimte beschikbaar gesteld.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018

3 BATEN

Algemeen

In de hieronder opgenomen specificaties van posten van de staat van baten en lasten zijn de bedragen van de begroting 2018 opgenomen voor zover beschikbaar. De begroting 2018 is niet in hetzelfde formaat opgesteld als de jaarrekening 2018 waardoor slechts de totaalbedragen per post van de staat van baten en lasten zijn weergegeven. De begroting 2018 is gewijzigd met de in 2017 aangepaste verdeelsleutel voor de exploitatie van de faculteit geneeskunde waarbij de huisvestingskosten zijn gefixeerd op het budget voor de woonlasten.

In de staat van baten en lasten 2018 zijn de financiële gegevens van de faculteit Geneeskunde, op basis van het door het UMC Utrecht opgestelde exploitatieoverzicht, onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening van de universiteit.

3.1 RIKSBIJDRAGEN

(x € 1.000)		2018	Begroting 2018	2017
3.1.1	Rijksbijdrage OCW	592.292	568.637	572.444
	Geoormerkte subsidies OCW	300	-	165
	SEO stimulering Europees onderzoek	<u>2.643</u>	2.018	<u>3.291</u>
3.1.2	Overige subsidies OCW	2.943	2.018	3.456
	Rijksbijdrage academische ziekenhuizen (werkplaatsfunctie)	-86.641		-87.096
	Overige	<u>-5.967</u>		<u>-5.193</u>
3.1.3	Inkomensoverdrachten	-92.608	-90.403	-92.289
	Mutatie vooruitontvangen geoormerkte doelsubsidies	-3.042		-3.165
	Mutatie vooruitontvangen rijksbijdrage inzake toponderzoekscholen/zwaartekracht	-3.855	-11.414	-2.740
	TOTAAL	<u>495.730</u>	<u>468.838</u>	<u>477.706</u>

Op grond van RJ 660 artikel 602 dient de overdracht van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie in mindering te worden gebracht op de baten uit rijksbijdragen. De verantwoording van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie vindt plaats via de jaarrekening (plandocument) van het aangesloten academische ziekenhuis (UMCU).

3.3 COLLEGE-, CURSUS- EN EXAMENGELDEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2018
3.3.4 Collegegelden sector WO			
- Wettelijk collegegeld	55.675		55.824
- Instellingscollegegeld	10.258		8.765
TOTAAL	65.933	63.548	64.589

De collegegelden zijn in 2018 hoger als gevolg van hogere inkomsten uit hoofde van instellingscollegegelden en stijging van het collegegeldtarief.

3.4 BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
3.4.1 Contractonderwijs	9.558		10.003
Internationale organisaties	53.916	49.143	
Nationale overheden	17.986	13.185	
NWO	64.899	65.706	
KNAW	855	1.006	
Overige niet naar winst strevende organisaties	53.146	46.614	
Bedrijven	23.232	30.464	
3.4.2 Contractonderzoek	214.034		206.117
3.4.3 Patiëntenzorg diergeneeskunde	15.355	15.098	
3.4.4 Licenties/royalty's	3.066	2.148	
3.4.5 Overige	-	-	
Totaal overige	18.421		17.246
TOTAAL	242.013	235.368	233.366

In de opbrengst Patiëntenzorg diergeneeskunde is ook de omzet van de deelneming ULP B.V. opgenomen. Onder Licenties/royalty's is opgenomen de bruto marge van de omzet van de geconsolideerde deelnemingen van UU holding B.V. De kostprijs van de omzet bedroeg over 2018 € 467.000 (2017: € 715.000).

3.5 OVERIGE BATEN

(x € 1.000)		2018	Begroting 2018	2017
3.5.1	Verhuur	11.034		11.352
3.5.2	Detachering personeel	2.920		2.889
	Levering diensten en goederen	13.508		13.573
	Literatuurvoorziening	1.469		1.406
	Congressen	1.522		1.306
	Opbrengst GDL	1.894		2.378
	Levering energie	2.880		2.633
	Catering	373		605
	Sportfaciliteiten	1.939		2.146
	Campus-fees UCU	3.973		4.545
	GDL/UMCU huisvesting	2.254		2.141
	UU Summerschool	2.305		2.519
	Dienstverlening facilitair	1.537		1.963
	Parkeergelden	883		583
	Museum	374		289
	Verkoop o/g	911		561
	Bijdragen U-fonds	2.124		1.323
3.5.10	Totaal overige	37.946		37.971
	TOTAAL	51.900	54.035	52.212

4 LASTEN

4.1 PERSONELE LASTEN

	(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
	Brutolonen en salarissen	430.988		419.050
	Sociale lasten	48.069		45.272
	Pensioenpremies	57.617		53.421
4.1.1	Lonen en salarissen	536.674		517.743
	Dotatie personele voorzieningen	9.627		10.347
	Personeel niet in loondienst	15.512		15.004
	Overig	7.181		8.116
4.1.2	Overige personeelslasten	32.320		33.467
4.1.3	Uitkeringen	-2.312		-2.076
	TOTAAL	566.682	543.672	549.135

Voor een analyse van de personeelskosten wordt hierbij verwezen naar het jaarverslag hoofdstuk 6.

Pensioenregeling

De Universiteit Utrecht is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegd-pensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). De universiteit heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de universiteit geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

De medewerkers van de universiteit vallen onder de CAO voor Nederlandse Universiteiten. De pensioenen van de universiteit zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktw waarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl). Ultimo 2018 staat de dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP op 97,0%.

Aantal fte's (stand 31 december)	2018	2017
Universiteit Utrecht		
WP	3.125	3.140
OBP	2.792	2.785
	5.917	5.925
Faculteit Geneeskunde		
WP	1.103	1.094
OBP	492	477
	1.595	1.571

Er zijn 3 werknemers werkzaam buiten Nederland.

4.1 PERSONELE LASTEN (vervolg)

WNT VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Het bezoldigingsmaximum in 2018 is € 189.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband en rekening houdend met de geldende overgangsregeling. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Met ingang van 2012 is de bezoldiging van de leden van het college en Raad van Toezicht bepaald volgens de WNT normering. De bezoldiging is bepaald in overeenstemming met de beleidsregels "Regeling bezoldigingscomponenten WNT" van februari 2014.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1

Functie	prof. dr. A. Pijpers	prof. dr. A.T. Ottow	prof. dr. G.J. van der Zwaan	prof. dr. H.R.B.M. Kummeling
	Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur	Rector Magnificus	Rector Magnificus
Duur dienstverband in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/3	1/6 – 31/12
Dienstbetrekking	J	J	J	J
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Individueel WNT-maximum 2018	189.000	189.000	46.603	110.811
Bezoldiging				
Beloning	209.214	168.047	52.731	99.511
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	20.760	19.581	4.974	10.800
Totaal bezoldiging 2018	229.974	187.628	57.705	110.311
Gegevens 2017				
Duur dienstverband in 2017	1/1 – 31/12	-	1/1 – 31/12	-
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0	-	1,0	-
Bezoldiging 2017				
Beloning	210.713	-	185.762	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	19.259	-	18.749	-
Totaal bezoldiging 2017	229.972	-	204.511	-
Individueel WNT-maximum 2017	181.000	-	181.000	-

De bezoldiging van voorzitter van het college van het bestuur is overeengekomen vóór 1 januari 2016 en wordt gerespecteerd door het overgangsrecht van de WNT. De overschrijding van de bezoldiging van de heer van der Zwaan in 2018 is het gevolg van de afrekening vakantie – en eindejaartoelage bij de eindiging van zijn rectoraat.

bedragen x € 1

Duur dienstverband in 2018

Individueel WNT-maximum 2018

Beloning

Belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging 2018

prof. dr. E. Meijer	drs. K.T.V. Bergstein
voorzitter	lid
Raad van Toezicht	Raad van toezicht
1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
28.350	18.900
15.000	10.000
-	-
-	-
15.000	10.000

Duur dienstverband in 2017

Beloning

Belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging 2017

1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
15.000	10.000
-	-
-	-
15.000	10.000

Individueel WNT-maximum 2017

26.850	17.900
---------------	---------------

bedragen x € 1

Duur dienstverband in 2018

Individueel WNT-maximum

Beloning

Belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging 2018

dr. J. M. van der Eijk	mr. A.J. Kellermann	prof. dr. F.A. van der Duijn Schouten
lid Raad van toezicht	lid Raad van toezicht	lid Raad van toezicht
1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/8 – 31/12
18.900	18.900	7.922
10.000	7.500	4.167
-	-	-
-	-	-
10.000	7.500	4.167

Duur dienstverband in 2017

Beloning

Belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging 2017

1/10 – 31/12	1/1 – 31/12	-
10.000	-	-
-	-	-
-	-	-
10.000	-	-

Individueel WNT-maximum 2017

17.900	17.900	-
---------------	---------------	----------

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

bedragen x € 1

	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Hoogleraar 3
Duur dienstverband in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,25	1,0	0,2
Bezoldiging			
Beloning	42.278	173.196	33.215
Belastbare onkostenvergoedingen	–	–	1.500
Beloningen betaalbaar op termijn	5.060	19.522	3.864
Totaal bezoldiging 2018	47.338	192.718	38.579
Individueel WNT-maximum bezoldiging	47.250	189.000	37.800
Motivering van overschrijding:	Beloning gebaseerd op arbeidsmarkt	Beloning gebaseerd op arbeidsmarkt	Beloning gebaseerd op arbeidsmarkt
Gegevens 2017			
Functie(s) in 2017	hoogleraar	hoogleraar	hoogleraar
Duur dienstverband in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,25	1,0	0,2
Bezoldiging			
Beloning	41.733	170.695	32.722
Belastbare onkostenvergoedingen	–	–	1.500
Beloningen betaalbaar op termijn	4.773	18.405	3.639
Totaal bezoldiging 2017	46.506	189.100	37.861
Individueel WNT-maximum bezoldiging 2017	45.250	181.000	36.200

4.2 AFSCHRIJVINGEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.2.1 Immateriële vaste activa	4.812		5.113
4.2.2 Materiële vaste activa *)	60.717		60.887
TOTAAL	65.529	69.813	66.000

*) inclusief afschrijving apparatuur van UMCU € 3.170 (2017: € 3.037); zijn conform de verslaggevingsrichtlijnen niet in activa van de Universiteit Utrecht begrepen.

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.3.1 Huur	10.849		9.081
4.3.2 Verzekeringen	1.042		920
4.3.3 Onderhoud	10.432		8.051
4.3.4 Energie en water	11.673		12.941
4.3.5 Schoonmaakkosten	9.777		9.441
4.3.6 Heffingen	4.170		3.880
4.3.7 Dotatie voorzieningen	19.592		1.309
4.3.8 Overige	15.093		16.606
TOTAAL	82.628	63.521	62.228

In 2018 is € 16,1 miljoen gedoteerd aan de voorziening voor sloop, milieuverplichtingen en milieuri-sico's voor de verplichting van de voorgenomen sloop van panden zoals opgenomen in het ambitie-document Utrecht Science Park. Daarnaast is de voorziening voor asbest gerelateerde kosten in 2018 aanvullend verhoogd met € 1,7 miljoen als gevolg van indexatie van de geraamde kosten.

4.4 OVERIGE LASTEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	19.438		22.396
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	25.999		22.304
4.4.5 Overige	104.791		105.872
TOTAAL	150.228	171.573	150.572

De overige lasten (post 4.4.4) kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2018	2017
Subsidies en bijdragen	11.374	10.964
Directe exploitatielasten O&O	32.819	37.577
Bibliotheekvoorzieningen	10.668	10.001
Ondersteuning studenten	8.178	7.680
Overige algemene kosten	41.752	39.650
TOTAAL	104.791	105.872

HONORARIA VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De volgende honoraria van de accountant zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. (betreft de kosten ten laste van het jaar gebracht waarin de diensten zijn verricht).

	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	
	2018	2017
(x € 1.000)		
Controle van de jaarrekening	390	354
Andere controleopdrachten	126	273
Andere niet controlediensten	-	30
	516	657

6 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2018	Begroting 2018	2017
(x € 1.000)			
6.1 Rentebaten	243		413
6.1.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-2.484		-256
6.2 Rentelasten	-10		-29
TOTAAL	-2.251	68	128

De waardeverandering financiële vaste activa hebben betrekking op de afwaardering van participaties van de Universiteit Utrecht Holding B.V..

7 BELASTINGEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
Vennootschapsbelasting	35	-	-19
TOTAAL	35	-	-19

De Universiteit Utrecht heeft op grond van artikel 6b lid 1 onderdeel b voor de vennootschapsbelasting een subjectvrijstelling voor de vennootschapsbelasting. De omvang en bekostiging van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten van de universiteit zijn hiervoor bepalend. De verbonden partijen van de Universiteit Utrecht zijn zelfstandig belastingplichtig voorzover zij zich als een onderneming kwalificeren.

Hieronder is opgenomen de vennootschapsbelasting berekend over het exploitatiesaldo van de verbonden partijen (voor zover belastingplichtig) rekening houdend met de fiscale faciliteiten. Het effectieve belastingpercentage is 20%.

8 RESULTAAT DEELNEMINGEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
Resultaat deelnemingen	1.528	-	1.309
TOTAAL	1.528	-	1.309

Betreft de resultaten van (minderheids-) deelnemingen. Verwezen wordt naar de toelichting op post 1.3.2 van de balans.

TRANSACTIES VERBONDEN PARTIJEN

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de universiteit, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De universiteit heeft een tweetal leningen verstrekt aan Stichting Incubator. Een lening van € 16 miljoen met een rente gebaseerd op de 6 maands Euribor per jaar (wordt elk jaar op 1 januari vastgesteld). De rente is per halfjaar achteraf verschuldigd per de eerste dag na afloop van de periode waarover deze verschuldigd is. De looptijd van de lening bedraagt 10 jaar vanaf 21 november 2013. Jaarlijks dient er € 1 miljoen te worden afgelost. In 2015 is een nieuwe lening afgesloten voor een bedrag van € 6 miljoen. De rente is vastgesteld op 1% per jaar voor een periode van 2 jaar. Daarna vindt herziening van het rentepercentage plaats. De aflossing vindt plaats in 10 jaarlijkse termijnen van € 600.000 vanaf 1 juni 2017.

In de normale bedrijfsactiviteiten koopt en verkoopt de universiteit goederen en diensten van en aan verschillende verbonden partijen waarin de universiteit een belang bezit. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

Enkelvoudige jaarrekening per 31 december 2018

Enkelvoudige balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

(x € 1.000)

1	ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste activa		
1.1.1	Immateriële vaste activa	11.794	12.778
1.1.2	Materiële vaste activa	558.561	575.104
1.1.3	Financiële vaste activa	36.221	37.702
	Totaal vaste activa	606.576	625.584
	Vlottende activa		
1.2.1	Vorraden	713	1.042
1.2.2	Vorderingen	60.912	61.084
1.2.4	Liquide middelen	204.561	185.657
	Totaal vlottende activa	266.186	247.783
		872.762	873.367
2	PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
2.1	Eigen vermogen	460.721	472.732
2.2	Voorzieningen	90.261	71.639
2.3	Langlopende schulden	5.704	10.890
2.4	Kortlopende schulden	316.076	318.106
		872.762	873.367

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018

(x € 1.000)

3	BATEN	Begroting		
		2018	2018	2017
3.1	Rijksbijdragen	496.765	468.838	477.454
3.3	College-, cursus- en examengelden	65.933	63.548	64.589
3.4	Baten werk in opdracht van derden	138.526	147.868	135.693
3.5	Overige baten	48.232	54.034	48.805
	Totaal baten	749.456	734.288	726.541
4	LASTEN			
4.1	Personele lasten	447.280	455.662	433.175
4.2	Afschrijvingen	60.065	66.879	60.757
4.3	Huisvestingslasten	73.061	53.283	52.592
4.4	Overige lasten	181.220	185.255	181.406
	Totaal lasten	761.626	761.079	727.930
	Saldo baten en lasten	-12.170	-26.791	-1.389
6	FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	99	68	235
	Resultaat	-12.071	-26.723	-1.154
7	Belastingen	-	-	-
8	Resultaat deelnemingen	60	-	1.297
	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-12.011	-26.723	143
10	Buitengewone lasten	-	-	-
	NETTORESULTAAT	-12.011	-26.723	143

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018

ALGEMEEN

De enkelvoudige balans en staat van baten en lasten hebben betrekking op de Universiteit Utrecht exclusief de jaarrekeningen van (geconsolideerde) verbonden partijen waarin de universiteit een meerderheidsdeelneming of beslissende zeggenschap heeft. In deze cijfers zijn de cijfers van de Faculteit Geneeskunde niet begrepen.

Voor de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten van de Universiteit Utrecht zijn de grondslagen voor waardering van activa en passiva en van resultaatbepaling dezelfde als die van de geconsolideerde jaarrekening van de Universiteit Utrecht.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018

1.1.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) implementatiekosten onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

(x € 1.000)

	1.1.2
Stand per 1 januari 2018	
Aanschafprijs	32.800
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-20.022
Boekwaarde per 1 januari 2018	12.778
Mutaties in de boekwaarde:	
Investerings	3.604
Desinvesteringen	
- Aanschafwaarde	24
- Cumulatieve afschrijvingen	-24
	-
Afschrijvingen	-4.588
Saldo	-984
Stand per 31 december 2018	
Aanschafprijs	36.380
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-24.586
Boekwaarde per 31 december 2018	11.794

1.1.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa (gebouwen, terreinen en apparatuur) worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van jaarlijkse afschrijvingen.

Het verloop van de post materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
	1.2.1	1.2.1	1.2.2	1.2.4	
Stand per 1 januari 2018					
Aanschafprijs	1.273.720	20.917	93.776	85.034	1.473.447
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-829.479	-	-68.864	-	-898.343
Boekwaarde per 1 januari 2018	444.241	20.917	24.912	85.034	575.104
Mutaties in de boekwaarde:					
Investerings	-517 *)	-	12.433	32.258	44.174
Desinvesterings	-4.303	-	-937	-	-5.240
Afschrijvingen	-46.006	-	-9.471	-	-55.477
Overige mutaties	92.420	-	-	-92.420	-
Saldo	41.594	-	2.025	-60.162	-16.543
Stand per 31 december 2018					
Aanschafprijs	1.361.320	20.917	105.272	24.872	1.512.381
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-875.485	-	-78.335	-	-953.820
Boekwaarde Per 31 december 2018	485.835	20.917	26.937	24.872	558.561

*) Inclusief aanpassing in verband met BTW suppletieaangifte € 658.000

1.1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in deelnemingen en verstrekte leningen aan verbonden partijen.

(x € 1.000)

	Boekwaarde 1 januari 2018	Investerings- en verstrekte leningen	Des- investeringen en afgeloste leningen	Resultaat deel- nemingen	Overige	Boekwaarde 31 december 2018
1.1.3.1 Deelnemingen						
UU Holding B.V., Utrecht	21.068	-	-	60	-	21.128
Subtotaal deelnemingen	21.068	-	-	60	-	21.128

	Boekwaarde 1 januari 2018	Investerings- en verstrekte leningen	Des- investeringen en afgeloste leningen	Resultaat	Overige	Boekwaarde 31 december 2018
1.1.3.4 Overige leningen u/g						
Overige leningen	15.800	-	-1.600	-	-	14.200
Subtotaal leningen	15.800	-	-1.600	-	-	14.200

	Boekwaarde 1 januari 2018	Investerings- en verstrekte leningen	Des- investeringen en afgeloste leningen	Resultaat	Overige	Boekwaarde 31 december 2018
1.1.3.7 Effecten						
Obligaties	834	355	-272	-24	-	893
Subtotaal effecten	834	355	-272	-24	-	893

	Boekwaarde 1 januari 2018	Investerings- en verstrekte leningen	Des- investeringen en afgeloste leningen	Resultaat	Overige	Boekwaarde 31 december 2018
1.1.3 TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	37.702	355	-1.872	36	-	36.221

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Hieronder zijn opgenomen de rechtspersonen welke met de Universiteit Utrecht zijn verbonden.
De volgende rechtspersonen zijn geconsolideerd in de jaarrekening 2018 van de universiteit:

Meerderheidsdeelneming	Statutaire zetel	Code (*)	Eigen vermogen 31-12-2018 (x € 1.000)	Resultaat 2018 (x € 1.000)	Omzet 2018 (x € 1.000)	Verklaring Art. 2:403 BW ja/nee	Conso- lidatie ja/nee	Deel- name %
Universiteit Utrecht Holding BV	Utrecht	4	21.734	114	12.111	nee	ja	100
<i>De holding heeft belangen in de volgende werkmaatschappijen:</i>						-	-	
Topselect BV	Utrecht	4	2.698	478	5.852	nee	ja	100
U-Cytech BV	Utrecht	4	617	128	894	nee	ja	51
Universitair Landbouwhuisdieren Praktijk BV	Utrecht	4	686	50	3.689	nee	ja	100
Elevate BV	Utrecht	4	-502	3	1.195	nee	ja	50
UtrechtInc BV	Utrecht	4	5	-	-	nee	ja	56
UtrechtInc CV	Utrecht	4	467	-19	755	-	ja	55
Connected Animals Database B.V.	Utrecht	4	187	-	-	nee	ja	50,1

(*) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken;
4 = overig.

	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur/ Statutair directeur
Universiteit Utrecht Holding BV	Houdstermaatschappij en octrooi-beheer en -exploitatie.	O. Schoots
<i>Werkmaatschappijen van de Universiteit Utrecht Holding B.V. :</i>		
Topselect BV	Advisering op gebied van HRM en dienstverlening op gebied van werving, selectie en detachering van personeel	M.J.C. Ham
U-Cytech BV	Aanbieding van producten en diensten op het gebied van cytokinebepalingen en ontwikkeling van assays voor de diagnostiek	P.H. van der Meide
Universitair Landbouwhuisdieren Praktijk BV	Dierenartsenpraktijk	A.H. Nodelijk
Elevate BV	Aanbieden van online opleidingen aan beroepsoefenaren in de Gezondheidszorg	S.C.A.A. Zagers

Overzicht verbonden partijen (vervolg)

	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur/ Statutair directeur
UtrechtInc BV	Holdingactiviteiten (UtrechtInc BV is de beherend vennoot van UtrechtInc CV en uit dien hoofde aansprakelijk voor de rechtshandelingen van de commanditaire vennootschap)	J.P.H. Kop
UtrechtInc CV	Het begeleiden, faciliteren en incuberen van startende ondernemers.	UtrechtInc B.V. (vennoot)
Connected Animals Database B.V.	Ontwikkeling van internet oplossingen met biometrische gegevens van dieren.	V.M.C. Rijsman-van Osch en P. de Smit

Beslissende zeggenschap	Statutaire zetel	Code (*)	Eigen vermogen 31-12-2018 (x € 1.000)	Resultaat 2018 (x € 1.000)	Omzet 2018 (x € 1.000)	Consolidatie
Stichting Incubator	Utrecht	3	-290	579	4.482	integraal
Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	Utrecht	4	-	-	-	integraal
Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	Utrecht	4	1.143	40	-	integraal
Stichting USS Mesa Cosa	Utrecht	4	273	-37	3.713	integraal
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	Utrecht	4	5.891	941	2.163	integraal
Stichting Parnassos	Utrecht	4	-	-6	-	integraal
Stichting UCAB	Utrecht	4	453	261	468	integraal

Stichting Parnassos is per 1 juni 2018 opgeheven.

(*) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken; 4 = overig.

	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur
Stichting Incubator	Exploitatie onroerend goed	O. Schoots
Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	Steunfonds	W. Kardux/J.F.G. Vliegenhart/A. Smit/ Y.C.M.T. van Rooij
Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	Bevordering van het wetenschappelijk diergeneeskundig onderzoek	W.D.J. Kremer/D.J.J. Heederik/M.M. Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan
Stichting USS Mesa Cosa	Organisatie van sportevenementen	L.A. van de Zande /M.L.J. van Liere/ M.I. van Dijk/D. van Loo/M.A. Oosterwegel
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	Bijdragen aan de bloei van de Universiteit Utrecht	L.J. Hijmans van den Bergh, T.L. Nagel, H.S. Miedema-Sickinghe, B.M. Oomen, A. Pijpers, J. van Lanschot (uitgetreden op 11 april 2018)
Stichting Utrecht Centre of Excellence for affordable Biotherapeutics for Public Health (UCAB)	Biotechnologisch speur- en ontwikkelingswerk farmaceutische producten	A.W. Broekmans/J.F. van den Bosch/L.H. Schreuders/A.K. Mantel-Teeuwisse

VLOTTENDE ACTIVA

1.2.1 VOORRADEN

(x € 1.000)

	31-12-2018	31-12-2017
Verkrijgingprijs gebruiksgoederen	875	1.066
Voorziening voor incourantheid	-162	-24
1.2.1.2 Gebruiksgoederen	713	1.042

1.2.2 VORDERINGEN

(x € 1.000)

	31-12-2018	31-12-2017
1.2.2.1 Debiteuren	19.907	23.609
1.2.2.2 Ministerie OCW	999	1.495
1.2.2.4 Vorderingen op verbonden partijen	362	313
1.2.2.7 Studenten	871	584
1.2.2.9 Te factureren inzake werk in opdracht van derden	19.162	14.765
1.2.2.11 Omzetbelasting	2.167	2.114
1.2.2.10 Overige	10.112	11.838
Overige vorderingen	31.441	28.717
1.2.2.15 Overlopende activa	7.921	7.115
1.2.2.16 Voorzieningen voor oninbaarheid	-589	-749
TOTAAL VORDERINGEN	60.912	61.084

De looptijd van deze vorderingen is korter dan één jaar. In de post te factureren inzake werk in opdracht van derden is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 1.6 mio (2017: € 1,7 mio) begrepen.

1.2.4 LIQUIDE MIDDELEN

(x € 1.000)

	31-12-2018	31-12-2017
1.2.4.1 Kasmiddelen	92	102
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	203.226	183.013
1.2.4.2 Depositorekeningen	1.243	2.542
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	204.561	185.657

Onder depositorekeningen is opgenomen een spaarrekening zonder vaste looptijd (met een rente van 0,05%). De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

2.1 EIGEN VERMOGEN

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt hierbij verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans.

Aansluiting eigen vermogen met de geconsolideerde jaarrekening

(x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Geconsolideerd eigen vermogen	468.799	478.987
Af: Vermogen geconsolideerde stichtingen:		
- Stichting Incubator	-289	-869
- Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	-	-
- Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	1.143	1.103
- Stichting USS Mesa Cosa	273	310
- Stichting Universiteitsfonds	5.892	4.950
- Stichting Parnassos	-	6
- Stichting UCAB	453	192
	-7.472	-5.692
Af: Minderheidsbelang UU Holding BV	-606	-561
Enkelvoudig eigen vermogen	460.721	472.732

2.2 VOORZIENINGEN

	Stand per 1-1-2018	Dotatie	Onttrek- king	Vrijval	Ove- rige muta- ties	Rente- mutatie (bij contan- te waarde)	Stand per 31-12-2018	Kort- lopend deel < 1 jaar	Lang- lopend deel > 1 jaar
(x € 1.000)									
2.2.1 Personeels- voorzieningen	35.064	12.024	-8.539	-2.218	-	-179	36.152	17.777	18.375
2.2.3 Voorziening voor sloop, milieu- verplichtingen en milieurisico's	36.075	19.470	-2.058	-	-	122	53.609	5.000	48.609
2.2.4 Overige voorzieningen	500	-	-	-	-	-	500	250	250
	71.639	31.494	-10.597	-2.218	-	-57	90.261	23.027	67.234

In 2018 is € 16,1 miljoen gedoteerd aan de voorziening voor sloop, milieuverplichtingen en milieurisico's voor de verplichting van de voorgenomen sloop van panden zoals opgenomen in het ambitie-document Utrecht Science Park. Daarnaast is de voorziening voor asbest gerelateerde kosten in 2018 aanvullend verhoogd met € 1,7 miljoen als gevolg van indexatie van de geraamde kosten.

2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2018	Aan- gegane leningen	Aflos- singen	Stand per 31-12-2018	Looptijd >1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente voet
2.3.3 Kredietinstellingen	10.000	-	-5.000	5.000	-	-	0,1
2.3.7 Nippon Foundation	1.115	-	-1.115	-	-	-	4,0
2.3.7 Erfpacht	5.710	-	-186	5.524	5.337	4.500	-
2.3.7 Overige	180	-	-	180	180		-
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	17.005	-	-6.301	10.704	5.517	4.500	
Overboeking naar kortlopende schulden van aflossingsverplichtingen 2018				-5.000			
TOTAAL				5.704			

Nippon Foundation

De Universiteit Utrecht heeft een overeenkomst met de Nippon Foundation inzake het beheer van het fonds voor de Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF). Van de jaarlijkse belleggingsopbrengsten wordt 30% toegerekend aan het fonds. Bij beëindiging van de overeenkomst dient het fonds te worden teruggestort aan de verstrekker. In 2018 is de overeenkomst beëindigd en is het gehele bedrag terugbetaald.

Erfpacht

De universiteit is eigenaar van het terrein de Uithof in Utrecht en ontwikkelt diverse percelen ten behoeve van de uitgifte in erfpacht. De verschuldigde erfpachttermijnen welke in een keer worden geïnd worden verantwoord onder langlopende schulden. Jaarlijks valt een aan de looptijd evenredig deel van deze schuld vrij ten gunste van het resultaat.

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:
(x € 1.000)

		31-12-2018	31-12-2017
2.4.7	Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten	139.866	147.102
2.4.8	Crediteuren	21.391	22.015
2.4.3	Aflossingsverplichtingen 2018, resp. 2017	5.000	6.115
2.4.1	Schulden aan verbonden partijen	591	652
	Loonheffing	16.456	15.670
	Premies volksverzekeringen	3.968	4.100
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	20.424	19.770
2.4.10	Schulden terzake pensioenen	5.444	4.999
2.4.12	Overige kortlopende schulden	54.370	42.235
2.4.13	Vooruitontvangen collegegelden	30.780	29.666
2.4.14	Vooruitontvangen subsidies OCW	2.066	4.798
2.4.16	Vooruitontvangen termijnen	4.821	7.995
2.4.17	Vakantiegeld en -dagen	31.323	32.759
	Overlopende passiva	68.990	75.218
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN		316.076	318.106

In de post vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 7,2 mio (2016: 7,2 mio) begrepen.

De toename van de overige schulden wordt veroorzaakt door een hoger saldo van penvoerdersgelden projecten van € 38,6 miljoen (2017: € 22,0 miljoen).

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018

AANSLUITING NETTO RESULTAAT MET DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

(x € 1.000)

		2018	2017
Netto resultaat geconsolideerd		-10.179	1.356
Af: resultaat geconsolideerde stichtingen:			
- Stichting Incubator	579	627	
- Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	-	-	
- Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	40	36	
- Stichting USS Mesa Cosa	-37	6	
- Stichting Universiteitsfonds	941	578	
- Stichting Parnassos	-6	-	
- Stichting UCAB	261	-8	
		-1.778	-1.239
Aanpassing waardering minderheid UU Holding B.V.		-54	+26
Netto resultaat enkelvoudig		-12.011	143

3.4 BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

	(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
3.4.1	Contractonderwijs	9.558		10.003
	Internationale organisaties	34.926	31.959	
	Nationale overheden	12.148	8.832	
	NWO	45.331	46.834	
	KNAW	855	1.006	
	Overige niet naar winst strevende organisaties	13.374	9.490	
	Bedrijven	9.280	15.385	
3.4.2	Contractonderzoek	115.914		113.505
	Patiëntenzorg			
	Diergeneeskunde	13.046	12.018	
	Licenties/royalty's	8	167	
	Overige	-	-	
3.4.3	Totaal overige	13.054		12.185
	TOTAAL	138.526	147.868	135.693

3.5 OVERIGE BATEN

(x € 1.000)		2018	Begroting 2018	2017
3.5.1	Verhuur	9.305		10.171
3.5.2	Detachering personeel	3.484		3.280
	Levering diensten en goederen	16.479	15.778	
	Literatuurvoorziening	1.469	1.406	
	Congressen	1.522	1.306	
	Opbrengst GDL	1.894	2.378	
	Levering energie	2.880	3.018	
	Catering	373	605	
	Campus fees UCU	3.973	4.545	
	GDL/UMCU - huisvestingsbijdrage	2.254	2.141	
	UU Summerschool	2.305	2.519	
	Dienstverlening FSC	126	225	
	Parkeergelden	883	583	
	Verkoop o/g Museum	911	561	
		374	289	
3.5.10	Totaal overige	35.443		35.354
	TOTAAL	48.232	54.034	48.805

4.1 PERSONELE LASTEN

(x € 1.000)		2018	Begroting 2018	2017
	Brutolonen en salarissen	333.156	324.596	
	Sociale lasten	37.888	35.928	
	Pensioenpremies	47.111	43.357	
4.1.1	Lonen en salarissen	418.155		403.882
	Dotatie/vrijval personele voorzieningen	9.627	10.347	
	Personeel niet in loondienst	19.245	17.335	
	Overig	2.565	3.687	
4.1.2	Overige personeelslasten	31.437		31.369
4.1.3	Uitkeringen	-2.312		-2.076
	TOTAAL	447.280	455.662	433.175

4.1 PERSONELE LASTEN (vervolg)

Aantal fte's (stand 31 december)	2018	2017
Universiteit UtrechtWP	3.125	3.140
OBP	2.559	2.568
	5.684	5.708

Er zijn 3 werknemers werkzaam buiten Nederland.

4.2 AFSCHRIJVINGEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.2.1 Immateriële vaste activa	4.588		5.097
4.2.2 Materiële vaste activa	55.477		55.660
TOTAAL	60.065	66.879	60.757

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.3.1 Huur	6.466		4.659
4.3.2 Verzekeringen	1.042		920
4.3.3 Onderhoud	8.801		6.694
4.3.4 Energie en water	11.618		12.677
4.3.5 Schoonmaakkosten	9.062		8.945
4.3.6 Heffingen	3.905		3.683
4.3.7 Dotatie voorzieningen	19.592		1.309
4.3.8 Overige	12.575		13.706
TOTAAL	73.061	53.283	52.592

In 2018 is € 16,1 miljoen gedoteerd aan de voorziening voor sloop, milieuverplichtingen en milieurisico's voor de verplichting van de voorgenomen sloop van panden zoals opgenomen in het ambitie-document Utrecht Science Park. Daarnaast is de voorziening voor asbest gerelateerde kosten in 2018 aanvullend verhoogd met € 1,7 miljoen als gevolg van indexatie van de geraamde kosten.

4.4 OVERIGE LASTEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	11.944		14.065
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	17.777		14.468
4.4.3 Overdacht rijksbijdrage UMCU	66.809		66.011
4.4.5 Overige	84.690		86.862
TOTAAL	181.220	185.255	181.406

6 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)	2018	Begroting 2018	2017
6.1 Rentebaten	133		250
6.1.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-24		-
6.2 Rentelasten	-10		-15
TOTAAL	99	68	235

8 RESULTAAT DEELNEMINGEN

Betreft het resultaat over 2018 van de deelneming Universiteit Utrecht Holding B.V. (zie 1.3.2 Deelnemingen).

Utrecht, 15 mei 2019

College van Bestuur,

prof. dr. Anton Pijpers (voorzitter)
prof. dr. Henk Kummeling
prof. dr. Annetje Ottow

Raad van Toezicht,

prof. dr. Emmo Meijer (voorzitter)
drs. Karin Bergstein MBA
prof. dr. Frank van der Duijn Schouten
mr. Joanne Kellermann
dr. Jan van der Eijk

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Het netto resultaat over 2018 is op grond van een besluit van het College van Bestuur als volgt bestemd:

(x € 1.000)

Algemene reserve

Algemene reserve		-4.125
------------------	--	--------

Bestemmingsreserve (publiek)

- Faculteiten/diensten	-8.025	
- Onderzoeksfaciliteiten UU breed	-2.705	
- Beleids gelden	-238	
- Beleids gelden (NIOZ)	-2.400	
- Dynamische onderzoeksmiddelen	-1.000	
- Fonds werving toponderzoekers	-1.230	
- Versterking reputatie UU	-896	
- Additionele scholing UU medewerkers	-	
- ICT investeringen	-1.000	
- ISD & huisvesting Israëllaan	-	
- Ophoging studiepunttarief	-	
- Fonds onderzoeksinfrastructuur	5.000	
- Dekking CAO effect 2018	2.292	
- Dekking begroting 2019 besluiten	2.749	
		-7.453

Bestemmingsreserve (privaat)

- Reserves verbonden partijen		1.838
-------------------------------	--	-------

Bestemmingsfonds (publiek)

- Arbeidsvoorwaarden		-493
----------------------	--	------

Bestemmingsfonds (privaat)

- Qaboos		-
----------	--	---

TOTAAL

	<u><u>-10.233</u></u>
--	-----------------------

De resultaatbestemming is in de balans per 31 december 2018 verwerkt.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Universiteit Utrecht

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Universiteit Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Universiteit Utrecht op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Universiteit Utrecht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 8,5 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 19,3 miljoen, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 zijn tevens voor diverse posten/ onderwerpen een specifieke materialiteit en specifieke rapportagegrens opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 427.600 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

REIKWIJDTE VAN DE GROEPSCONTROLE

Universiteit Utrecht staat aan het hoofd van een groep van organisaties, die verder bestaat uit 15 groepsonderdelen. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Utrecht. De uitvoering van de activiteiten van de Faculteit Geneeskunde in het kader van Onderwijs en Onderzoek (O&O) is ondergebracht in het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Conform de richtlijn voor de jaarverslaggeving 660.506, zijn de baten uit Onderwijs en Onderzoek (O&O-gelden) en de daaraan toe te rekenen lasten van de facultaire taken, alsmede de baten en lasten van de O en O-satellietorganisatie van de medische centra, integraal in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Utrecht verwerkt.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen Universiteit Utrecht, zijnde de onderwijsinstelling, en de Faculteit Geneeskunde. Bij Universiteit Utrecht is door ons een controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd, omdat deze individueel een significante omvang heeft. Voor de controlewerkzaamheden gericht op de getrouwheid en rechtmatigheid ten aanzien van de baten en lasten van de Faculteit Geneeskunde hebben wij gebruik gemaakt van de controlewerkzaamheden van een andere accountant. De overige groepsonderdelen die worden geconsolideerd, zijn individueel op basis van omvang, aard en omstandigheden als niet-significant aangemerkt. Deze vertegenwoordigen individueel geen van allen meer dan 1% van de geconsolideerde baten of 1% van het geconsolideerde balanstotaal. Bij deze groepsonderdelen hebben wij cijferanalyses of specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

BATEN	99%
BALANSTOTAAL	99%

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Wijzigingen in de kernpunten

Het kernpunt waardering voorziening sloop-, milieuverplichtingen en milieurisico's ziet dit jaar ook toe op sloopkosten vanwege de dotatie die hiervoor heeft plaatsgevonden. De kernpunten voor 2018 zijn verder ongewijzigd ten opzichte van 2017 gezien het belang van managementschattingen en de lange termijn activiteiten.

KERNPUNT

Waardering voorziening sloop-, milieuverplichtingen en milieurisico's

De toelichtingen op waardering van de voorziening sloop-, milieuverplichtingen en milieurisico's zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referentie 2.2.3.

In de jaarrekening is een voorziening ultimo 2018 ter grootte van € 53,6 miljoen verantwoord.

Universiteit Utrecht heeft in 2018 een dotatie voor sloopkosten gedaan van € 16 miljoen. De dotatie ziet toe op panden waarvoor een feitelijke verplichting tot (gedeeltelijke) sloop bestaat. Universiteit Utrecht heeft een feitelijke verplichting op basis van het, mede door andere op het Science Park gevestigde organisaties, ondertekende Ambitiedocument Science Park en heeft in lijn met deze planvorming huuropzeggingen verricht en bestuursbesluiten genomen. Het college van bestuur heeft ook het standpunt dat door de aard en technische staat van de betreffende panden, geen ander, reëel, alternatief bestaat dan (gedeeltelijke) sloop. De kosten voor sloop zijn gebaseerd op een opgave van een in sloop gespecialiseerde externe partij voor één van de panden. Het college van bestuur acht dit een representatieve kostenopgave voor de andere panden.

Universiteit Utrecht hanteert daarnaast het uitgangspunt dat alle panden met asbest worden betrokken in de voorziening sloop-, milieuverplichtingen en milieurisico's. Zowel wat betreft de kosten van asbestbeheersing als de verwachte kosten voor asbestverwijdering (sanering), gerelateerd aan de panden waarvoor concrete plannen of bestuursbesluiten (voornemen) tot sloop aanwezig zijn.

Voor de inschatting van de kosten heeft het college van bestuur gebruik gemaakt van interne vastgoed- en asbestspecialisten. De kosten voor asbestverwijdering zijn gebaseerd op (onder andere) het aantal vierkante meters en verwachte kosten op basis van de laatste omvangrijke asbestsanering in 2014 en 2015, rekening houdend met indexatie.

Gegeven de hoogte van en de dotatie aan de voorziening en de inherente schattingonzekerheid vinden wij de waardering van deze voorziening een kernpunt in onze controle.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP HET KERNPUNT

Wij hebben voor de dotatie voor sloopkosten vastgesteld dat sprake is van een feitelijke verplichting door kennis te nemen van het, mede door andere op het Science Park gevestigde organisaties, ondertekende Ambitiedocument Science Park en dat er door Universiteit Utrecht huuropzeggingen en bestuursbesluiten zijn verricht die hiermee in lijn zijn. Wij hebben kennisgenomen van de interne rapporten ten aanzien van de technische staat van de panden en daaruit voortkomende conclusie dat, onder andere gegeven de levensduur, geen ander, reëel, alternatief blijkt dan (gedeeltelijke) sloop. Het uitgangspunt van einde levensduur hebben wij geverifieerd met de vaste activa administratie.

Om de kwaliteit van de kostenopgave te toetsen, hebben wij diverse werkzaamheden verricht. Wij hebben allereerst de deskundigheid en onafhankelijkheid van de in sloop gespecialiseerde externe partij geëvalueerd. Tevens hebben we inzicht verkregen in de werkzaamheden en methode die als basis voor de kostenopgave is gebruikt. Ook hebben we voor de overige panden gedoteerde sloopkosten een aansluiting gemaakt met de uitgangspunten in de externe opgave.

Wij hebben de inschattingen voor asbestbeheersing van voorgaand jaar vergeleken met de werkelijke kosten in 2018 aan de hand van facturen, teneinde de redelijkheid van de managementinschattingen vast te stellen met als doel de aard en omvang van de werkzaamheden te bepalen.

We hebben voor het deel van de voorziening met betrekking tot asbestbeheersing en asbestverwijdering een aansluiting gemaakt tussen de verwachte kosten in de voorziening en de meest recente plannen rondom sloop, sanering en het prijspeil op basis van de van toepassing zijnde indexering van de werkelijke uitgaven voor asbestverwijdering in 2015. Daarnaast hebben we de gehanteerde prijzen voor de bepaling van de voorziening vergeleken met de inkooprijzen van de werkelijke onttrekkingen in 2018. De onttrekkingen aan de voorziening zijn gecontroleerd met onderliggende inkoopfacturen en werkelijke salarislasten.

Bij de bovenstaande werkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen aangetroffen.

KERNPUNT

Toerekening van baten contractonderzoek

De toelichtingen op contractonderzoek als onderdeel van de baten werk in opdracht van derden zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referenties 1.2.2, 2.4 en 3.4.

De baten contractonderzoek bedragen in 2018 € 214 miljoen en zijn afkomstig uit (meerjarige) onderzoeksprojecten. Hieruit vloeit de debet balanspositie 'te factureren inzake werk in opdracht van derden' (nog te ontvangen subsidies) van € 19 miljoen per 31 december 2018 voort en een creditpositie 'vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten' (vooruit ontvangen subsidies) van € 140 miljoen.

De verantwoordelijkheid inzake de uitvoering en beheersing van de onderzoeksprojecten ligt bij de faculteiten. Dit houdt in dat de procedures omtrent het contractonderzoek decentraal zijn ingericht, waaronder de periodieke herijking van de totale verwachte uitvoeringskosten en de daarmee samenhangende toerekening van baten. De projectresultaten worden verwerkt in de financiële administratie. De monitoring op tijdige afsluiting van projecten en een analyse van de projectstanden wordt centraal uitgevoerd.

De onderzoeksprojecten kennen vaak een looptijd van meerdere jaren waarbij verschillende subsidieregelingen van toepassing zijn. De baten worden toegerekend aan jaren in lijn met de ontwikkeling van de (verwachte) uitvoeringskosten. Het grootste deel van deze uitvoeringskosten betreffen personele lasten. Universiteit Utrecht gebruikt de omvang van de personele aanstellingen op projecten voor de toerekening van deze lasten. Inherent kent het uitvoeren van onderzoek een onvoorspelbaar karakter. Dit vraagt periodieke herijking van de verwachte uitvoeringskosten en daarmee samenhangend de toerekening van baten.

Gegeven de omvang van de baten contractonderzoek, het decentrale karakter, de diversiteit van subsidie-regelingen en het schattingselement omtrent de nog te maken uitvoeringskosten vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP HET KERNPUNT

De controle van de baten uit contractonderzoek vindt voornamelijk gegevensgericht plaats. Voor de toegerekende salariskosten steunen we op de interne beheersing van Universiteit Utrecht.

Wij hebben voor de projecten die in 2018 zijn afgesloten, de eerdere inschattingen getoetst, teneinde de redelijkheid van de managementschattingen vast te stellen met als doel de aard en omvang van onze werkzaamheden te bepalen.

Wij hebben gegevensgericht een deelwaarneming verricht en voor de geselecteerde projecten de juistheid en volledigheid van de toegerekende personele – en overige kosten getoetst. Wij hebben dit getoetst aan de hand van aanstellingsovereenkomsten, salarisgegevens, facturen en subsidievoorwaarden. Voor de opslag indirecte personele kosten hebben we de consistente toepassing van de gehanteerde overheadpercentages en overeenstemming met de subsidievoorwaarden gecontroleerd.

Voor de geselecteerde projecten is ook de toerekening van de baten en de daaruit voortkomende balanswaardering en –presentatie geëvalueerd aan de hand van de beschikking/contract, projectbegroting, eventueel aanwezige eindafrekening en de hierboven genoemde werkzaamheden. Onderdeel hiervan is het toetsen van de verliesvoorziening op juistheid en volledigheid en het tijdig afsluiten van projecten.

Bij onze werkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen aangetroffen.

KERNPUNT

Waardering van voorziening werkloosheidsuitkeringen

*De toelichting op deze voorziening is opgenomen in de waar-
deringsgrondslagen en referentie 2.2.1.*

Universiteit Utrecht heeft ultimo 2018 voor €18 miljoen aan werkloosheidsuitkering voorziening verantwoord (inclusief € 3 miljoen met betrekking tot transitievergoedingen). Deze voorziening is bestemd voor toekomstige arbeidsrechtelijke verplichtingen gebaseerd op opgebouwde wachtgeldrechten per balansdatum.

De voorziening is op persoonsniveau opgebouwd op basis van UWV-opgaves (voor het wettelijk deel) en RAET-opgaves (voor het bovenwettelijk deel). De omvang van de voorziening is tevens beïnvloed door schattingen van het management omtrent de looptijd van de verwachte verplichtingen vanuit de werkloosheidsregeling en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten. Universiteit Utrecht houdt hierbij rekening met niet-volledige benutting van de maximale uitkeringsrechten, ontleend aan ervaringscijfers van de afgelopen jaren over de daadwerkelijke benutting.

Gegeven de omvang van de voorziening en het schattingselement vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP HET KERNPUNT

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennisgenomen van de cao en (boven)wettelijke bepalingen.

Wij hebben de interne beheersing omtrent de juistheid van de in de salarisadministratie opgenomen gegevens getoetst. Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we geconcludeerd dat we in het kader van de jaarrekeningcontrole kunnen steunen op deze interne beheersing.

Aanvullend hebben wij getoetst of de gehanteerde salaris-gegevens in de berekening van de voorziening aansluiten met de salarisadministratie. We hebben de redelijkheid en consistente verwerking van de gehanteerde uitgangspunten betreffende de (bovenwettelijke) werkloosheidsregeling getoetst met behulp van UWV-opgaves (wettelijk) en RAET-opgaves (bovenwettelijk) op persoonsniveau. Wij hebben de inschatting van Universiteit Utrecht omtrent het niet-volledig benutten van de maximale uitkeringsrechten getoetst door het vergelijken van de werkelijke onttrekkingen in 2018 met de inschatting van het kortlopende deel van de voorziening volgens de jaarrekening 2017.

Wij hebben bij deze werkzaamheden geen materiële uitzonderingen geconstateerd.

BENOEMING

Wij zijn door de raad van toezicht op 19 november 2013 benoemd als accountant van Universiteit Utrecht vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag 2018;
- Overige gegevens; en
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 15 mei 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

BIJLAGE BIJ DE CONTROLEVERKLARING

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Bijlage 1

Onderzoekers/Laureaten

2018

- 1 Spinozapremie
- 1 Stevinpremie
- 7 Starting Grants
- 3 Consolidator Grants
- 4 Advanced Grants
- 22 Veni's
- 10 Vidi's
- 6 Vici's
- 8 nieuwe KNAW-leden
- 1 nieuw DJA-lid
- 9 nieuwe UYA-leden

OVERZICHT LAUREATEN

Spinozapremie

Anna Akhmanova	Bètawetenschappen	Biologie
----------------	-------------------	----------

Stevinpremie

Beatrice de Graaf	Geesteswetenschappen	Geschiedenis en Kunstgeschiedenis
-------------------	----------------------	-----------------------------------

ERC Starting Grant

Peter Bijl	Geowetenschappen	Aardwetenschappen
Simon Scheider	Geowetenschappen	SGPL
Giuseppe Feola	Geowetenschappen	IMEW
Robert de Vries	Bètawetenschappen	Farmaceutische Wetenschappen
Hugo Snippert	UMCU	Center for Molecular Medicine
Frank Meye	UMCU	Brain Center Rudolf Magnus
Maeike Zijlmans	UMCU	Neurology & Neurosurgery

ERC Consolidator Grant

Lukas Kapitein	Bètawetenschappen	Biologie
Martijn Oosterbaan	Sociale Wetenschappen	Culturele Antropologie
Detlef van Vuuren	Geowetenschappen	Copernicus Institute of Sustainable Development

ERC Advanced Grant

Call 2017 – uitslag april 2018

Ann Rigney	Geesteswetenschappen	Instituut voor Cultuurwetenschappelijk Onderzoek
Piet Gros	Bètawetenschappen	Scheikunde
Frank Biermann	Geowetenschappen	Copernicus Institute of Sustainable Development
René Bernards	UMCU/NKI	Molecular Cancer Research

Veni

Call 2018 – uitslag 2018

Gijs Heuts	Bètawetenschappen	Wiskunde
Alvaro del Pino	Bètawetenschappen	Wiskunde
Irene Valenzuela	Bètawetenschappen	Institute for Theoretical Physics
Tillmann Miltzow	Bètawetenschappen	Informatica
Shuntaro Yamagishi	Bètawetenschappen	Wiskunde
Jasper de Groot	Sociale Wetenschappen	Psychologie
Sanne Moorman	Sociale Wetenschappen	Psychologie
Kerstin Schneeberger	Diergeneeskunde	Geneeskunde van Gezelschapsdieren
Tjalling de Haas	Geowetenschappen	Fysische Geografie
Andrea Ascani	Geowetenschappen	Sociale Geografie en Planologie
Lorena Sosa	REBO	Rechtsgeleerdheid
Daan van Uhm	REBO	Rechtsgeleerdheid
Bran Caers	Geesteswetenschappen	Moderne Europese talen en culturen
Pooyan Tamimi Arab	Geesteswetenschappen	Religiestudies en Theologie
Annet den Haan	Geesteswetenschappen	Middeleeuwse en neo-latijnse talen en culturen
René Koekkoek	Geesteswetenschappen	Moderne en contemporaine geschiedenis
Jan Zacharias van Rookhuijzen	Geesteswetenschappen	Archeologie
Hanneke Willemen	UMCU	Laboratory for Translational Immunology
Danai Riga	UMCU	Translational Neuroscience
Tamar Lok	NIOZ	Coastal Systems
Lorenz Meire	NIOZ	Estuarine and Delta Systems
Florijn Dekkers	Hubrecht Instituut	

Vidi

Call 2017 – uitslag 2018

Lars Tummers	REBO	USBO
Giuseppe Feola	Geowetenschappen	Copernicus Institute of Sustainable Development
Liesbeth van de Grift	Geesteswetenschappen	Geschiedenis
Ginny Farías	Bètawetenschappen	Biologie
Martijn Gloerich	UMCU	Molecular Cancer Research
Marvin Tanenbaum	Hubrecht Instituut	
Nard Kubben	Hubrecht Instituut	
Femke de Jong	NIOZ	Ocean Systems
Rob Middag	NIOZ	Ocean Systems
Tjisse van der Heide	NIOZ	Coastal Systems

Vici

Call 2017 – uitslag 2018

Douwe van Hinsbergen	Geowetenschappen	Aardwetenschappen
Ronald Pierik	Bètawetenschappen	Biologie
Enrico Mastrobattista	Bètawetenschappen	Farmaceutische Wetenschappen
Maarten Kole	Bètawetenschappen	Biologie
Rosalie Iemhoff	Geesteswetenschappen	Filosofie en Religiewetenschap
Serge Dumoulin	Sociale Wetenschappen	Psychologie

Nieuwe leden KNAW

Arwen Deuss	Geowetenschappen
Jeannot Trampert	Geowetenschappen
Detlef van Vuuren	Geowetenschappen
Judith van Erp	REBO
Ingrid Robeyns	Geesteswetenschappen
Christian Lange	Geesteswetenschappen
Pedro Crous	Bètawetenschappen
Petra de Jongh	Bètawetenschappen

Nieuwe leden De Jonge Academie (DJA)

Daniel Oberski	Sociale Wetenschappen
----------------	-----------------------

Nieuwe leden Utrecht Young Academy (UYA)

Fenella Fleischmann	Sociale Wetenschappen
Tim Mainhard	Sociale Wetenschappen
Joanneke van der Toorn	Sociale Wetenschappen
Helen King	Geowetenschappen
Niko Wanders	Geowetenschappen
Divya Raj	Geneeskunde
Miroslava Scholten	REBO
Erik van Sebille	Bètawetenschappen
Martine Veldhuizen	Geesteswetenschappen

Bijlage 2

Medezeggenschap

MEDEZEGGENSCHAP

De Universiteit Utrecht hecht veel waarde aan een goed georganiseerde medezeggenschap. Deze draagt bij aan de betrokkenheid van medewerkers en studenten, en aan de kwaliteit van de beleids- en besluitvorming. De universiteitsraad verzorgt de medezeggenschap universiteitsbreed, iedere faculteit heeft een eigen faculteitsraad als vertegenwoordiging en per dienst is er een dienstraad. Ook de opleidingscommissies spelen een belangrijke rol in de medezeggenschap. Daarnaast overlegt het College van Bestuur in het Lokaal Overleg, het centrale overleg tussen de werkgever (het College van Bestuur) en de werknemers met de bonden over de uitvoering van de cao.

In mei 2018 hebben U-raadsverkiezingen plaatsgevonden voor de studentengeleding. Mede door een grote inzet bij de campagnes is het opkomstpercentage de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Aan de verkiezingen deden drie studentenpartijen mee, PvdUS (Partij voor de Utrechtse Student), Lijst VUUR (Vereniging voor de Utrechtse Universiteitsraad) en De Vrije Student. De twaalf zetels van de studentengeleding zijn als volgt verdeeld: Lijst Vuur zeven zetels, PvdUS vier zetels, De Vrije Student één zetel.

Welke zaken kwamen het afgelopen jaar zoal ter sprake in de universiteitsraad? Samen met de faculteitsraden was de universiteitsraad nauw betrokken bij de kwaliteitsafspraken met de minister. Tevens discussieerde de universiteitsraad met het College van Bestuur over zaken als werkdruk, studentenwelzijn, de digitale collegekaart, het profileringsfonds, privacybeleid, het Ambitiedocument voor het Utrecht Science Park, interdisciplinair onderwijs in de profileringsruimte, IT-kostenmonitor, internationalisering, versterking van de (decentrale) medezeggenschap, taalbeleid, verbetering van het PhD-traject en de Onderwijs- en Examenregeling (OER).

De door de universiteitsraad georganiseerde openbare bijeenkomsten vinden een positief onthaal bij doelgroepen. Dat blijkt uit de opkomst van deelnemers. Een zeer geslaagde bijeenkomst had als thema het actuele onderwerp 'studentenwelzijn'.

De Week van de Medezeggenschap heeft zich ontwikkeld tot een breed gewaardeerd festijn waarbij in het voorjaar alle raden samen een waaier van activiteiten organiseren om het contact met de achterban te vergroten.

TRAINING EN VOORLICHTING

In 2018 werd weer een succesvolle centrale trainingsdag voor recent gekozen leden van medezeggenschapsorganen georganiseerd. Op 1 juni kwamen de nieuw gekozen studentleden bijeen en kregen, naast inzicht in de universitaire planning & control cyclus, de keuze uit een aantal trainingen, waarbij een enkele training ook in het Engels werd aangeboden.

De traditionele Dag van de Medezeggenschap vond plaats op 17 oktober. Bijna honderd studenten en medewerkers hadden keuze uit een groot aantal trainingen, zoals tien rechten van de medezeggenschap, speedreading, onderhandelingstechnieken en adviezen schrijven, waarbij zowel de ervaren als de nieuwe medezeggenschapper aan zijn of haar trekken kwam. De dag werd afgesloten met een debat over de kwaliteitsafspraken.

Bijlage 3

Overzicht nevenwerkzaamheden

OVERZICHT NEVENWERKZAAMHEDEN COLLEGE VAN BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Prof. dr. A. Pijpers, voorzitter

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Stuurgroep Strategie, Public Affairs & Governance (*onbezoldigd*) – *vanaf 2016*
- Lid RvC Holdings (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Lid Kernteam Economic Board Utrecht (*onbezoldigd*) – *vanaf 2015*
- Lid regiegroep Topsector Life Sciences & Health (*onbezoldigd*) – *vanaf 2012*
- Voorzitter Stichting Pica (*vergoeding ten gunste van UU*) – *vanaf juni 2017*
- Voorzitter bestuur Fulbright Center (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Member advice committee Animal Science Group, Wageningen University (*als hoogleraar – vergoeding ten gunste van de Universiteit Utrecht*)
- Member of the Board of the Foundation of veterinary medicines authorities (SDA) (*als hoogleraar – vergoeding ten gunste van de Universiteit Utrecht*)

Op persoonlijke titel

–

Prof. dr. A.T Ottow, vicevoorzitter

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Stuurgroep Bedrijfsvoering en Financiën (*onbezoldigd*) – *vanaf 2018*
- Lidmaatschap Adviescommissie WO VSBfonds Beurzen-programma (*vergoeding ten gunste van UU*) – *vanaf 2018*
- Lid ledenraad SURF (*onbezoldigd*) – *vanaf mei 2018*
- Lid commissie Effectief Toezicht ZonMw (*als hoogleraar – vergoeding ten gunste van UU*)
- Lid Raad van Toezicht van het Juridisch Loket (*als hoogleraar – vergoeding ten gunste van UU*)
- Member of the Scientific Committee of the Florence School of Regulation, European University Institute (Florence) (*als hoogleraar – onbezoldigd*)
- Non-Governmental Advisor to the International Competition Network (ICN) (*als hoogleraar – onbezoldigd*)
- Deelname expertpanel evaluatie woningwet (*als hoogleraar – onbezoldigd*) – *van april tot juli 2018*
- Lid Raad van Advies Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (*als hoogleraar – vergoeding ten gunste van UU*) – *vanaf september 2018*

Op persoonlijke titel

- Commissaris Persgroep Nederland (*bezoldigd*) – *vanaf 1 september 2018*
- Non executive director Competition and Markets Authority UK (*bezoldigd*) – *tot 1 augustus 2018*

Prof. dr. G.J. van der Zwaan, rector magnificus

(t/m 26 maart 2018)

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Stuurgroep Onderwijs (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Lid VSNU rectorencollege (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Chair Board of Directors LERU (*onbezoldigd*) – *vanaf 2016*
- Lid Rectors Assembly LERU (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Lid KNAW-commissie promoties (*onbezoldigd*) – *vanaf 2014*
- Lid Raad van Advies Museum Sonnenborgh (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Member Academic Advisory Board Stellenbosch Institute Advanced Research (*onbezoldigd*) – *vanaf 2014*
- Lid Curatorium Prince Claus Chair (*onbezoldigd*) – *vanaf 2011*
- Lid bestuur van Netherlands Energy Research Alliance (*onbezoldigd*) – *vanaf 2017*
- Lid International Advisory Board Studyportals (*onbezoldigd*) – *vanaf 2018*

Op persoonlijke titel

–

Prof. dr. H.R.B.M. Kummeling, rector magnificus

(vanaf 1 juni 2018)

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Rectorencollege (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Lid VSNU Stuurgroep Onderwijs, Onderzoek & Valorisatie (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Rectors Assembly LERU (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Lid Raad van Advies Museum Sonnenborgh (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Lid Curatorium Prince Claus Chair (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Lid bestuur van Netherlands Energy Research Alliance (NERA) (*onbezoldigd*) – *vanaf juni 2018*
- Lid programmacommissie Hoger Onderwijs Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (*onbezoldigd*) – *vanaf september 2018*
- Lid Utrechtse referendumcommissie (*als hoogleraar – onbezoldigd*) – *vanaf 1999*
- Extraordinary professor University of Western Cape, Zuid-Afrika (*als hoogleraar – onbezoldigd*)
- Lid Curatorium Onderzoekcentrum voor Staat en Recht, Radboud Universiteit Nijmegen (*als hoogleraar – onbezoldigd*)

Op persoonlijke titel

- Voorzitter Awb-bezwarencommissie van het ministerie van VWS (vanaf 2012, van 1997 – 2012 plv. voorzitter) (*als hoogleraar – bezoldigd*)

OVERZICHT (NEVEN)FUNCTIES LEDEN RAAD VAN TOEZICHT UNIVERSITEIT UTRECHT 2018

Prof. dr. Emmo Meijer, voorzitter Raad van Toezicht Universiteit Utrecht en lid werkgeverscommissie Raad van Toezicht Universiteit Utrecht

Hoofdfunctie:

- geen

Overige functies:

- Lid RvB KU Leuven en voorzitter bestuurscomité LRD
- Raadslid Adviesraad Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI)
- Lid RvT HAS Den Bosch
- Voorzitter deskundigencommissie OP Zuid
- Boegbeeld BBE Provincie Limburg
- Commissaris BrightMove
- Boegbeeld Topsector Chemie
- Voorzitter adviesraad TNO Industrie
- Voorzitter nationale transitie-agenda 'Biomassa en Voedsel' in het kader van het rijksbrede programma Circulaire Economie
- Lid adviesraad HANN (Healthy Aging Northern Netherlands)
- Voorzitter Stichting Historie der Techniek
- Lid strategische adviesraad Carlsberg Research Foundation
- Lid adviesraad Keyser & Mackay
- Lid adviesraad NPM Capital/Agrofood
- Commissaris Chemelot Ventures/AgriFood
- Commissaris Innovatiefonds Noord-Holland

Drs. Karin Bergstein MBA, lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht en voorzitter auditcommissie Raad van Toezicht Universiteit Utrecht

Hoofdfunctie:

- Lid Raad van Bestuur van a.s.r. (tot 1 februari 2019)

Overige functies:

- Lid Raad van Toezicht van Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Mr. Joanne Kellermann, lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht en lid auditcommissie Raad van Toezicht Universiteit Utrecht

Hoofdfunctie:

- Lid en directeur Resolution Planning & Decisions, Single Resolution Board, Brussel (tot april 2018)

Overige functies:

- Lid bestuur van P.R.I.M.E. Finance Foundation
- Lid bestuur van Aflatoun International

Dr. Jan van der Eijk, lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht

Hoofdfunctie:

- Directeur Van der Eijk Consultancy

Overige functies:

- Voorzitter Raad van Toezicht van Synvina B.V.
- Lid Raad van Toezicht van Havenbedrijf Moerdijk N.V.

Prof. dr. Frank van der Duijn Schouten, lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht (vanaf 1 augustus 2018)

Hoofdfunctie:

- Interim-decaan van Erasmus School of Philosophy (tot 1 oktober 2018)

Overige functies (1 aug 2018 t/m 31 dec 2018):

- Voorzitter Raad van Toezicht Wartburg College, Rotterdam
- Voorzitter Raad van Toezicht Tot Heil des Volks, Amsterdam
- Voorzitter Wiskunderaad
- Voorzitter kerkenraad Singelkerkgemeente Ridderkerk
- Voorzitter Stuurgroep Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek van NWO
- Voorzitter Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek (CEKO) van Vereniging Hogescholen

Bijlage 4

Jaarrapportage bezwaren, beroepen en klachten 2018

A. RECHTSBESCHERMING VAN STUDENTEN

Studenten en studiekeizers kunnen te maken krijgen met beslissingen van de Universiteit Utrecht waar zij het niet mee eens zijn. In de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) is geregeld dat zij hiertegen beroep, bezwaar of een klacht kunnen indienen. De Universiteit Utrecht heeft hiervoor een digitaal 'loket studentenbezwaren' ingericht op de website. Beroepen, bezwaren en klachten kunnen hier worden ingediend en komen automatisch op de juiste plek terecht.

Het proces rond beroepen en bezwaren is ondergebracht bij Juridische Zaken. Twee juristen zorgen voor een zorgvuldige behandeling en fungeren als ambtelijk secretaris voor het College van Beroep voor de Examens en de Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren (GS).

Beroepen, bezwaren en klachten kunnen aanleiding zijn om verbeteringen door te voeren in de organisatie.

College van Beroep voor de Examens

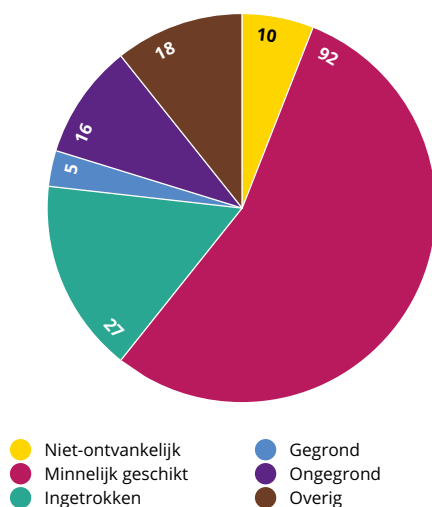
Iedere universiteit heeft een College van Beroep voor de Examens (CBE). Studenten kunnen bij het CBE (administratief) beroep instellen tegen beslissingen die staan vermeld in art. 7.60 van de WHW. Hieronder vallen onder meer alle beslissingen van examinatoren en examencommissies, maar ook de toelating tot een masteropleiding.

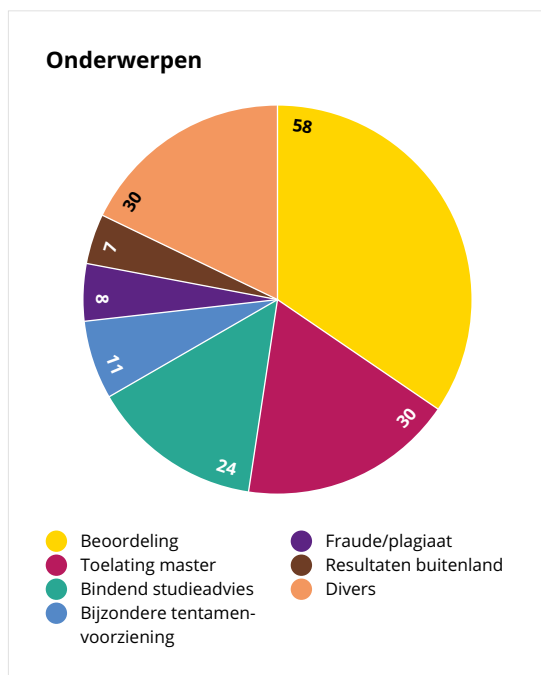
De WHW verplicht betrokkenen om te onderzoeken of een minnelijke schikking mogelijk is. Het CBE stuurt hiertoe de ontvangen beroepen door naar de Examencommissie van de betrokken opleiding. Als een schikking niet mogelijk blijkt, oordeelt het CBE over het beroep, nadat de betrokkenen zijn uitgenodigd voor een hoorzitting. Bij een beroep tegen een beoordeling mag het CBE niet het cijfer zelf toetsen, omdat het oordelen over 'kennen en kunnen' is voorbehouden aan de opleiding zelf. Wel toetst het CBE of het cijfer op een juiste manier tot stand is gekomen.

Het CBE bestaat uit twintig leden en plaatsvervangers. De zittingen worden gehouden in 'kamers' van vijf leden. De zittingen kunnen indien nodig in het Engels worden gehouden. Ook de uitspraak kan in het Engels gedaan worden. De algemeen voorzitter van het CBE is extern en lid van de rechterlijke macht. De overige leden van het CBE zijn medewerkers van de Universiteit Utrecht, afkomstig van alle faculteiten. Zij worden benoemd voor drie jaar, met de mogelijkheid tot verlenging. De meeste CBE-leden hebben ervaring als lid van een Examencommissie. Onder de leden zijn vier studentleden die worden benoemd voor één jaar. De algemeen voorzitter van het CBE heeft eind 2018 afscheid genomen na een lange periode van voorzitterschap. Er is een nieuwe voorzitter geworven, die met ingang van 2019 deze taak op zich neemt.

In 2018 zijn 168 beroepzaken afgehandeld. In een groot deel van de zaken is na doorverwijzing alsnog een schikking bereikt. In de overige zaken heeft het CBE inhoudelijk geoordeeld.

Uitkomst CBE

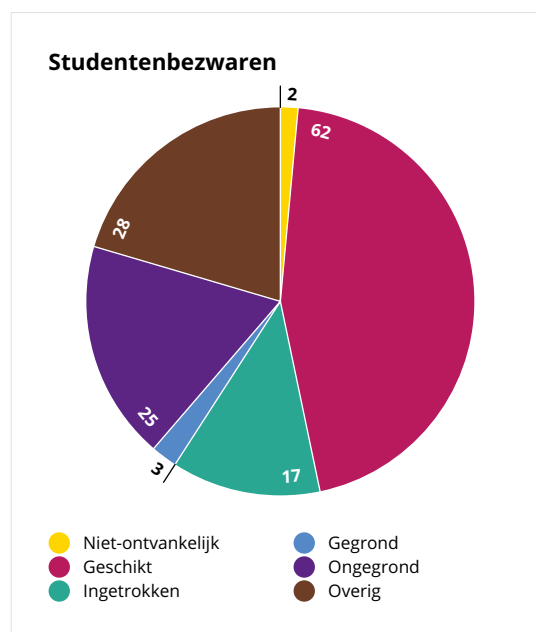
Het aantal beroepen is licht toegenomen, de verdeling van de categorieën en de uitkomsten zijn vergelijkbaar met die van vorig jaar. Wij zien geen grote verschuivingen. Evenals voorgaande jaren is 'beoordeling' de meest voorkomende beroepsgrond. In het merendeel van deze zaken is een schikking overeengekomen en het beroep ingetrokken. Dat kan betekenen dat de student een nieuwe beoordeling heeft gekregen, ofwel dat de student zich na uitleg heeft neergelegd bij de beoordeling. De tweede grote groep houdt verband met toelating tot een masteropleiding. Het aantal beroepen in deze categorie is sterk toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Bindend studieadvies is een derde belangrijke reden om in beroep te gaan. In deze zaken spelen persoonlijke omstandigheden vaak een rol.

Studentenbezwaren

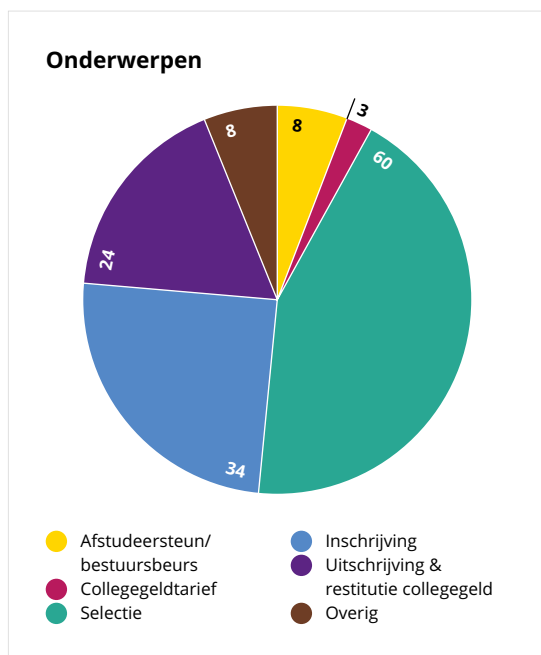
Tegen alle besluiten waartegen geen administratief beroep kan worden ingesteld, staat de bezwaarschriftenprocedure open. Het betreft hier in de praktijk voornamelijk besluiten over in- en uitschrijving, betaling van collegegeld en selectie bij de fixusopleidingen. De grootste

categorie betreft beslissingen rondom de matchingsprocedure voor nieuwe studenten. Het College van Bestuur beslist naar aanleiding van het bezwaarschrift of het primaire besluit in stand kan blijven. Als het bezwaar gegrond wordt verklaard, wordt het bestreden besluit herroepen en wordt er een nieuw besluit genomen. Voorafgaand wordt onderzocht of een schikking mogelijk is. Is dat niet het geval, dan wordt aan de Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren gevraagd om advies uit te brengen. De GS doet hiertoe nader dossieronderzoek en houdt een hoorzitting met betrokkenen. Het College van Bestuur neemt het advies in de praktijk nageenog altijd over.

In 2018 zijn 138 bezwaarschriften afgehandeld. Dit is exclusief de bezwaren van aankomende studenten.

De categorie 'overig' omvat onder meer bezwaren van studenten die niet meer hebben gereageerd naar aanleiding van verzoeken om contact. Na een tweede rappel worden deze dossiers afgesloten.

ingetrokken. In zestien zaken is het bezwaar op de hoorzitting behandeld, in de overige zaken is advies uitgebracht op basis van de stukken. In alle zaken waarin advies is uitgebracht, al dan niet na hoorzitting, is het bezwaar ongegrond verklaard.

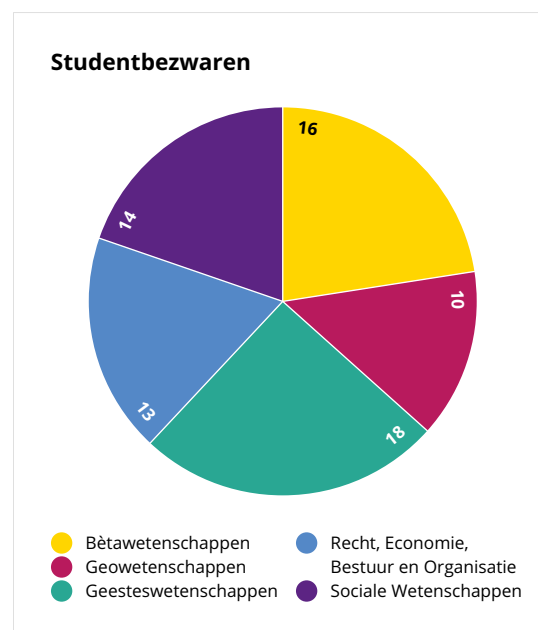
Klachten ingediend bij universitaire klachtencoördinator

Studenten die het niet eens zijn met de manier waarop een medewerker of een dienst van de Universiteit Utrecht zich tegenover hen heeft gedragen, kunnen – als een informele oplossing niet mogelijk is – hun klachten voorleggen aan een klachtencoördinator. Heeft de klacht betrekking op hun opleiding of faculteit, dan kunnen ze terecht bij de facultaire klachtencoördinator. Klachten over gedrag van een medewerker van een centrale dienst van de Universiteit Utrecht worden behandeld door de universitaire klachtencoördinator. Bij deze laatste werden in 2018 26 klachten ingediend.

Aankomende studenten: matching en aanmelddeadlines

De grootste stroom bezwaarschriften is afkomstig van studiekeizers. De inschrijving aan een universiteit is gebonden aan strakke deadlines (1 mei of 1 augustus). Als studenten zich hier niet aan houden dan wordt hun inschrijfverzoek afgewezen. Ook volgt er een afwijzing als de studiekeizer niet (volledig) deelneemt aan de matching van de betreffende opleiding. Bezwaren tegen deze beslissingen volgen een iets afwijkende route, omdat deze eerst worden getoetst door de Commissie Dispensatie. Deze commissie bekijkt of er persoonlijke omstandigheden zijn aangetoond op grond waarvan de student alsnog inschreven zou moeten worden.

In totaal zijn er 145 bezwaarschriften ontvangen. In de voorfase zijn 73 zaken geschikt door de Commissie Dispensatie, en vijf ingetrokken door de studiekeizer. De resterende 71 zaken zijn aan de Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren voorgelegd. Alle bezwaarmakers zijn uitgenodigd voor een hoorzitting. Sommige studiekeizers hadden inmiddels voor een andere universiteit gekozen en hebben hun bezwaar

Afhandeling	Aantal
<i>Niet in behandeling genomen maar doorverwezen naar:</i> • Facultaire klachtencoördinator: 9 • College van Beroep voor de Examens: 1 • Geschillenadviescommissie voor Studentenbezwaren: 2 • Meldpunt FSC: 1 • Universiteitsbibliotheek (UB): 4 *) • Hoofd OSZ faculteit: 1 • Directeur Financiën, Control en Administratie: 1 • Directeur Universitaire Bestuursdienst: 1 <i>*) drie van deze klachten hadden betrekking op het gebruik van de Universiteitsbibliotheek door niet-studenten.</i>	20
<i>Opgelost / geschikt:</i> Klacht betrof: • Een persoonsverwisseling bij de vermelding van studieresultaten in Osiris • Identificatie bij de UB • Betaling deel Erasmusbeurs • Gebruik Solis-account door bijvakstudent die voorheen al gebruiker van de Universiteitsbibliotheek was	4
<i>Niet in behandeling genomen:</i> Geen sprake van bejegening door een medewerker van de Bestuursdienst of UB.	1
<i>Nog lopend:</i> Betreft handelwijze van Security met betrekking tot een gevonden ID-kaart	1
Totaal:	26

B. PERSONEELSBEZWAREN

Aangezien de Universiteit Utrecht een openbare universiteit is, heeft het personeel de status van ambtenaar. Dat brengt met zich mee dat medewerkers op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht formeel bezwaar kunnen maken tegen besluiten die met hun rechtspositie te maken hebben. Sommige bezwaren worden ter advisering voorgelegd aan een speciale adviescommissie. Dat geldt in ieder geval als het gaat om ontslag, functiewaardering, beoordeling of een disciplinaire maatregel. Soms vraagt het College van Bestuur de commissie ook om advies over een andersoortig bezwaar. Meestal worden die echter behandeld door de medewerkers van de afdeling Juridische Zaken. Op basis van het advies van de commissie of JZ neemt het CvB een besluit. Als de medewerker het daar niet mee eens is, kan de zaak worden voorgelegd aan de rechtbank en in hoger beroep aan de Centrale Raad van Beroep.

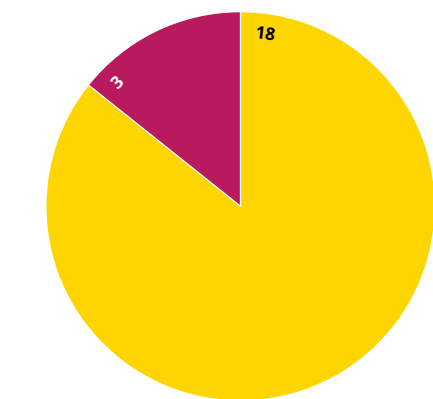
In 2018 werden in vergelijking met voorgaande jaren weinig bezwaren ontvangen, namelijk vijftien. In voorgaande jaren waren dat er meestal iets meer dan twintig, met een uitschieter in 2017 toen 35 bezwaren werden ontvangen.

Van de bezwaren uit 2017 waren er aan het einde van dat jaar zestien nog niet afgehandeld, in de meeste gevallen doordat de zaak aan de rechter was voorgelegd. In drie zaken wordt nog steeds gewacht op een uitspraak van de rechter.

Van de vijftien bezwaren die in 2018 werden ontvangen, zijn er acht volledig afgehandeld. In zeven gevallen was de procedure aan het einde van het jaar nog niet afgerond, soms omdat het bezwaar net voor de jaarwisseling werd ingediend, soms omdat de zaak nog bij de rechter in behandeling is.

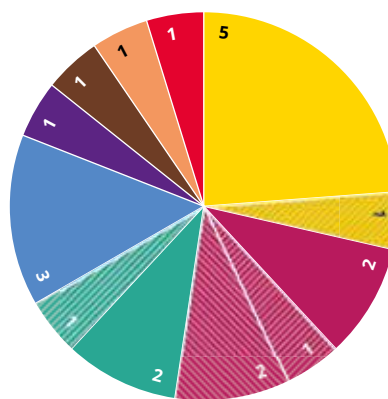
In 2018 werden dus in totaal 21 bezwaarprocedures afgerond, dertien zaken uit 2017 en acht zaken uit 2018. Van deze 21 bezwaren waren er achttien afkomstig van medewerkers van een faculteit en slechts drie van medewerkers van de diensten.

Afgeronde bezwaarprocedures

- Faculteiten
- Diensten

Onderwerp en resultaat bezwaren

- Ontslag / ongegrond
- Ontslag / geschikt
- (Niet) verlengen tijdelijk dienstverband / ongegrond
- (Niet) verlengen tijdelijk dienstverband / niet-ontvankelijk (geen gronden ingediend)
- (Niet) verlengen tijdelijk dienstverband / geschikt
- Financiële perikelen na ontslag / ongegrond
- Financiële perikelen na ontslag / ingetrokken
- Non-actiefstelling / ingetrokken
- Verminderd aanstellingsomvang / ingetrokken
- Afbouw toelage / ingetrokken
- Voorwaarden nevenwerkzaamheden / ingetrokken
- Positie bijzonder hoogleraar / niet-ontvankelijk (brief was geen besluit)

Verreweg de meeste bezwaren hadden te maken met het (al dan niet gedeeltelijk) beëindigen van een (al dan niet tijdelijk) dienstverband of de financiële afwikkeling na afloop van het dienstverband. In totaal waren veertien bezwaren op de een of andere manier ontslag-gerelateerd. Drie bezwaren waren afkomstig van medewerkers die op non-actief waren gesteld. Twee bezwaren werden ingediend door een medewerker van wie de aanstellingsomvang was vermindert en de toelage werd afgebouwd. Een bezwaar betrof de voorwaarden die werden verbonden aan de toestemming voor nevenwerkzaamheden en een bezwaar betrof de positie van een bijzonder hoogleraar.

C. KLACHTENPROCEDURES VOOR STUDENTEN EN MEDEWERKERS

Klachten Ongewenst Gedrag

De Commissie Ongewenst Gedrag (COG) bestaat uit acht leden, waaronder twee studentleden. De COG onderzoekt klachten van studenten, medewerkers of derden tegen gedragingen van studenten of medewerkers van de Universiteit Utrecht binnen de werk- of studiesituatie. Het onderzoek vindt doorgaans plaats door een kleinere commissie van drie leden. Onderdeel van het onderzoek is dat betrokkenen worden gehoord. In 2018 is voor het eerst besloten om in een zaak partijen gezamenlijk te horen. De COG spreekt na het onderzoek een oordeel uit over de klacht, en adviseert aan het CvB of er maatregelen moeten worden genomen.

De COG heeft in 2018 twee keer plenair vergaderd. De vertrouwenspersoon was hierbij aanwezig en heeft mondeling en anoniem verslag gedaan van de door haar ontvangen klachten.

Klagers kunnen rechtstreeks terecht bij de COG, of na doorverwijzing via de vertrouwenspersoon. Ook kan het College van Bestuur advies vragen aan de COG indien zij een klacht hebben ontvangen waarin ongewenst gedrag een rol speelt.

In voorgaande jaren heeft de COG zeer weinig klachten behandeld. In 2018 was dit anders: maar liefst acht personen hebben zich tot de COG gewend. In één klacht is het onderzoek nog niet afgerond. Hieronder een korte samenvatting van de afgeronde zaken.

- Een oud-studente klaagde zich over het gedrag van haar voormalige docent. Met name in informele situaties (studiereis, borrel) had zij zich gestoord aan joviale opmerkingen over haar en haar mede-studentes. Deze opmerkingen betroffen ook haar uiterlijk. Uit het onderzoek bleek dat de docent zich niet bewust was van de impact van zijn opmerkingen. De klacht is niet gegrond verklaard, maar de COG heeft de docent geadviseerd meer afstand te houden in voorkomende situaties. Dit advies is door het College van Bestuur overgenomen.

- Een hbo-studente voelde zich onheus bejegend door baliepersoneel van de Universiteitsbibliotheek. Als regelmatige bezoeker werd zij (naar haar zeggen: ineens) geconfronteerd met een legitimatieplicht en werd haar de huur van een laptop geweigerd. Zij vermoedde dat haar Marokkaanse afkomst hierbij een rol speelde. De COG heeft de klacht niet nader kunnen onderzoeken omdat klager, ondanks diverse verzoeken, haar klacht niet kon of wilde onderbouwen.

- In een tentamenzaal vonden meerdere tentamens tegelijkertijd plaats van verschillende faculteiten. Er ontstond irritatie tussen twee docenten over beschikbare materialen, heen-en-weer geloop en het verstoren van concentratie. Beiden hebben elkaar beticht van onbehoorlijk gedrag, waarbij mogelijk een duw is gegeven. De COG heeft behalve betrokkenen ook getuigen bevraagd. Er is niet vastgesteld dat er fysiek contact is geweest, wel dat er een conflict is ontstaan. Ook kwam naar voren dat de tentamenzaal onvoldoende technisch was voorbereid en dat docenten niet voldoende waren geïnstrueerd. Deze wat chaotische situatie was een voedingsbodem voor het klachtwaardige gedrag. De COG is van mening dat beide betrokken docenten zich niet professioneel hebben gedragen, en heeft beide klachten gegrond verklaard. Dit advies is door het College van Bestuur overgenomen.

- Een medewerker van de Universiteit Utrecht werkte aan een project op een locatie van een derde partij. Een regelmatige bezoeker van die locatie klaagde over intimiderend gedrag van de Universiteit Utrecht medewerker, zoals in haar oor fluisteren en over haar haar strelen in een gesprek. Uit het (zeer uitgebreide) onderzoek is niet gebleken dat deze gedragingen hebben plaatsgevonden. De COG heeft geadviseerd om de klacht ongegrond te verklaren. Het CvB heeft naar aanleiding van het advies geconcludeerd dat er geen sprake was van contact in het kader van een werk- of studiesituatie aan de Universiteit Utrecht, dat

de klacht al was onderzocht door de instantie waar het gedrag zou hebben plaatsgevonden en dat de COG de klacht niet in behandeling had moeten nemen.

- Een hbo-student had zich aangemeld voor een stageplek binnen de Universiteit Utrecht. Hij zou deze stage binnen verschillende teams kunnen uitvoeren. Na een kennismakingsgesprek met een van de leidinggevers werd hij afgewezen, omdat hij (de stagiair) uit geloofsovertuiging geen hand geeft aan vrouwen. Mede omdat betrokkene zijn overtuiging vooraf kenbaar had gemaakt, een alternatieve begroeting hanteert en fysiek handcontact niet noodzakelijk bleek voor de functie, heeft de COG geadviseerd om de klacht gegrond te verklaren vanwege verboden onderscheid op grond van religie. Dit advies is door het College van Bestuur overgenomen.
- In de laatste klacht speelde hetzelfde onderwerp, nu betrof het echter een Universiteit Utrecht student die een stage ging doen bij een externe organisatie. De stage was geregeld door de universiteit, maar de student werd niet aangenomen nadat hij tijdens de kennismaking de aanwezige vrouwen geen hand gaf. De student had dit niet vooraf aangegeven en de stagebieder voelde zich hierdoor overvallen, waardoor een vertrouwensbreuk zou zijn ontstaan. Kort samengevat verweet de student zijn opleiding aan de Universiteit Utrecht dat deze geen actie meer had ondernomen en daarnaast dat zij discriminatie (indirect) hadden geaccepteerd, door de klager te adviseren om zijn geloofsovertuiging vooraf bekend te maken. De COG heeft geadviseerd om de klacht deels gegrond te verklaren, voor zover de opleiding niet in gesprek is gegaan met de stagebieder. Dit advies is door het College van Bestuur overgenomen.

de vernieuwde Gedragscode ter voorkoming en bestrijding van ongewenst gedrag en de bijbehorende Klachtenregeling in werking treden en zal de informatie op de verschillende websites worden aangepast.

Klachten schending wetenschappelijke integriteit

Binnen de Universiteit Utrecht rust op alle studenten en medewerkers die betrokken zijn bij wetenschappelijk onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. Voor vragen of klachten op dit terrein is de vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit het eerste aanspreekpunt. Voor de behandeling van formele klachten is er de CWI (Commissie Wetenschappelijke Integriteit) die onder voorzitterschap staat van prof. dr. Ton Hol.

De CWI bestaat uit acht leden, hoogleraren uit alle faculteiten van de Universiteit Utrecht. Een klacht wordt behandeld door de voorzitter en twee leden. De CWI beoordeelt eerst of een klacht ontvankelijk is en gaat daarna over tot inhoudelijke behandeling. Na afronding van haar onderzoek brengt ze advies uit aan het College van Bestuur (of de Raad van Bestuur als de klacht een medewerker van het UMCU betreft). Het CvB komt vervolgens tot een aanvankelijk oordeel over de klacht, waarna klager en beklaagde de gelegenheid hebben om hun zaak voor te leggen aan het LOWI (het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit). Uiteindelijk neemt het CvB een definitief besluit en houdt daarbij rekening met een eventueel advies van het LOWI.

De CWI werd in 2018 door de Raad van Bestuur van het UMCU in drie – sterk met elkaar samenhangende – zaken om advies gevraagd. Ze betreffen de vraag of een bepaalde medewerker betrokken had moeten worden bij diverse publicaties. Deze procedures waren aan het einde van het jaar nog niet afgerond.

In 2018 is door de afdeling Juridische zaken een begin gemaakt met het aanpassen en actualiseren van de bestaande regelingen. Begin 2019 zal

D. OVERIGE KLACHTENPROCEDURES

Klachten ingediend bij de Nationale Ombudsman

Door het bureau van de Nationale Ombudsman werden drie klachten in behandeling genomen die betrekking hadden op de Universiteit Utrecht. Het betreft een klacht van iemand over het feit dat hij niet was betrokken bij een procedure van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit terwijl het een publicatie betrof die mede door hem is geschreven, een klacht van een studente die vond dat ze te lang moest wachten op een beslissing over haar bezwaar betreffende haar inschrijving aan de Universiteit Utrecht en een klacht van een student over onder andere de begeleiding bij het schrijven van zijn scriptie. In alle drie de zaken heeft de universiteit een reactie ingediend bij de Nationale Ombudsman. Eind 2018 was in geen van deze zaken al een oordeel van de Ombudsman ontvangen.

Klachten ingediend bij Artikel 1 Midden Nederland

Artikel 1 Midden Nederland is een instantie waar men meldingen kan doen van discriminatie of ongelijke behandeling. Zij ontvingen twee meldingen die betrekking hadden op de Universiteit Utrecht. De eerste melding betrof discriminatie door beveiligingsmedewerkers in de universiteitsbibliotheek. Namens de universiteit is in februari 2018 een reactie ingediend, maar daarop werd niets meer vernomen. Een tweede melding betrof het feit dat een vacature voor een Westerdijk fellowship alleen was opengesteld voor vrouwen. In de reactie van de universiteit is de achtergrond van het Westerdijk-programma uitgelegd. Uiteindelijk heeft Artikel 1 besloten het dossier te sluiten, aangezien de melder niet meer reageerde en zij zelf te weinig feiten zagen die verboden onderscheid op grond van geslacht doen vermoeden.

Klachten ingediend bij het College voor de Rechten van de Mens

Een student diende een klacht in bij het College voor de Rechten van de Mens (CRvdm) omdat hij vond dat de universiteit hem onvoldoen-

de had beschermd tegen verboden onderscheid op grond van godsdienst. Namens de universiteit is een reactie ingediend. Deze zaak was eind 2018 nog niet afgerond. Voordat het CRvdm tot een oordeel komt, zal eerst nog een hoorzitting worden gehouden.

Overige klachten

De afdeling Juridische Zaken behandelt klachten waarvoor geen andere instantie binnen de universiteit is aangewezen. In 2018 is een klacht behandeld van een foutparkeerder die een wielklem had gekregen, over de behandeling door de afdeling parkeerbeheer. De klacht is gehonoreerd. Betrokkene heeft de kosten voor het verwijderen van de wielklem vergoed gekregen.

Bijlage 5

Statistieken

STUDENTEN

Instroom studenten

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
bachelor	6.536	6.016	5.684	5.578	5.711	5.791
master	1.839	1.655	1.588	1.238	1.034	1.019
post-initiële master	37	39	32	35	41	40
Totaal	8.412	7.710	7.304	6.851	6.786	6.850

Diploma's

	2017	2016	2015	2014	2013
bachelor	4.717	4.725	4.638	4.789	4.521
master	4.802	4.572	4.607	4.471	4.231
post-initiële master	0	0	5	9	82
Totaal	9.519	9.297	9.250	9.269	8.834

Ingeschreven studenten naar faculteit

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Faculteit Bètawetenschappen	5.993	5.685	5.445	5.092	4.898	4.849
Faculteit Diergeneeskunde	1.404	1.397	1.385	1.417	1.427	1.467
Faculteit Geesteswetenschappen	5.720	5.446	5.363	5.461	5.732	5.949
Faculteit Geneeskunde	3.562	3.408	3.392	3.355	3.278	3.276
Faculteit Geowetenschappen	3.593	3.503	3.263	3.078	2.930	2.721
Faculteit REBO	4.826	4.857	5.079	5.225	5.343	5.033
Faculteit Sociale Wetenschappen	5.186	5.050	4.951	4.992	5.039	5.180
Graduate School of Teaching	329	345	354	371	396	392
University College Roosevelt	494	552	579	608	578	560
University College Utrecht	694	701	712	755	750	716
Totaal	31.801	30.944	30.523	30.354	30.371	30.143

Marktaandeel studenten percentueel

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Erasmus Universiteit Rotterdam	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Radboud Universiteit Nijmegen	7%	7%	7%	7%	7%	7%
Rijksuniversiteit Groningen	11%	11%	11%	11%	11%	11%
Technische Universiteit Delft	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Technische Universiteit Eindhoven	4%	4%	4%	4%	4%	3%
Tilburg University	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Universiteit Leiden	10%	10%	10%	10%	10%	9%
Universiteit Maastricht	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Universiteit Twente	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Universiteit Utrecht	11%	11%	12%	12%	12%	12%
Universiteit van Amsterdam	12%	12%	12%	12%	12%	13%
Vrije Universiteit Amsterdam	8%	8%	8%	9%	9%	10%
Wageningen University & Research	4%	4%	4%	4%	4%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Eerstejaars bachelorstudenten

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Faculteit Bètawetenschappen	1.105	1.025	1.086	974	927	925
Faculteit Diergeneeskunde	215	199	210	208	208	209
Faculteit Geowetenschappen	644	630	606	485	529	530
Faculteit Sociale Wetenschappen	1.363	1.193	972	906	904	1.025
Faculteit Geneeskunde	427	433	430	410	423	426
Faculteit Geesteswetenschappen	1.408	1.231	1.020	1.053	1.071	1.163
Faculteit REBO	1.002	930	986	1.129	1.252	1.098
University College Roosevelt	146	162	177	182	183	201
University College Utrecht	226	213	197	231	214	214
Totaal	6.536	6.016	5.684	5.578	5.711	5.791

Eerstejaars masterstudenten

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Faculteit Bètawetenschappen	721	574	643	461	483	488
Faculteit Diergeneeskunde	102	134	110	32	124	138
Faculteit Geowetenschappen	645	678	533	482	452	502
Faculteit Sociale Wetenschappen	953	980	1.081	1.053	1.015	1.073
Faculteit Geneeskunde	473	430	427	320	383	441
Faculteit Geesteswetenschappen	706	715	701	674	642	739
Faculteit REBO	952	847	824	710	687	690
Totaal	4.552	4.358	4.319	3.732	3.786	4.071

Verdeling eerstejaars bachelors naar geslacht, percentueel

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Faculteit Bètawetenschappen	56%	44%	59%	41%	59%	41%	61%	39%	63%	37%	64%	36%
Faculteit Diergeneeskunde	19%	81%	16%	84%	19%	81%	20%	80%	21%	79%	20%	80%
Faculteit Geowetenschappen	59%	41%	59%	41%	63%	37%	60%	40%	63%	37%	64%	36%
Faculteit Sociale Wetenschappen	21%	79%	19%	81%	20%	80%	18%	82%	18%	82%	18%	82%
Faculteit Geneeskunde	31%	69%	31%	69%	27%	73%	35%	65%	32%	68%	31%	69%
Faculteit Geesteswetenschappen	39%	61%	40%	60%	36%	64%	35%	65%	35%	65%	35%	65%
Faculteit REBO	48%	52%	49%	51%	50%	50%	47%	53%	49%	51%	49%	51%
University College Roosevelt	21%	79%	30%	70%	33%	67%	34%	66%	29%	71%	38%	62%
University College Utrecht	30%	70%	30%	70%	32%	68%	42%	58%	36%	64%	33%	67%
Totaal	40%	60%	40%	60%	41%	59%	41%	59%	42%	58%	41%	59%

Verdeling eerstejaars bachelors naar vooropleiding, percentueel

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Buitenlands/onbekend	10%	7%	6%	6%	5%	5%
HBO	8%	8%	3%	3%	3%	3%
HBO-p	7%	6%	6%	10%	9%	8%
Overig	1%	1%	1%	2%	2%	2%
VWO	73%	75%	82%	78%	79%	81%
WO	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ingeschreven internationale studenten

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
	2.954	2.496	2.212	1.791	1.648	1.568

PERSONEELSCIJFERS

Totaal aantal aanstellingen en fte per onderdeel

Onderdeel	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.
BETA	1.327	1.677	1.332	1.655	1.301	1.597	1.234	1.531	1.218	1.508	1.218	1.501
DGK	749	876	747	878	745	868	747	857	741	859	740	857
GEO	586	720	595	718	572	638	551	622	525	597	489	557
GW	706	991	675	968	667	932	636	895	592	807	580	782
REBO	513	683	531	707	504	675	478	663	440	619	438	606
FSW	697	957	727	1.019	734	1.026	712	976	653	899	638	885
UCU	55	77	55	79	48	71	50	73	46	66	43	65
JB1			1	1	1	2	2	3	2	4	6	10
GDL	33	36	40	45	43	48	44	48	45	51	44	50
UBU	124	154	132	163	127	160	130	168	134	173	135	178
UBD	891	1.018	871	991	823	939	793	903	766	873	744	858
NIKI	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Eindtotaal	5.684	7.191	5.708	7.226	5.568	6.959	5.380	6.742	5.165	6.459	5.079	6.352

Fte per onderdeel opgesplitst in WP en OBP

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP
BETA	914	412	925	407	907	394	833	401	832	386	828	389
DGK	393	357	387	359	393	352	389	357	395	347	399	341
GEO	449	137	452	143	438	134	424	127	403	122	363	126
GW	494	212	474	201	473	194	450	186	420	172	406	174
REBO	381	132	384	147	358	147	328	150	300	140	295	142
FSW	452	245	477	250	499	235	481	231	432	221	441	197
UCU	36	19	37	18	33	15	36	15	32	14	30	14
JB1				1		1		2		2		6
GDL		33		40		43		44		45		44
UBU		124		132		127		130		134		135
UBD	3	888	1	870	2	821	2	560	2	535	2	509
NIKI	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1
Eindtotaal	3.123	2.561	3.138	2.569	3.105	2.463	2.945	2.434	2.818	2.347	2.766	2.313

Aanstellingen per onderdeel opgesplitst in WP en OBP

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP
BETA	996	681	1003	652	988	609	919	612	921	587	915	586
DGK	442	434	438	439	437	431	427	430	432	427	436	421
GEO	495	225	495	223	479	159	468	154	451	146	406	151
GW	621	370	599	369	587	345	564	331	515	292	491	291
REBO	460	223	456	251	431	244	405	258	374	245	372	234
FSW	590	367	619	400	652	374	629	347	572	327	589	296
UCU	47	30	51	28	48	23	51	22	47	19	44	21
JB1				1		2		3		4		10
GDL		36		45		48		48		51		50
UBU		154		163		160		168		173		178
UBD	3	1.015		990	2	937	2	901	2	871	3	855
NIKI	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1
Eindtotaal	3.655	3.536	3.662	3.562	3.626	3.333	3.467	3.275	3.316	3.143	3.258	3.094

M/V verdeling in fte en aanstellingen opgesplitst in WP en OBP

Fte	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP
Man	1.710	1.143	1.688	1.160	1.677	1.099	1.616	1.130	1.576	1.096	1.547	1.084
Vrouw	1.413	1.418	1.452	1.408	1.428	1.364	1.329	1.305	1.242	1.250	1.219	1.230
Eindtotaal	3.123	2.561	3.140	2.568	3.105	2.463	2.945	2.434	2.818	2.346	2.766	2.313

Aanstellingen	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP	WP	OBP
Man	1935	1489	1909	1507	1899	1380	1845	1418	1802	1364	1766	1346
Vrouw	1720	2047	1755	2055	1727	1953	1622	1857	1514	1778	1492	1748
Eindtotaal	3655	3536	3664	3562	3626	3333	3467	3275	3316	3142	3258	3094

FTE en aanstellingen per Hoogleraar/UD/UHD

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.
HGL	366	422	333	388	333	390	322	381	312	367	312	375
UD	800	914	794	917	753	868	725	840	681	805	645	773
UHD	245	265	254	270	249	268	228	252	216	243	232	262
Eindtotaal	1.411	1.601	1.380	1.575	1.336	1.526	1.275	1.473	1.209	1.415	1.190	1.410

Fte en Aanstellingen PhD's/AIO's per faculteit

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	Fte	Aanst	Fte	Aanst	Fte	Aanst	Fte	Aanst	Fte	Aanst	Fte	Aanst
BETA	392	404	404	412	392	398	337	344	347	351	354	360
DGK	87	92	85	88	90	92	86	88	96	99	89	92
GEO	127	132	142	148	149	155	139	142	141	145	123	126
GW	88	94	73	77	78	83	64	68	76	79	80	84
REBO	66	70	72	76	70	74	61	66	60	63	60	63
FSW	108	116	109	117	118	127	115	125	98	108	123	136
Eindtotaal	868	908	885	918	896	929	802	833	818	845	830	861

3. ONDERZOEK

Wetenschappelijke publicaties*

Faculteit	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bètawetenschappen	1.407	1.454	1.419	1.410	1.518	1.770
Diergeneeskunde	403	469	457	611	664	725
Geesteswetenschappen	754	743	717	694	689	723
Geneeskunde	2.254	2.579	2.772	2.544	2.791	2.770
Geowetenschappen	919	811	850	740	785	757
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	493	473	495	554	513	542
Sociale Wetenschappen	718	875	971	1.041	947	888
Totaal	6.948	7.404	7.681	7.594	7.907	8.175

* excl. dissertaties

Vakpublicaties

Faculteit	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bètawetenschappen	53	87	46	60	85	92
Diergeneeskunde	39	15	10	30	17	71
Geesteswetenschappen	161	176	143	178	123	145
Geneeskunde	50	86	65	180	180	242
Geowetenschappen	73	86	106	70	123	134
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	245	278	338	331	386	352
Sociale Wetenschappen	101	94	123	112	106	152
Totaal	722	822	831	961	1.020	1.188

Dissertaties

Faculteit	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bètawetenschappen	122	138	122	119	125	146
Diergeneeskunde	23	36	44	37	42	45
Geesteswetenschappen	45	50	45	46	53	35
Geneeskunde	208	231	219	227	218	198
Geowetenschappen	47	52	46	53	46	40
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	42	29	36	25	24	33
Sociale Wetenschappen	38	31	42	47	46	44
Totaal	525	567	554	554	554	541

Bijlage 6

Verbonden partijen

Statutaire Zetel **Code **)**
activiteiten

Verbonden partijen (met beslissende zeggenschap)

Stichting Dondersfonds*)	Utrecht	4
Stichting ter bevordering van de beoefening van het privaatrecht (Sbbp)*)	Utrecht	2

*) Gegevens van genoemde rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Universiteit Utrecht.

Overige verbonden partijen (zonder beslissende zeggenschap)

Stichting Academisch erfgoed	Amsterdam	4
Stichting Afrika studiecentrum	Leiden	4
Stichting T.M.C. Asser Instituut	Den Haag	4
Stichting De Nederlandse school voor Onderwijsmanagement	Amsterdam	4
Hippische onderzoekstichting	Utrecht	2
Stichting Hoger onderwijs voor ouderen Utrecht	Utrecht	1
Stichting Nederlandse School voor Openbaar Bestuur	Den Haag	1
Stichting Post Doctorale Opleidingen Geestelijke Gezondheidszorg Utrecht	Utrecht	1
Stichting Slot Zuylen	Zuylen	4
Stichting Studenten huisvesting (SSH)	Utrecht	3
Coöperatie Surf U.A.	Utrecht	4
Stichting Netherlands Proteomics Center	Utrecht	2
Stichting Roosevelt Academy Fonds	Middelburg	1
Stichting Economic Board Utrecht	Utrecht	4
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	Utrecht	4
Vereniging Association of Geographic Information Laboratories in Europe (AGILE)	Utrecht	4
European Society for Domestic Animal Reproduction (ESDAR)	Utrecht	4
European Veterinary Emergency and Critical Care Society	Utrecht	4
International Society for the Study of Behavioral Development	Utrecht	4
Nederlandse Vereniging voor Psychofysiologie	Amsterdam	2
Vereniging Samenwerkingsverband Uithofbeheer	Utrecht	3
Stichting Association of Institutions for Tropical Veterinary Medicine	Utrecht	3
Stichting Bevordering van de Wetenschapsbeoefening en Beroepsopleiding Farmacie	Utrecht	4
Stichting Commission on European Family Law	Utrecht	4
Stichting Diergeneeskundig Onderzoek Gezelschapsdieren	Utrecht	3
Stichting Elsnet	Utrecht	4
Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek	Utrecht	4
Stichting Hans de Bruijn Foundation	Utrecht	4
Stichting Instituut voor nationale en internationale Estate Planning	Utrecht	4
Stichting Integratie Moleculaire Biologie en (Dier)Geneeskunde	Utrecht	4
Stichting International Neighbourgroup Utrecht	Utrecht	4
Stichting Ioniserende Stralen Practica V.O.	Utrecht	4
Stichting Madoc	Utrecht	4
Stichting P. Zwart Fonds	Utrecht	4

	Statutaire Zetel	Code **) activiteiten
Stichting ter Bevordering van Strafrechtelijk Onderzoek Utrecht	Utrecht	2
Stichting tot het Organiseren van Wetenschappelijke Congressen op het gebied van de Dierlijke voortplanting	Utrecht	4
Stichting Utrechts Orgelarchief Maarten Albert Vente	Utrecht	4
Stichting Vrijwilligersproject Explokart	Utrecht	4
Stichting Weusman Fonds	Utrecht	4
Stichting Zeno-Instituut voor de Wijsbegeerte	Utrecht	2
Utrechtse Stichting voor Literatuurwetenschappelijk Onderzoek	Utrecht	4
Vereniging Werkgroep Zeventiende Eeuw	Utrecht	3
Stichting Het Spaans, Portugees en Latijns-Amerikaans Instituut	Utrecht	4
Stichting Taaltechnologie	Utrecht	4
Stichting Certipet	Rotterdam	4
Stichting Utrecht Science Park	Utrecht	4
Stichting EUscreen	Utrecht	4
Stichting Pica	Utrecht	4
Association Climate KIC	Utrecht	2
Clarin	Utrecht	4
Internationale Vereniging voor Neerlandistiek	Den Haag	4

**) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken;
4 = overig.

STATEMENT TEGEN VERVUILING

Een gigantische walvis springt uit het water van de Utrechtse Catharijnesingel. Vijf ton plastic zit erin. Al dat plastic komt uit de zee. Hoogleraar Europees en nationaal waterrecht Marleen van Rijswijk haalde de walvis naar Utrecht als statement tegen de gigantische vervuiling van rivieren, zeeën en oceanen over de hele wereld. De Universiteit Utrecht is vertegenwoordigd in de Scientific Advisory Board van The Ocean Cleanup en doet veel onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van de plastic soep.

uu.nl/plasticwhale

COLOFON

Het Jaarverslag 2018 is een uitgave van de Universiteit Utrecht.

Universiteit Utrecht is een publiekrechtelijke rechtspersoon gevestigd te Utrecht.

Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
uu.nl

Reacties reactiejaarverslag@uu.nl

Zie ook uu.nl/jaarverslag

Productie Directie Communicatie & Marketing

Opmaak Brandteam Universiteit Utrecht,
Studio Velmans Utrecht

Coverfoto Robert Oosterbroek

Fotografie Manon Bruininga, Joseph Gonzalez,
Erik Kottier, Maryam Lyousofi, Robert Oosterbroek,
Ivar Pel, Wijnand Veneberg, Marieke Wijntjes

Druk Xerox

© 2019 Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht

